

**İLKÖĞRETİM OKULLARI
WEB SİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Nuray KURTDEDE FİDAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman.Prof. Dr. Mustafa ERGÜN

**Afyonkarahisar
Mayıs, 2006**

İLKÖĞRETİM OKULLARI WEB SİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Nuray KURTDEDE FİDAN

Yüksek Lisans Tezi

İlköğretim Anabilim Dalı

Danışman. Prof. Dr. Mustafa ERGÜN

Afyonkarahisar

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Mayıs, 2006

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ	iv
ABSTRACT	vii
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRÜ ONAYI.....	viii
ÖNSÖZ	ix
ÖZGEÇMİŞ.....	xi
TABLolar LİSTESİ	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
I. GİRİŞ	1
A. Çalışmanın Amacı ve Önemi	1
II. LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ.....	5
A. Çalışmanın Dayandığı Temel Kavramlar.....	5
1. Bilgisayar Teknolojisi ve İnternet.....	5
2. İnternetin Evrimi ve Önemi	7
3. Temel İnternet Teknolojileri.....	9
a. World-Wide-Web (WWW).....	9
b. Web Site ve Sayfaları	10
c. Sanal kütüphaneler (Virtual Libraries)	12
d. Elektronik Posta (E-Mail).....	13
e. Arama Motorları (Search Engine).....	14
f. E-Ticaret	15
g. E-Devlet.....	16
B. Bilgisayar ve İnternetin Eğitim Alanında Kullanılması.....	17
1. Bilgisayar Destekli Eğitim.....	19
2. İnternet Destekli Eğitim.....	21
3. Çocukların Eğitiminde Bilgisayar ve İnternet	24
C. Okullar ve İnternet (Web Sayfaları)	26
1. İlköğretim Okulları Web Sayfaları	26
2. İlköğretim Okulları Web Sayfalarının Özellikleri	28
a. İlköğretim Okulu Web Sitesinde İçerik Özellikleri	29
1.Okulun Vizyon ve Misyonu (Okul Hakkında Yetkilinin Mesajı)	29

2. Öğretmenler (Genel Tanıtım, Web Sayfaları)	30
3. Sınıf Web Sayfası	30
4. Kütüphane (Öğrenci ve Öğretmen İçin)	31
5. Aktiviteler-Haberler (Özel Günler, Törenler, Spor...)	31
6. Başarılı Öğrenciler (Aydın, Haftanın, Yılın Öğrencileri)	32
7. Akademik Takvim	32
8. Ders Programları ve İçerikleri	33
9. Okul Aile Birliği Sayfası	33
10. Yararlı linkler	34
b. Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı	34
1. Hedef Kitle ve Amaçlara Ait Bilgi	35
2. Kolayca Anlaşılan Sayfa Başlıkları ve Metin	36
3. Yüklemeyi Yavaşlatmayan Sayfa veya Grafikler	37
4. Çalışan Bağlantılar ve Uygulamalar	38
5. Art-Alan Yazı Rengi Uyumu	39
6. Son Güncellenme Tarihi	41
7. Tasarımda Yalınlık	42
8. Web Adresleri	42
9. Site Haritası ve Site İçi Arama	43
10. Sıkça Sorulan Sorular Bölümü	44
D. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	44
E. PROBLEM CÜMLESİ	46
F. ALT PROBLEMLER (HİPOTEZLER)	46
G. SINIRLILIKLAR	46
H. TANIMLAR	46
İKİNCİ BÖLÜM	48
I. YÖNTEM	48
II. ARAŞTIRMANIN DESENİ	48
III. ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULANMASI	49
IV. ARAŞTIRMANIN EVRENİ	50
VI. VERİLERİN TOPLANMASI	51

VII. VERİLERİN ANALİZİ.....	51
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	53
I. BULGULAR VE YORUMLAR.....	53
A. Türkiye’deki İlköğretim Okulları Web Sayfalarının İncelenmesi	53
1. Web Sitelerinin İçerik Ölçütleri.....	53
2. Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri	60
B. ABD İlköğretim Okulları Web Sayfalarının İncelenmesi.....	65
1. Web Sitelerinin İçerik Ölçütleri.....	65
2. Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri	80
C. Web Sitelerinin İçeriği ve Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Bakımından Amerikan ve Türk İlköğretim Okullarının Karşılaştırılması	83
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	93
I. SONUÇ VE ÖNERİLER	93
A. Sonuçlar	93
B. Öneriler	94
EKLER	96
KAYNAKÇA	102

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

İLKÖĞRETİM OKULLARI WEB SİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Nuray KURTDEDE FİDAN

İlköğretim Anabilim Dalı

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Mayıs, 2006

Danışman: Prof. Dr. Mustafa ERGÜN

Bu araştırmada, “Bir ilköğretim okulu web sitesi hangi özellikleri taşımalıdır” sorusuna cevap bulmaya çalışılmıştır. Araştırma betimsel araştırma ve değerlendirme niteliğinde tasarlanmıştır.

Ön incelemeler ve literatür çalışmalarına dayanarak *Web Sitelerinin İçerik Ölçütleri* ve Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri olmak üzere iki grup değerlendirme ölçeği geliştirilmiştir. Bu kriterler doğrultusunda Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’de sınırlı sayıda okul Likert tipi bir ölçekle değerlendirilmiştir.

Çalışmada Türkiye’deki ilköğretim okulu web sitelerinin teknik tasarım ve içerik açısından ne durumda olduğu tespit edilmeye, gelişim düzeyi ve eksikliklerinin tespiti için de Amerikan ilköğretim okulu web site ve sayfalarıyla mukayese edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın evreni ABD ve Türkiye’de web sayfasına sahip ilköğretim okullarından; örnekleme ise ABD ve Türkiye’de web sayfasına sahip 100’er ilköğretim okulundan oluşmaktadır. Örneklem random olarak seçilmiştir. Elimizdeki temel tasarım ilkelerine uygunluk ve kullanım kolaylığı ile web sitelerinin içerikleri bakımından Amerikan ve Türk ilköğretim okullarının web sayfaları tematik analiz yöntemiyle

değerlendirilmiş; değerlendirmede aranan kriterler tasvir edilmiş ve bu özelliklerin sitede ve sayfalarda bulunup bulunmadığı Likert tipi bir değerlendirme ile puanlanmıştır.

Sonuç olarak ABD ve Türkiye’de web sayfasına sahip ilköğretim okullarının web sitelerinin karşılaştırılması ile; Türkiye’de okulların web sitelerinin kurulması ve belli standartlar çerçevesinde geliştirilmesi konusunda sistematik bir çalışmanın olmadığı, teknolojinin ayak uydurulamaz bir hızla gelişmesine rağmen web sitelerinin büyük bir çoğunluğunun hâlâ düşük kalitede olduğu, ilköğretim okulları web sayfalarının web masterlar tarafından sürekli güncellenmediği, incelenen Türk İlköğretim Okullarının web sitelerinde genellikle öğretmen ve öğrencilerin yararlanabileceği okullarına ait kütüphane sayfaları bulunmadığı, akademik takvimin olmadığı, ders programları ve içeriklerine, okul aile birliği sayfasına web sayfalarında yeterli önemin verilmediği tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarının tasarım olarak da karmaşık olduğu görülmüştür.

ABSTRACT

THE EVALUATION OF ELEMENTARY SCHOOLS WEB SITES

Nuray KURTDEDE FİDAN

Elementary Education Program

Afyon Kocatepe University The Institute of Social Sciences

May, 2006

Adviser: Prof. Dr. Mustafa ERGÜN

In this descriptive study, the following question was investigated: What features should an elementary school website have?

Based on a literature review and pre analysis, two evaluation scales, called Content Criteria of Web Sites and Appropriateness for Basic Web Design Principles and Convenience for Use Criteria, were developed. According to these two scales, some schools in the U.S.A and Turkey were evaluated.

In the study, elementary schools' websites in Turkey were investigated in terms of terms of technical designs and contents, and they were compared with elementary schools' websites in the U.S.A. to determine their development levels and deficiencies.

The population of the study is the elementary schools in the U.S.A and Turkey that have webs site and a total of 200 sample schools, 100 from Turkey and 100 from the U.S.A., were randomly selected among those schools. By thematic analysis method, the schools were evaluated in terms of contents of websites, basic design principles and ease of use. The evaluation criteria were described and whether the websites had those criteria were determined based on a likert scale.

It was found that there were no systematic studies to establish standards for designing and developing school websites in Turkey, although technology has advanced dramatically still school websites are simple and school websites are not regularly updated. Also, in Turkish schools websites, there were no library web pages for teachers and students to utilize, no academic calendar, course schedules and course contents. It was seen that the school websites did not have adequate information on parents' associations. In terms of design techniques, Turkish school websites were considered complicated.

ÖNSÖZ

Günümüzde hayatın hemen her alanında bilgisayar teknolojileri ve internet yaygın olarak kullanılmaktadır. Çağımız iletişim çağı ve çağdaş toplumlar da iletişim toplumlarıdır (information society). Bu iletişim içinde telefonlar, yazılı ve görsel medyanın yanı sıra internetin ağırlığı her geçen gün artmaktadır. Ekonomide, spordan devlet yönetimine sosyal hayatın hemen her alanında, internet dünya çapında bir iletişim sistemi olarak gelişmektedir.

Bu yeni gelişmelere okulların yabancı kalması beklenemez. Bilgisayarların ilk ortaya çıktığı zamanlardan beri bilgisayar destekli eğitim çalışmalarıyla okullar bu teknoloji ile iç içe yaşamaktadır. İnternetin ortaya çıktığı zamanlardan beri de bu teknoloji okullarda ve eğitim uygulamalarında çok etkin olarak kullanılmaktadır.

Türkiye’de bütün eğitim düzeylerinde internete bağlanarak onun sunduğu kaynaklardan yararlanma yaygın olduğu gibi, her geçen gün kendi web site ve sayfalarıyla internete aktif olarak katılma çalışmaları da devam etmektedir.

Bu çalışmada Türkiye’deki ilköğretim okulu web sitelerinin teknik tasarım ve içerik açısından ne durumda olduğu tespit edilmeye ve gelişim düzeyinin ve eksikliklerinin tespiti için de Amerikan ilköğretim okulu web site ve sayfalarıyla mukayese edilmeye çalışılmıştır.

Öncelikle çalışmamın her aşamasında benden yardımını esirgemeyen, bana yardımcı olan, ufkumun sürekli genişlemesini sağlayan, çalışmamla ilgili karşılaştığım tüm sorunlarda büyük bir özveriyle bana yardımcı olan, hocam sayın Prof. Dr. Mustafa ERGÜN’ e çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans çalışmalarımın başladığı ilk günden beri beni destekleyen ve yardımlarını esirgemeyen, hiç çekinmeden ve her zaman kendilerine danışabildiğim, değerli hocalarım Yrd.Doç.Dr. Şenay YAPICI ve Mehmet YAPICI’ ya teşekkür ederim.

İngilizce yardımlarını eksik etmeyen hocalarım Yrd.Doç.Dr. İlhan VARANK'a ve Okutman Pınar UĞUR'a teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans derslerimin başladığı ilk günden tez çalışmam bitinceye kadar geçen süre içerisinde manevi desteklerini üzerimden hiçbir zaman esirgemeyen, her zaman beni güdüleyen, bana inanan ve yardımcı olan eşim Fatih'e ve biricik kızım Reyyan'a teşekkür ederim.

Maddi manevi desteklerini üzerimden hiçbir zaman esirgemeyen, sonsuz sevgi sunan anneciğim Mukaddes KURTDEDE ve babacığim Halil KURTDEDE' ye bana verdikleri tüm emekler için çok teşekkür ederim.

Nuray KURTDEDE FİDAN

ÖZGEÇMİŞ

Nuray KURTDEDE FİDAN

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim

Lisans: 2002 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü

Lise: 1997 Elbistan Mükrimin Halil Lisesi

İş/istihdam

2002-2006 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Araştırma Görevlisi

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı: Elbistan, 10.03.1981

Cinsiyet: Bayan

Yabancı Dil

İngilizce

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1) Yıllara Göre Türkiye’deki İnternet Kullanıcı Sayısı Gelişimi.....	8
Tablo 2) Web adreslerinde sitenin adı ve sitenin hangi tür kuruma ait olduğunu gösteren uzantılar.	43
Tablo 3) Web Sitelerin İçerik Ölçütleri Açısından Türk Ve Amerikan İlköğretim Okulu Web Sayfalarının Değerlendirilmesi.	83
Tablo 4) Web Sitelerin Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri Açısından Türk ve Amerikan İlköğretim Okulu Web Sayfalarının Değerlendirilmesi.....	88
Tablo 5) Türkiye’de incelenen okullar ve Web adresleri	96
Tablo 6) ABD incelenen okullar ve Web adresleri.....	99

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın temelini oluşturacak esas problemin kısaca tanımlanmasına, problemin açıklanması ve çözümü konusunda yardımcı olacak ilgili bazı araştırmalara yer verilmiştir.

A. Çalışmanın Amacı ve Önemi

Bilgisayarlar hemen hemen tüm çalışma alanlarını ele geçirmekte ve eğitimde de önemi giderek artmaktadır. Çünkü teknoloji, kalkınma, eğitim ve toplum arasında çok yakın bir ilişki vardır. Teknoloji toplumu değiştirdikçe insanların genel beceri düzeyleri değişir ve doğal olarak eğitimden beklentiler de artar.

Okullar, öğrencileri toplumda üretken rol almaya hazırlamak için, onların ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerileri vermektedirler. “Bilgi Çağı”, sadece elektronik ve bilgisayar teknolojisini pasif kullanma değil, aynı zamanda ürettikleri bilgiyi aktif olarak kullanma alanında becerikli bireylere olan ihtiyacı da beraberinde getirmektedir. Gün geçtikçe bilgiyi bulan, toplayan, sunan, eleştiren ve yaşama geçiren öğrenciler yetiştirmeye daha çok değer verilmektedir.

Okul öncesi dönemden itibaren olguların ezberlenerek öğrenilmesi alışkanlığı yerini daha özgür, daha etkileşimli bir öğrenme yöntemine bırakmaktadır. Yetişkinlerde sadece iş konumunu iyileştirmek için değil, aynı zamanda kendini geliştirmek için hayat boyu öğrenmeye yönelen insanların sayısı artmaktadır. Bu durum, eğitim alanında önemli ölçüde genişlemeye yol açmaktadır. Bu genişleme yeni teknolojilerin, ilköğretimden itibaren ivedilikle kullanılmasını mecburiyet haline getirmektedir.

İnternet bilgisayara dayalı olarak gelişen en son teknolojilerdendir. Bu teknolojinin gelişimi ve eğitim amaçlı olarak kullanımı, geleneksel öğretmen ve öğrenci kavramlarını ve rollerini radikal bir biçimde değişime zorlamaktadır. Günümüz insanı interneti, elektronik posta (e-posta) gönderme, ürün arama, yeni çıkan bir ürünü tanıma ve farklı toplumlarda ve farklı kültürlerde yaşayan diğer insanların fikirlerini,

görüşlerini, düşüncelerini öğrenme ve paylaşma gibi çok amaçlı olarak kullanmaktadırlar.

İnternet, bir kütüphaneden çok daha fazla kitaba, bir gazeteden çok daha fazla sayfaya, bir televizyondan çok daha fazla kanala ve özgün kaynağa sahip hareketli, sesli ve görüntülü bir yazı kitabı olarak tanımlanmaktadır.¹

Eğitim açısından 21. yüzyılın en önemli özelliği; bilgiyi tek bir kaynaktan öğrenme yerine, ona çoklu ortamlardan ulaşma ve ulaşılan bu bilgiyi değerlendirme, zaman ve yer sınırı tanımadan başkaları ile paylaşma ve tartışma, gerekli durumlarda bu bilgiyi gerçek yaşamda kullanabilmektir.² Günümüzde internet, sözü edilen eğitim yaşantılarını kullanıcılara en rahat sunabilen bir öğrenme-öğretme ortamı durumuna gelmiştir. İnternetin eğitim amaçlı kullanılabilmesi hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin teknoloji ve bilgi okur-yazarlığı konusunda yetişmelerini, bir başka deyişle bilgiye ulaşma, ulaşılan bilgiyi değerlendirme, kullanma ve etkili olarak alıntı yapabilme gibi davranışları geliştirmelerini gerektirmektedir. İnternetin yapabildiklerinden ve sahip olduğu özelliklerden yola çıkılarak eğitimdeki yeri ve görevi belirlenmeye çalışılmaktadır.³

Bugün pek çok ülkede internet sayesinde aralarında bir haberleşme, dayanışma ve kaynak alışveriş ağı oluşturan eğitimciler, araştırma ve haberleşmelerini özgürce sürdürebilmektedirler. Bu bilgisayarlı iletişim akışı içinde web sayfalarının da ayrı bir önemi bulunmaktadır.⁴

İnternet üzerinde web site veya sayfasına sahip farklı yapı ve statüde çok sayıda eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu eğitim kurumlarından biri de ilköğretim okullarıdır. “İnternet” ve “web teknolojisi”ni ilköğretim okullarında başarıyla ve en yüksek yararlılıkta kullanmak artık bir mecburiyet olmaktadır. İlköğretim okullarının web

¹ Eyüp IRGAT, Bir Üniversite Web Sayfasını Tasarlama Ve Geliştirme: Üniversite Öğretim Elemanlarının Üniversite Web Sayfalarına İlişkin Görüşleri, (Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir, 2002, s.2

² Eyüp IRGAT ve Gülsün KURUBACAK, “Üniversite Web Sayfalarında Yer Alması Gereken Özellikler” Türkiye’de İnternet Konferansı VIII, 19-21 Aralık 2002 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 2002, s.2. 25/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://inet-tr.org.tr/inetconf8/bildiri/48.doc>

³ IRGAT, s. 2

⁴ Y. Oğuzertem ALPTEKİN, “Eğitim İçin İnternet, İnternet İçin Eğitim: Elektronik İletişim ve Etik”, V. Türkiye’de İnternet Konferansı. Ankara: Ankara Üniversitesi, 19-21 Kasım 1999. 27/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet tr.org.tr/inetconf5/tammetin/alptekin.doc>

siteleri aracılığı ile sunmuş oldukları bilgilerin niteliği, niceliği ve düzenlenmesiyle ilgili standartların yeterince ortaya konamamış olması, bu kuruluşları değerlendirmek isteyen veya bu kuruluşların web sitelerinden faydalanmak isteyen kişileri güç durumda bırakmaktadır.

Herkes her türlü bilgiye öncelikle internet üzerinden ulaşmak istediği için, web site ve sayfaları dürüstlüğü ve doğru haberin öncüsü olmak zorundadırlar. Web sayfası hedef kitlenin gereksinimlerine ve beklentilerine uygun olarak tasarlanmalıdır.⁵

Günümüzde web siteleri, kurumlar ile kullanıcılar arasında temel iletişim ortamlarından birisi haline gelmiştir. Bununla birlikte, bu gün için, sitelerin tasarımı, içermesi gerekli bilginin niteliği ve niceliği ile bilginin nasıl organize edileceğine ilişkin yerleşik standartlar mevcut değildir. Bu durumda dünyada farklı yapı ve statüde bir çok eğitim kurumunun, tasarım ve içerik açısından çok farklı web site ve sayfaları ortaya çıkmaktadır. İlköğretim okullarının web site ve sayfaları incelendiğinde, her okulun web sayfası tasarımının birbirinden çok farklı olduğu gözlenmektedir.

Tasarımı, web tasarım kural ve ilkelerine göre yapılmış bir web sayfası şu işlere yaramaktadır:⁶

1. İletişim (aile-öğrenci-öğretmen-kurum-kaynak),
2. Bilimsel, kültürel, spor ve sanat etkinliklerinin program ve sonuçlarının halka duyurulması,
3. Araştırma ve geliştirmelerin daha etkin ve küresel olabilmesi.

Sözü edilen bu nedenlerden dolayı, bir web sitesinin sahip olması gereken temel özellikleri, eğitim kurumlarının web sitelerini hazırlamaya nereden başlayacakları ve hazırlanma esnasında hangi unsurlara dikkat edecekleri önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilköğretim okullarının web sitelerini değerlendirmek üzere sitelerin analizinde kullanılacak bir "değerlendirme ölçütleri seti" oluşturmak ve "bir ilköğretim okulunun web sitesi nasıl olmalıdır?" sorusuna cevap bulmaktır. Hazırlanan değerlendirme ölçütleri öğrenci, öğretmen ve velilere kılavuz olmak yanında, okullarına web sitesi yapma hazırlığında olan ilköğretim okulları ile hâlihazırda web sitesine sahip olan ilköğretim okullarının

⁵ IRGAT, s. 5

⁶ IRGAT, s. 12

web sitelerinin yeniden gözden geçirilmesine yardımcı olacaktır. Literatürde bu konuyla ilgili derli toplu bir çalışmanın olmayışı, bizi bu konuda araştırma yapmaya yönelten en önemli etkenlerden biri olmuştur.

Ülkemizdeki ilköğretim okullarının web site ve sayfaları, uluslar arası geçerliliği olan web site ve sayfası hazırlama ilke ve tekniklerine uygun olarak hazırlanmaktadır. Örneklemler olarak alınacak belli sayıdaki okul web sitelerinin ABD ilköğretim okulları web siteleriyle mukayese edildiğinde eksiklikleri ortaya çıkacaktır.

Çağımız bilgi çağıdır ve günümüzde en yaygın bilgi erişim yollarından biri de internettir. İnternet sayesinde kullanıcılar istedikleri bilgi kaynaklarına hızlı bir şekilde her yerden erişim olanağı bulurlar. Eğer bir web sayfasının hızı ve tasarım kalitesi yüksek ise o sayfayı ziyaret eden ziyaretçi sayısı da artar.⁷ Günümüzde en yaygın bilgi erişim yollarından birinin internet olmasından dolayı iyi tasarlanmış bir ilköğretim okulu web sayfası ile öğrenci, öğretmen, veli ile kurum arasındaki iletişimi daha kolay olmaktadır.

Bu araştırmada elde edilecek bulguların ilköğretim okulu web sayfalarında bulunması gereken özellikler konusunda ilgililere genel bir fikir kazandıracığı, ilköğretim okulu web sayfa tasarımını geliştirme konusunda çalışanlara ışık tutulabileceği ve web sayfalarının eğitim-öğretime katkısını artıracığı beklenmektedir.

Ayrıca, bu araştırmanın ilköğretim okulu web sayfaları üzerinde yer alan bilgi ve bu bilgiye erişim yollarını tasarlama konusunda çalışma yapanlarla, eğitimle ilgili diğer web sayfa tasarlama konusunda araştırma yapanlara yardımcı olacağı düşünülmekte ve araştırmanın ileride bir İlköğretim Okulu Web Sayfası Modeli oluşturma üzerine yapılacak çalışmalara temel oluşturacağı beklenmektedir.

⁷ IRGAT, s. 13

II. LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

A. Çalışmanın Dayandığı Temel Kavramlar

Web site ve sayfalarının gelişimi, özellikleri ve etkin kullanımı alanında çok değişik açılardan yapılmış milyonlarca çalışma bulunmaktadır. İnternetin hemen her alanında kullanılması, web sayfalarının hazırlanmasında tasarım sanatından pratik kullanıma, çok miktarda bilgidan hızlı arama ve interaktif kullanıma, bilgisayarın teknolojik gelişmelerinden değişik yazılım tekniklerinin geliştirilip kullanılmasına kadar birçok boyut etkili olmaktadır. Bu çalışmaların genişliği ve zenginliği içinde kaybolmadan bu çalışmada kullanılacak temel kavramlar üzerinde kısaca durulacaktır.

1. Bilgisayar Teknolojisi ve İnternet

Bugün, hayatımızı kökünden değiştirmiş olan internet; International Network kelimelerinin kısaltılıp birleştirilmesiyle elde edilmiştir. Adından da anlaşıldığı gibi, "uluslararası bilgisayar ağı" olarak bilinmektedir. İnternet, birçok bilgisayar sistemini TCP/IP (Transmission Control Protokol/İnternet Protokol) protokolü ile birbirine bağlayan, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır.⁸

İnternet; dünya üzerindeki milyonlarca bilgisayar ağının birbirleriyle ortak bir protokol çerçevesinde iletişim kurmasını ve birbirlerinin kaynaklarını paylaşmasını sağlayan ağlardır. İnternete "bilgi otabanı" adı da verilmektedir. İnternet üç parçadan oluşmaktadır. İnternet kullanıcıları, internet üzerinde kullanıma hazır olan sayısal bilgi ve interneti oluşturan serverler, ağlar, bilgisayarlar vs. gibi alt yapılar.⁹

İnternet, insanların gün geçtikçe artan "üretilen bilgiyi saklama/paylaşma ve ona kolayca ulaşma" istekleri sonucunda ortaya çıkmış bir teknolojidir. Bu teknoloji yardımıyla insanlar pek çok alandaki bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde

⁸ Mehmet GÜROL ve Tuncay SEVİNDİK, "İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Uygulamaları", Türkiye'de İnternet Konferansları VII., 1-3 Kasım 2001, Askeri Müze Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul. 20/06/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inettr.org.tr/inetconf/7/bildiriler/37.doc>

⁹ Ali Murat SÜNBÜL, "İnternet ve Eğitim Amaçlı Kullanımı" *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Editör Rauf YILDIZ, Mikro Yayınları, Konya, 2002, s. 148

ulaşabilmektedirler. İnternet elektronik posta, konferans, bildirimler gibi bir çok konuda iletişim hizmetleri sağlamakta ve genel bilgiye ulaşımı desteklemektedir.

İnternet insanlara aslında tam bir “olanaklar dünyası” sunmaktadır. İnternet günlük yazışmalar, ürün pazarlaması, eğitim gibi hemen hemen her alanda kullanılabilir. Ayrıca internet aracılığıyla akla gelen her konuda araştırma yapılabilir, dünyanın her ucuna çok hızlı ve ucuz şekilde mesaj gönderilebilir, iki sokak ötedeki mağazadan ya da başka bir kıtadaki firmadan alışveriş yapılabilir, vizyona yeni çıkmış filmler hakkında bilgi alınabilir, piyasaya çıkmış en son müzik ürünlerine ulaşılabilir, her dilden haberler izlenebilir.

Şimdi internet taze haber, gelişmeleri anında ve en son şekliyle izlemek demektir. Aylık, haftalık, hattâ günlük gazetelerin bile anlık baskıları internet sayfalarında verilmektedir (bu siteler gazetenin tamamını yansıtmasa da). İnternet her an taze, daima güncel demektir. Başlangıçtan beri internet bilgisayarların en interaktif yüzüdür; içeriğin kolaylıkla değiştirilebileceği, anında bilgi aktaran, kullanıcılara çift yönlü iletişim olanağı sunan bir sistemdir.¹⁰

İnternet hem eş zamanlı (synchron) hem de eşzamansız (asynchron) iletişimin rahatlıkla yapılabildiği bir ortamdır. Bazı internet sayfalarının ve web sitelerinin tasarlanması, hazırlanması ve yayınlanması -hele hele güncellenmesi- saatler ve dakikalar içinde olmaktadır. Dolayısıyla bu aracın esnekliği çok fazladır; html dosyasındaki birkaç yer değiştirilerek yepyeni sayfalar oluşturulmakta ve bu sayfalar birkaç basit aktarma komutu ile bütün dünyaya yayılmaktadır.

İnternetin insanlığın hizmetine sunulmasıyla birlikte yeni boyutlar ortaya çıkmıştır. İnternet aracılığıyla toplumlar âdeta bütünleşmiş, ülkeler sanal ortamda coğrafi sınırlarını ortadan kaldırmışlardır. Dünya ülkeleri ve bu ülkelerin insanları her alanda (bilim, spor, sağlık, elektronik posta, turizm, eğitim, sinema, aktüalite, ticaret vb.) dolaylı-dolaysız işbirliği ve etkileşime gitmektedirler. Günümüzde tercih edilen medya araçlarının arasında en çok ilgi görenlerin başında internet gelmektedir. Teknolojik gelişmelerin artması ile birlikte internet, düşük maliyeti ve etkili yapısı ile

¹⁰ Yuping LIU, “Developing a Scale to Measure the Interactivity of Web Sites”. *Journal of Advertising Research*. June. 2003, 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.yupingliu.com/JAR_Measurement.pdf

gözde medya aracı haline dönüşmüştür. İnternet, bu işlevleriyle aynı zamanda insanları farklı alanlarda eğitime ve bilgilendirme amacını da yerine getirmektedir.¹¹

Özellikle internetteki bilgilerin hızlı bir şekilde aranılabilir olması, herkesin aradığının önce orada aramasına neden olmaktadır. İlkokul öğrencilerinden akademik araştırmacılara, kanser hastalarından pansiyonerlere, futbol kulübü taraftarlarından başka ülkelere seyahat edeceklere kadar hemen herkes aradığını önce internette aramaktadır.¹²

Temelleri on yıllar öncesine gitmesine rağmen, internet son birkaç yıl içinde gerçekten ön plana çıkmıştır. Girişimciler enformasyonun ticari bir metaya dönüştürülmesi sürecinde interneti temel bir araç olarak değerlendirirken, gönüllü kuruluşlar, akademisyenler, çalışmalarını, raporlarını internette serbestçe yayımlayabilmektedirler.¹³

2. İnternetin Evrimi ve Önemi

Tarihte çok az buluş internet kadar hızlı bir şekilde yayılmış ve bütün insanlara ulaşmıştır. Başlangıçta bir kriptik kod temelli ağ iken, şimdi dünya çapında her türlü bilgi alış verişinin yapıldığı bir araç olmuştur. Özellikle resim ve grafik aktarma arabirimleri bu yaygınlığı arttırmış, ses ve film aktaran geniş bantlar, web sayfalarını statik olmaktan çıkarmıştır.

Önceleri Amerikan Savunma Bakanlığı (Department of Defence) ile Ulusal Bilim Vakfı bilgisayarları arasında Unix temelli bilgi alış verişi için kurulan ağ, kısa sürede ARPANET (Advanced Research Project Agency) adlı bir akademik ağa dönüştü. Bunlar yazı temelli bir iletişim sağlıyordu. Minnesota'da geliştirilen "gopher" ve ftp yolu ile bilgisayarlar arasında dosya alışverişi mümkün hale geldi. Washington Üniversitesinde geliştirilen yazılımlarla bilgisayarları uzaktan kontrol eden Telnet yazılımı ve e-mail alışverişi sağlayan yazılımlar geliştirildi. 1993'te HTML (Hypertext Markup Language) adlı web sayfası yazılım dili ve bu dille yazılmış sayfaları insanların

¹¹ Dilek OKTAY, *Bilgisayar Sözlüğü: Ansiklopedik Bilgisayar Terimleri Kılavuzu*, Pusula Yayıncılık, İstanbul, 1998

¹² Dennis FETTERLY, Mark MANASSE, Marc NAJORK ve Janet WIENER, "A large-scale study of the evolution of web pages", *Proceedings of the Twelfth WWW Conference*, Budapest, Hungary, 2003. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://research.microsoft.com/research/sv/sv-pubs/p97-fetterly/p97-fetterly.pdf>

¹³ Funda BAŞARAN, "İnternet, Yönelimler, Olasılıklar", *EMO e-Dergi*, 2002, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://edergi.emo.org.tr/index.php?yazi=3&y=2002&s=>

rahatlıkla görüp okuyacakları şekle dönüştüren tarayıcı arayüzler (browser) geliştirildi. WebNail ve Outlook gibi grafik temelli e-mail okuma programları internete olan ilgiyi daha da arttırdı. 1996-1998 arasında internet kullanan kişi sayısı %100 (61 milyondan 150 milyon) arttı.¹⁴ 1994'te dünyada 800 web sitesi vardı¹⁵, 2002'de bir milyonu aştı.

Dünyada internet kullanımı ile ilgili istatistikler, küresel ağın belli bir kurala ve yapıya bağlı olmayan hızlı büyüme özelliği nedeniyle, farklılıklar arz etmektedir. Bu konuda her araştırma kuruluşu farklı sonuçlara varmaktadır. Türk internet kullanıcı sayısı hakkında eldeki bilgiler çok çeşitli kaynaklara dayanmaktadır. Bulunan tüm veriler bir araya getirildiğinde, global olarak yaşanan hızlı büyümenin Türkiye'ye de yansıdığı, hattâ Türkiye'de yaşanan büyüme oranının global rakamlardan daha yüksek olduğu bile söylenebilir.

2000 yılında kullanıcı sayısı 1.785.000 olan internetin, 1 yıl içinde % 100'den fazla hızlı yükselişini, 2003'ten 2004'e geçişte de sürdürdü. 2005 yılında bu yükselişin 13 milyon civarı olması bekleniyor.¹⁶

Tablo 1. Yıllara Göre Türkiye'deki İnternet Kullanıcı Sayısı Gelişimi

Yıl	İnternetin Kullanıcı Miktarı (x 1000)
1998	293
1999	580
2000	1.785
2001	3.500
2002	6.050
2003	7.500
2004	10.000
2005	14.000

İnternetteki en önemli gelişmeyi sağlayan ticari faaliyetlerdir. İnternet üzerinden tanıtım ve satışlar her geçen gün artmaktadır. Her üretici, tüketicilere en hızlı garanti ve etkili ulaşımın internet üzerinden yapılacağına inanmaktadır.

¹⁴ Steven John SIMON ve Spero C. PEPPAS, "An Examination of Media Richness Theory in Product Web Site Desing: an Empirical Study", *Info- the Journal of Policy, Regulation and Strategy for Telecommunications*, volume 6, Number 4, pp. 270-281, 2002, 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.emeraldinsight.com/Insight/viewContentServlet?Filename=Published/EmeraldFulltextArticle/Articles/2720060405.html>

¹⁵ M. Moore SCHUYLER, *Internet Metamorphosis Righ Before Our Eyes. Computers in Libraries*. 20, 8. 2000, s.54-61,

¹⁶ Aytaç MESTÇİ, *Türkiye İnternet Raporu 2005*, Akademik Bilişim 2006+ *BilgiTek IV 9-11 Şubat 2006*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://ab.org.tr/06/bildiri/42pdf>

İnternetin en güçlü üç boyutu;

1. İnternet üzerinden her türlü ürünün sunulabilmesi,
2. Görsel ve sesli uyaranların yanına interaktivitenin de katılması ve
3. Dünyanın her tarafındaki insanlara ulaşılabilmesidir.

3. Temel İnternet Teknolojileri

a. World-Wide-Web (WWW)

Ağ üzerindeki başka sayfalara “bağlantılar” da içeren elektronik sayfalardan oluşan “www”, internetin temelini oluşturur ve internet üzerindeki bir hypermedia/hypertext iletişim ve bilgi ağıdır.¹⁷

İnternet, büyük ve küçük birçok kurum ve kuruluşu bir araya getiren dijital bir araçtır. Günümüzde artık hemen herkesin internetle bağlantısı olduğu düşünülürse artık web sitelerinin çok önemli bir araç haline geldiği görülür. Web çeşitli ortamlardan, değişik formatlarda alınan malzemeleri (yazı, grafik, hareketli görüntü ve ses ve etkileşim) HTML dilini kullanarak bütünleştirme yeteneğine sahiptir.

Web tarayıcıları olarak adlandırılan özel programlar, bu web sayfalarını görüntülememizi ve bir düğmeye basarak bir sayfadan başka sayfalara geçmemizi sağlarlar. Web, teknik olarak internetin sadece bir parçasıdır; ancak birçok kimse bu ikisini eşanlı kullanır. Etkileşimler, herkesin aynı anda beraber iletişim kurduğu şekilde eşzamanlı (sekron) veya iletişimin muhtemelen günlerce gecikmeli olması durumundaki gibi farklı zamanlı (asekron) olabilir.¹⁸

Bu ağ sayesinde dünyanın dört bir yanından gelen ve elektronik olarak depolanan bilgi, birbirlerine linkler kurularak bağlanır. Böylece web gün geçtikçe daha dinamik, güçlü ve etkileşimli bir elektronik ortam haline gelmektedir. Son kullanıcı olan bireyler, web sayesinde küresel olarak birbirleriyle, göreceli olarak daha kısa zamanda ve kolaylıkla iletişim kurabilmekte, bilgi transfer edebilmekte ve paylaşabilmekte ya da

¹⁷ David DAVENPORT ve Emek ERARSLAN, *Eğitimde İnternet Eğitime Destek Olarak İnternet*, Türkiye II. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 4-8 Mayıs 1998, Ankara 25/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.cs.bilkent.edu.tr/~david/desymposium/VirtuallyThereTur.doc>

¹⁸ Funda BAŞARAN, “İnternet, Yönelimler, Olasılıklar”, *EMO e-Dergi*, 2002 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://edergi.emo.org.tr/index.php?yazi=3&y=2002&s=4>

bilgi alış-verişi yapabilmektedirler. Daha da ötesinde bu elektronik iletişim ağı dünyayı evimize, ofisimize ya da nereden internete bağlanıyorsak oraya getirebilme gücüne sahiptir. Artık sadece metin ve grafik tabanlı olan o eski web sayfalarının yerini, içerik olarak daha zengin ve daha etkileşimli (çoklu ortam özelliklerine sahip) olanları almaktadır.¹⁹

İnternet ve Web kavramlarının popüler olduğu günümüzde, web servisi ile erişilebilecek kaynak kapasitesi ve erişilebilirlik göz önüne alındığında, web servisinin hem eğitim hem de bilgi amaçlı olarak kullanılabilirliği açıktır. Eğitsel içerikli bilgi, bu şekilde zaman ve yer kavramlarını ortadan kaldırarak öğrenciye ulaşabilmektedir.²⁰

b.Web Site ve Sayfaları

Günümüzde bilgisayar deyince akla internet, internet deyince de web gelmektedir (Internet = www). İnternet ulaşımı web sayfası ile başlar.

Ağdaki en büyük devrim, www site ve sayfalarının tasarlanmasıdır. Web site ve sayfaları bir bilgisayar programı gibidir; ama bir çok özellikleriyle de onlardan farklıdır.²¹ Bu, ağdaki bilgisayarların sunduğu bilgilerin herkesin anlayabileceği yazı, resim, ses, film vs şekline getirilmesidir. Bu dönüşümü sağlayan Explorer, Netscape, Mozilla, Opera vs gibi “browser”lar vardır. Bunlar Gopher, ftp gibi paketlerdeki bilgileri insanların anlayabileceği formatlara dönüştürür.

Her hafta internete aşağı yukarı 320.000 sayfa eklenmektedir. Ama bunların %62’si yeni bilgiler içermekte, diğerleri başka sayfalardaki bilgileri kopya etmektedir. Yayılma genellikle linkler sayesinde olmaktadır. Her hafta %25 yeni link eklenmektedir.²² Dolayısıyla internet; sayfalarıyla, linkleriyle sürekli yenilenmektedir.

¹⁹ Gülsün KURUBACAK, *On-Line Öğrenme: Web-Destekli Öğretime İlişkin Öğrenci Tutumları*, 2000, 08/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/tez_ozetleri/kurubacak.html

²⁰ Yasemin YİĞİT ve M. Yaşar ÖZDEN, *Web Tabanlı Eğitim Materyali İçerisinde İnternet Üzerinden Görüntü Aktarımı*, V. Türkiye’de İnternet Konferansı, 19-21 Kasım 1999, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi.17/05/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://inet-tr.org.tr/inetconf5/bildiri/Y_yasemin_Y_Ozden.html

²¹ Thierry DESPEYROUX, *Practical Semantic Analysis of Web Sites and Documents*, Proceedings of the 13th International Conference on World Wide Web. New York, 2004, 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://-soninria.fr/axis/papers/04www/despeyrouxs-www2004.pdf>

²² Alexandros NTOULAS, Junghoo CHO ve Christopher OLSTON, *What’s New on the Web? The evolution of the Web from a Search Engine Perspective*, Proceedings of the 13th International

Web sitesi yapanlar artık statik sayfalardan her türlü görüntü, film ve ses aktarımıyla dinamik web sayfalarına geçmelidirler. Web sitesi ve sayfası tasarlayanlar, site ve sayfalarının içeriğini ve kompozisyonunu yeniden ele almalıdırlar. Burada zengin medya olanaklarını kullanan siteler daha çekici ve işe yarar olacaktır. Gene bu andaki teknolojik kısıtlıklar ve sınırlamalar web sayfalarının oldukça statik kalmasına neden olmaktadır. Örneğin, veri aktarım hız ve genişliğinin sınırlılığı yüzünden siteler kısa film klipleriyle idare ediyorlar.

Web sayfalarının nasıl hazırlanacağı üzerine gerek teknik olarak gerekse içerik ve sayfa düzeni olarak birçok çalışma bulunmaktadır.²³ Bunları güncel tutan birçok öğretici site bulunmaktadır. MicroSoft FrontPage, Netscape Composer, Macromedia Dreamweaver, Symantec Visual Page, Tripod, SJ Namo WebEditor 6 Suite, Perfect Website Creator gibi birçok web sayfası hazırlama programı, bunlara destek veren Adobe resim işleme programları, hazır “clip art”lar, “animated gif”ler, “icon”lar, “button”lar, kullanımı serbest “image”lar, html diliyle sayfa yazmayı kolaylaştıran site ve programlar, hattâ sınıf web sayfalarının, sınıf gazetelerinin nasıl hazırlanacağını gösteren yüzlerce site bulunmaktadır.²⁴ Dolayısıyla giderek web sitesi ve sayfası hazırlamak, yayınlamak, güncellemek kolaylaşmaktadır. Bunları ücretli ve ücretsiz olarak yayınlayan birçok site de bulunmaktadır.

Bütün bu geniş ve güncel çalışmalara rağmen web sitelerinin büyük bir çoğunluğu hâlâ düşük kalitededir.²⁵ Bütün web masterlar, web mimarları, web programcıları ve web desencileri iyi yetişmiş ve bu konuda eğitim almış kişiler değildir. Bütün bu işleri yapanlar da çoğu zaman aynı kişilerdir.²⁶ Web sitelerinde standart olmayışı biraz da buradan kaynaklanmaktadır. Buna bir de web sitelerinde

Conference on World Wide Web.(PowerPoint Dosya) 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: www.cse.lehigh.edu/~brain/course/searchengines/note/web-evolution.ppt

²³ SCHROCK Kathy, *Developing Web Pages for Educators*. Teacher Created Materials, 2003

ZELDMAN Jeffrey, *Designing With Web Standards*, New Riders Press, 2003

LYNCH Patrick J. ve HORTON Sarah, *Web Style Guide*. Yale University, 2nd edition, 2002

SWEENEY Susan, *101 Ways to Promote Your Web Site*. 5 the Edition, 2004

Build your own Website: 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://77www.bluevoda.com>

²⁴Creating Class Webs: A Tutorial for Teachers and Preservice Teachers (n.d.). 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.boxbitz.net/techlp/webpacket/webresources.htm>

²⁵ BRAJNIK Giorgio, “Using Automatic Tools in Accessibility And Usability Assurance Processes”. Proceedings of the 8th ERCIM UI4ALL Workshop, C. Stephanidis ed., Springer Verlag, Vienna, June, 2004 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.dimi.uniud.it/~giorgio/papers/assurance-proc-note/assurance-proc-note.html>

²⁶ BRAJNIK, 2004.

dolaşanların bilgi ve deneyim eksikliklerini katarsak, web site ve sayfalarından tam verimli yararlanma daha da zorlaşmaktadır. Hemen her alanda web sitesi olduğu için bunlar içerik, dışa yansımaya, iletişim, kullanılan teknolojiler vs açısından farklı özellikler ve standartlar istemektedir. Her alandaki sitenin başarısızlık nedenleri, bunları düzeltmesi ve tekrar değerlendirmesi farklı olabilir.

c. Sanal kütüphaneler (Virtual Libraries)

Yeni eğitim ortamı büyük ölçüde bir “siber uzay”da oluşacaktır. Bilgisayar ağlarının gelişmesiyle birlikte bir siber kültür gelişmiş, geleneksel yayın faaliyetlerine bir alternatif olarak hypermedia veya “pubnetting” denilen elektronik yayıncılık ortaya çıkmıştır. Kitaplardaki doğrusal metinler (linear text) yerine hypertext geçmektedir. Dünya çapında hemen ulaşılabilir, dinamik, sık sık yenilenen yayınlar gün geçtikçe artmaktadır. Aslında kütüphaneciler dünya üzerinde bilgisayar ve web teknolojilerine en erken ve aktif olarak uyan grupların başında gelmektedir. Bütün kütüphaneler kendilerini dünyaya açmak, birer elektronik kütüphane (Elibrary) haline gelmek istemektedirler.²⁷

Dijital kütüphane, “elektronik kütüphane” veya “sanal kütüphane” olarak da ifade edilmektedir; fakat dijital kütüphane en çok kullanılan ifade şeklindedir. Dijital kütüphanenin tanımı kişi ve kurumlara göre değişmektedir. Dijital kütüphaneler herhangi bir veri tabanı, doküman yönetimi veya dijital katalogların depolandığı bir yer değildir. Dijital kütüphane koleksiyonların geliştirilmesi, yönetilmesi, konu analizleri, indeks oluşturma, erişim, referans, çalışma ve saklama gibi geleneksel kütüphane ile aynı amaç, fonksiyon ve hedefleri olan sistemdir. Dijital kütüphaneler, kaynakları, özel işleri seçen, yapılandıran, akıllı erişimler sunan, yorumlayan, dağıtan, bütünlüğü koruyan, tanımlanan kişi ya da grupların kullanımına hazır, ekonomik yönü de olan bir çalışma koleksiyonudur.²⁸ Elektronik kütüphanelerde bulunan materyaller sadece yazı ve resimden ibaret değildir. Film, ses ve video formatları da desteklenir. HTML tabanlı

²⁷ Mustafa ERGÜN, *İnternet Destekli Eğitim*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, s.1, 1998, 20/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.egitim.aku.edu.tr/ergun5.htm>

²⁸ Elektronik Kütüphane, Dijital Arşiv Yönetim Sistemi, 29/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.dijitalarsiv.com/elektronikkutuphane.html>

diller sayesinde elektronik kütüphanede bulunan yayınlar daha kolay şekilde okunabilmekte ve izlenebilmektedir.²⁹

d. Elektronik Posta (E-Mail)

Elektronik posta (e-mail) internetin posta sistemidir. E-posta, bireylerin bilgisayar ağına bağlantısını sağlayan bir araçtır. Bu sistem, bireylerin bir veya birden fazla alıcıya mesaj yollayabilmelerine olanak verir. E-posta, başlangıçta sadece düz yazı mesajlar göndermek amacıyla geliştirilmiş iken, günümüzde modern e-posta servisleri e-posta mesajlarına ses, video ve grafiklerin eklenmesine olanak vermektedir.³⁰

Elektronik ağlarda en yaygın servis elektronik mektup (e-mail, e-mesaj, e-posta) servsidir. Dünyanın değişik bölgelerindeki bilgisayar kullanıcıları internette elektronik posta aracılığı ile iletişim kurabilmektedir. Elektronik posta ile kullanıcıların mesajı çok kısa sürede aktarılabilir.³¹

E –postanın üstünlükleri şöyle sıralanabilir:³²

- En açık avantajı hızlılığıdır. Normal posta ile bir mesaj yollama işi günler alabilir. E-posta ile ise dünyanın öbür ucuna yollanan bir mesaj (mesajın ulaşacağı yerin durumu ve iki nokta arasındaki bağlantılara bağlı olarak) birkaç dakika veya saniye içinde ulaşabilir.
- E postanın bir başka avantajı da kullanıcının e-postayı kullanarak veri tabanlarına ve dosya arşivlerine/kütüphanelerine ulaşabilmesidir.
- E-postanın telefona da üstünlüğü vardır. Birine bir mesaj yollanmak istendiği zaman, gönderici mesaj yollama işini kendisine uygun olan bir zamanda yapar ve alıcı da mesajı kendisine uygun bir zamanda okur ve yanıtlar.
- E-posta, sistemin geneli için yapılan harcamalar göz önüne alınmazsa ücretsizdir.

²⁹ Hidayet TAKCI, İbrahim SOĞUKPINAR, Mehmet GÖKTÜRK, *Elektronik Kütüphaneler ve Bir Yaklaşım*, Akademik Bilişim 2002, 6-8 Şubat 2002, Selçuk Üniversitesi, Konya 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://ab.org.tr/ab02/tammetin/55.doc>

³⁰ Özcan DEMİREL, Sadi SEFEROĞLU ve Esed YAĞCI, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, PegemA Yayıncılık, Ankara, 2004, s. 170-171

³¹ SÜN BÜL, s. 158

³² DEMİREL, SEFEROĞLU, YAĞCI. s.171

e. Arama Motorları (Search Engine)

Arama motoru, internet üzerindeki web sitelerini başlıklarına, açıklamalarına, anahtar kelimelerine ve bazen de içeriklerine göre indeksleyen sistemlerdir.

İnternette bilgiye ulaşmak için kullanılan en yaygın yollardan biri arama motorlarıdır. Arama motorları, öncelikle kayıt olan sitelerin belirlediği anahtar sözcükler içinde arama yaparlar (güçlü arama motorları internette buldukları bütün serverleri taramaktadırlar). Detaylı arama yapmak ve aranılan bilgilere kolayca ulaşmak için arama motorlarının sunduğu belli kolaylıklar etkin biçimde kullanılmalıdır. Bu tür kolaylıklar kullanılmadığında, kullanıcıların talep ettikleri bilgilere arama motorlarının sunduğu binlerce karmaşık listeden ulaşmaları oldukça güçtür. Ayrıca arama yapmayı kolaylaştıran yazılımlar kullanıldığında arama işi kolaylaşmaktadır. Bu yazılımlar aynı anda birçok arama motorunda toplu arama yaparak kullanıcılara büyük kolaylıklar sağlamaktadır.³³

Arama motorları aslında birer web sayfasıdır. Sık sık tüm site ve sayfaları tarayarak kendilerine bir veri tabanı oluştururlar ve kullanıcı bir konuda arama yaptığı zaman, kendi veri tabanına bakarak arama sonuçlarını bildirirler (ölü, kopuk linklerin belirlenmesi ve veri tabanından çıkartılması için veri tabanlarının sürekli güncellenmesi gerekir). Herhangi bir konuda arama yapmak istendiğinde ilgili arama motoru sitesinin web sayfasına girilir ve arama yapılacak konu ile ilgili anahtar sözcük veya sözcükler kutucuğa yazılır. Arama motorlarının işleyişleri farklı olduğundan, bu anahtar sözcüklerin yazılma şekli de farklılıklar gösterebilir. Bu konuda en ayrıntılı bilgiyi ilgili sayfadan edinmek mümkündür.³⁴

Sonuçların güncelliği sebebi ile büyük oranda Google, Yahoo gibi gelişmiş arama motorları tercih edilmektedir ve hemen hemen tüm internet kullanıcıları gelişmiş arama motorlarını kullanmaktadır.

³³ Ahmet ARSLAN ve Servet BAYRAM, *Web Ortamında Bilgiye Ulaşmada Arama Motorlarının Etkin Kullanılması*, International Educational Technologies Symposium and Fair III, 28-29 Mayıs, 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazi Mogosa, Kıbrıs. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.tojet.net/ietc2003.asp>

³⁴ DEMİREL, SEFEROĞLU, YAĞCI. s.183

f. E-Ticaret

Elektronik ticaret 20. yüzyılın son döneminde bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı değişim ve gelişmelere paralel bir şekilde ve giderek artan ölçüde dünya genelinde gelişen ve tartışılan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.³⁵

İnternetin hızla yaygınlaşması, elektronik ticareti, ticarî işlemlerin yürütülmesinde yeni ve çok etkin bir araç haline getirmiştir. Elektronik ticaret, tüm dünyada ticaretin serbestleştirilmesi eğilimi ile birlikte, son on yılda yaşanan ve bilgi iletişimini kolaylaştıran teknolojik gelişmelerin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır.

Elektronik Ticaret veya "E-Ticaret" genellikle internet üzerinde mal ve/veya hizmet satın alma hareketi olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde birçok web sitesi üzerinde sanal mağazalar veya sanal alışveriş merkezleri görmek mümkündür. Elektronik ticaretin amacı; bilgi, ürün veya hizmet satın alma ve satma faaliyetinin bilgisayar ağı kanalıyla gerçekleştirilmesini yanı sıra; sunulan bilgi, ürün veya hizmet için talep yaratmak (pazarlama), müşteri desteği vermek (satışın bütün evrelerinde) ve de ticari kurumlar ve müşteriler arasında yine küresel bilgisayar ağları kanalıyla ticari ve lojistik iletişim sağlamaktır. Bunun yanında firma yönetimini kolaylaştırıcı bilgileri de sağlamaktır. Elektronik ticaret, internet üzerinde sunulan bilgi, ürün ve hizmetlere hemen hemen dünyanın her yerinden anında ve rahatlıkla erişim imkanı sağlamaktadır.³⁶

Elektronik ticaret açısından en etkin araç olarak kabul edilen yeni internet teknolojileri ses, görüntü ve yazılı metni aynı anda, daha hızlı ve güvenli bir şekilde iletmişinden, internet üzerinden yapılan bu işlemlerin maliyeti diğer satış ve reklam araçlarına göre hayli düşüktür. Potansiyel tüketicilerin dünyanın her yanında pazara arz edilen ürünler hakkında bilgi sahibi olmalarına ve yeni üreticilerin dünya pazarlarına girmelerine imkân vermektedir. Daha düşük fiyatlı ve kaliteli ürünlerin pazara girmesi

³⁵ Aslı YÜRÜTÜCÜ, *e Ticaret ve Bilgi Toplumundaki Yapısallaşma Süreci*, Türkiye'de İnternet Konferansı VIII, 19-21 Aralık 2002 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 2002. 12/05/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf8/bildiri/>

³⁶ Coşkun TELCİLER, *E-Ticaret Nedir?*, Akademik Bilişim 2006+ BilgiTek IV 9-11 Şubat 2006, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://ab.org.tr/ab06/bildiri/201.doc>

üreticiler arasında rekabetin artmasına ve tüm ticarî işlemlerde maliyetin düşmesine neden olmaktadır.³⁷

g. E-Devlet

E-devlet, devlet kuruluşları ile bu kuruluşların bilgi ve hizmetlerinin üreticileri (diğer devlet kurumları, özel şirketler, vatandaşlar) ve tüketicileri (yine diğer devlet kurumları, özel şirketler, vatandaşlar) arasında bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla kurulan ve sürdürülen ilişkiler olarak tanımlanmaktadır.

E-devlet kamu bilgi ve hizmetlerine erişim ve bu bilgi ve hizmetlerin yaygın ve etkin bir biçimde sunulması için teknolojinin ve özellikle web-tabanlı uygulamaların kullanımı olarak tanımlanmakta ve bu bağlamda e-devlet çabalarını devletten vatandaşa, devletten devlete ve devletten özel sektöre olmak üzere üç ana sınıfa ayrılmaktadır. Bu üç ana sınıfa iki tane daha eklemek mümkündür: Vatandaştan vatandaşa olan kamusal içerikli iletişim ve devlet ile sivil toplum örgütleri arasındaki iletişim de e-devlet sistemleri içinde sağlanmaktadır.³⁸

E-devlet, "devletin vatandaşlarına karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve hizmetler ile, vatandaşların devlete karşı olan yükümlülüklerinin karşılıklı olarak elektronik iletişim ve işlem ortamlarında kesintisiz ve güvenli olarak yürütülmesidir". Günümüzde etkin, rasyonel, şeffaf ve demokratik devlet anlayışı hâkimdir. Çağdaş devletler, vatandaşlarına yüksek kalitede hizmetler sunarlar. Öte yandan küreselleşen rekabet kavramı, kamu kurumlarını da etkilemektedir. Artık devletler bilgi ve iletişim teknolojisinin yeniliklerini kullanarak e-devlete dönüşmekte ve hizmet kalitelerini iyileştirip, etkinleştirmektedirler. Başka bir anlatımla kamusal kurumlar bilgi çağı araçlarını bizzat kendileri kullanarak içsel yenileşme ve dinamizm kazanma yeteneklerini geliştirmektedirler. Bir başka açıdan devlet hizmetlerinin ileri teknoloji yardımıyla optimal hale gelmesi devlet ve vatandaş ilişkilerini de derinden etkilemektedir. Vatandaşlarının hizmetlerden yaygın ve zahmetsiz yararlanmasını

³⁷ Elektronik Ticaretin Tanımı ve Temel Araçları, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.e-ticaret.gov.tr/tanim/tanim.htm>

³⁸ YILDIZ Mete, "Elektronik (E)-Devlet Kuram ve Uygulamasına Genel Bir Bakış ve Değerlendirme" 2003 10/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=536

sağlayan e-devlet, daha katılımcı ve demokratik bir kamu-yurttaş ilişkisinin önünü açmaktadır.

B. Bilgisayar ve İnternetin Eğitim Alanında Kullanılması

Günümüzde eğitimin her safhasında kara tahtadan kitaba, projeksiyon cihazından bilgisayara birçok teknoloji kullanılmaktadır. Tarihte de görüldüğü gibi her yeni teknolojinin sınıflara girmesinde bazı sorunlar yaşanmıştır. İlk ve ortaçağda eğitimde öğretmenle öğrencinin yüzyüze gelmesi esas iken, daha sonra yazılı materyallerin çıkışı ile kitaplar neredeyse eğitimde öğretmenin yerini alacak düzeye gelmiştir. Günümüzde de kitap hâlâ temel eğitim aracıdır. Fakat kitaplar öğrenenler için donuk ve yetersiz materyallerdir. Oysa kitapların elektronik ortamlara aktarılması, hem onlara daha kolay ve hızlı erişim imkânı sağlayacak hem de kitapların donuk yüzünü değiştirecektir. Böyle imkânlar sağlayan yeni bir eğitim aracı bilgisayar ve ona bağlı teknolojilerdir.³⁹

Bugüne kadar bilgisayarın eğitimde alışlagelmiş kullanımı “bilgisayar destekli eğitim”le sınırlıyken, internetin zaman ve mekân açısından geleneksel sınırları aşan esnekliği, konuya sadece yeni bir anlam değil aynı zamanda yeni bir boyut da kazandırmıştır. Çoğu eğitimci internetin bir bilgi deposu ve öğrencilerin erişebilmesi için öğretmenlerin kendi ders gereçlerini yayınlamada eşsiz bir kaynak olduğunu düşünmektedirler.⁴⁰

İnternet, ilgi alanları aynı olan insanların sanal ortamlarda bir araya geldiği, bilgi alış-verişi yaptığı, yeni grup ve topluluklar oluşturdukları yerdir. İnternet bütün dünyaya yayılmış şekilde insanlara, kurumlara ve her türlü bilgiye erişimi kolaylaştırır. İnternet her eğitim seviyesinde ve her eğitim alanında kullanılabilir. Ağ üzerinde eğitim yapmak, ağa dahil olmayan bilgisayarlı eğitim yapmaktan daha kolaydır. Çünkü tek bilgisayarda bilgi az, program yetersiz olabilir; üstelik her programın da ayrı ayrı

³⁹ Özdemir ÇETİN, Murat ÇAKIROĞLU, Cüneyt BAYILMIŞ, Hüseyin EKİZ, “Teknolojik Gelişme için Eğitimin Önemi ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri” *The Turkish Online Journal of Educational Technology* - TOJET July 2004 ISSN: 1303-6521 Volume 3, Issue 3, Article 17, 24/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.tojet.net/articles/3317.htm>

⁴⁰ C. Donn RITCHIE, Bob HOFFMAN, *Using Instructional Design Principles to Amplify Learning on the World Wide Web*. Society for Info. Tech. and Teacher Education 7th World Conference, 1996. 02/08/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://edweb.sdsu.edu/clrit/learningtree/dcd/wwwinstrdesign/wwwinstrdesign.html>

incelikleri vardır. Oysa bilgisayar ağlarında bilgi bulma ve kullanmayı öğrenmek daha kolaydır.⁴¹

1990'lı yıllarda başlayan Web site ve sayfaları, kısa sürede bilimsel araştırmalardan ticarete, uzaktan eğitimden sanata hemen bütün alanlarda yaygın kullanım alanı bulmuştur. Bu yenilik kısa sürede okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin de dikkatini çekmiştir. İletişimin gelişmesinin öğrencilere değişik alanlarda sağladığı birçok avantajlar vardır.⁴²

İnterneti eğitsel bir araç olarak kullanmak mümkündür. Orada dolaşan her türlü bilgi arasına eğitsel bilgileri de yerleştirip, bunları dünyanın her tarafındaki öğretmen ve öğrencilere istedikleri zaman diliminde ulaştırmak mümkündür.⁴³ Şurası muhakkaktır ki, internet ve web eğitimi kökten değiştirecektir. Bu değişimin boyutları ve biçimleri zaman geçtikçe daha net olarak ortaya çıkacaktır. Eğitimde “web”in gücü mutlaka kullanılmalıdır.⁴⁴

21.yüzyılda internete bağlı olmayan okul ve ev kalmayacaktır. Okullar ve diğer eğitim kurumları arasındaki bilgi alışverişi internet sayesinde olmaktadır. Eğer sürekli güncellenirse, bir eğitim ve bilgi kaynağının 24 saat emrinizde olduğunu düşünmek mükemmel bir şeydir.

İnternetin en sağlam giriş ve çıkış kapıları, kurumların ve okulların web siteleri ve web sayfalarıdır.⁴⁵ Öğretmenler, yöneticiler ve veliler “web”in hem okul yönetiminde hem verimli ders yapmada hem de değişik alanlarda öğrenci başarısını artırmada önemli rol oynayacağını farkındadırlar. Web üzerinden kurulan bu yeni iletişim biçimi okul yönetimini, öğretmenlerin çalışmasını, eğitim uygulamalarını ve bir bütün olarak okul kültürünü değiştirmektedir.

⁴¹ ÇETİN ve diğerleri 24/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://www.tojet.net/articles/3317.htm>

⁴² Karen S IVERS. ve Ann E. BARRON, “The Presence and Purpose of Elementary School Web Pages”. *Information Technology in Childhood Education*. 1999, 181-191. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: www.classkey.com/classkey/documentation/schoolwebpages.pdf

⁴³ Yiğit ALPTEKİN, 1999, Aytekin İŞMAN, *İnternet ve eğitim. Uzaktan Eğitim Yaz 98-Kış 1999*. s. 86-92

⁴⁴ Mustafa ERGÜN, “Web Sitelerinin Çeşitli Özellikleri ve Eğitim Kurumlarına Yansımaları” 2006 (yayınlanmamış makale)

⁴⁵ Jamie MCKENZIE, “Why in the World Wide Web?”, *Technoloji & Learning*. V.6, no 6, March:1997, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.fno.org/mar97/why.www.htm>

Okul Web siteleri 1998’li yıllarda kurulmaya başladı. O zaman sitenin unsurları tam ortaya çıkmamıştı. Çok azı öğrenci fotoğrafı kullanıyordu, güncelleme tarihi, okul toplumu (öğrenci velileri) bilgileri yoktu. Sitenin sorumlusu, yapıcısı, destekleyeni yoktu. Bu siteler sadece gönüllülerin ortaya koyduğu çalışmalarla başlamıştı. Birçok sayfalar, sadece “yapım halindedir” (under construction) ibaresi yazılı olarak kalıyordu. Bir çok okul “başkalarında var, bizde de olsun” veya “Web’de de olalım” düşüncesiyle bu siteleri yaptırıyorlardı. Oysa şu anda okul web sitelerinin kalitesi, sayfa özellikleri, linkleri, güncellenmesi ve sunduğu birçok olanaklar devamlı gelişme ve yarışma halindedir.

Özellikle okul web sitelerinin içeriklerinin -bütün öğrenci, öğretmen ve velilere hitap edecek şekilde- hem içeriği zengin (content-rich) hem de her türlü zararlı bilgi ve verilere karşı kontrollu olması gerekir. Burada gazete web siteleri, trafik cezaları, vergi numaraları gibi gereksiz linkler yerine yararlı kütüphanelerin, eğitim sitelerinin, ders planı ve malzemelerin linklerinin bağlanması gerekir. Her geçen gün dünyada bu tür eğitim ve öğrenme malzemesi (learning resources) sağlayan siteler çoğalmaktadır.⁴⁶ Öğrenme giderek belli merkezlere, kişi ve kaynaklara bağlı olmaktan çıkmakta, dağılmakta ve hareketlenmektedir.

Öğrenciler ve öğretmenlere kendi web sitelerini yapma ve geliştirme ile, yararlı ve yeterli web sitelerini değerlendirme teknikleri de öğretilmelidir.

1. Bilgisayar Destekli Eğitim

1951 yılında ilk iş bilgisayarının geliştirilmesinden bugüne, eğitimciler bilgisayarı sınıfta ve eğitimde kullanmak istemişler, bunu yazı kadar önemli görmüşler ve geleneksel eğitimdeki yazı okur-yazarlığın eğitimin başına alındığı gibi, burada da temele bilgisayar kullanmayı (computer literacy) koymuşlardır. İlk bilgisayar destekli öğretim geliştirme çalışmaları 1960’ların sonu ile 1970’lerin başında, geleneksel öğretime destek mahiyetinde ortaya çıkmıştır. 1970’lerin sonunda iki büyük sistem PLATO (merkezi ders kütüphanesine bağlı eğitim ağı) ve TICCIT (bir öğrenci bilgisayarına ders desteği veren sistem) geliştirilmiştir. Bunlar, başta ilan ettikleri

⁴⁶ Mehmet Ali KISAKÜREK, *İnternette eğitim siteleri. A-Z of Education Web Link*. Ankara: Anı Yayıncılık, 2001

potansiyele ulaşamamışlardır. 1980’li yıllarda geleneksel öğretim yöntem ve ortamlarıyla bilgisayar destekli eğitimi deney ve kontrol gruplarında karşılaştıran birçok araştırma yapılmıştır. Burada, ortaya aslında çok anlamlı bir fark çıkmamış, bu arada multimedia ve internet gelişmiştir.⁴⁷

Her ne kadar “Bilgisayar Destekli Eğitim”in tanımlanmasında farklılıklar görülse de, Bilgisayar Destekli Eğitim, öğretimsel içerik veya faaliyetlerin bilgisayar yoluyla aktarılması olarak tanımlanabilir.⁴⁸

Eğitim için bilgisayarların kullanım şekilleri içinde en fazla dikkat çeken ve üzerinde en çok çalışılan şekil olan Bilgisayar Destekli Eğitim, öğrencilerin belli konuları öğrenmelerine destek olacak ortamları sağlamaya yönelik olarak kullanılmaktadır. Bilgisayar Destekli Eğitim, bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşan bir öğretim yöntemidir. Bilgisayar Destekli Eğitim, öğretim sürecinde öğrencilerin bilgisayarda programlanan dersler ile etkileşimde bulunduğu; öğretmenin rehber, bilgisayarın ise ortam rolünü üstlendiği etkinlikler olarak tanımlanabilir.⁴⁹

Bilgisayar Destekli Eğitimin şimdiye kadar uygulanan biçimleri:⁵⁰

- Eğitim-öğretim
- Tekrar ve alıştırma
- Öğrenciyi çeşitli yönlerden destekleme
- Benzetim programları ile çalıştırma
- Etkileşimli açıklama
- Veri bankası olarak kullanma
- Verileri çekici bir şekilde gösterme
- Etkileşimli canlı kitap (hypertext)
- Uzman sistemler ve yapay zekâ
- Bilgisayar uygulamalı ve değerlendirmeli testler

⁴⁷ ERGÜN, 1998

⁴⁸ Tuğba ŞAHİN YANPAR ve Soner YILDIRIM, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Anı Yayıncılık, Ankara, tarih belirtilmemiş, s.57

⁴⁹ ŞAHİN YANPAR ve YILDIRIM, s. 58

⁵⁰ ERGÜN, 1998

- Bilgisayar yönlendirmeli öğrenme

Bilgisayar Destekli Eğitim günümüzde CD-ROM paketlerine girmiştir. Bu programlar ilgi çekmekte, bilgiye kolay ulaşım sağlamakta, açıklayıcı bilgi ve örnekler vermekte, beceri pratiği yapma imkânı sunulmaktadır.

Bilgisayar Destekli Eğitimin öğrenciler için hedeflenen genel amaçları şunlardır:⁵¹

- Öğrencinin motivasyonunu artırmak,
- Öğrencinin bilimsel düşünme yeteneğini geliştirmek,
- Grup çalışmalarını desteklemek,
- Öğretme yöntemlerini genişletmek,
- Öğrencinin kendi kendine öğrenme yeteneklerini geliştirmek,
- Öğrencide ileri düzeyde düşünme becerisinin geliştirilmesini desteklemek,
- Mantık yolu ile problemlere çözüm bulmayı desteklemek,
- Hipotez kurmaya cesaretlendirmek vb. şekilde genel amaçlar ortaya çıkarmaktır.

2. İnternet Destekli Eğitim

İnternet, öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını ve deneyimlerini zenginleştirmek için kullanabilecekleri mükemmel bir araçtır. Bilgisayar ağlarının gelişmesi ve sınıflara girmesiyle bilgisayar destekli eğitimin yeni bir safhası olarak “internet destekli eğitim” kavramını ortaya çıkmıştır. Teknoloji, artık geleneksel metin kitaplarının ötesine geçilmesini mümkün kılmaktadır. CD-ROM kaynaklar, CMC (Computer Mediated Communication) ve internet kaynaklarında değişik formatlarda birçok bilgiye ulaşmak mümkündür. Bilgisayar alanında donanımın yanında yazılım alanında önemli gelişmeler ortaya çıkmaktadır. Yazılımdaki en önemli türlerden biri Web yazılımlarıdır. Ağ üzerinde eğitim yapmak sadece öğrencilerin değil, öğretmenlerin de izole durumda kalmalarını engeller. Öğretmenler, internet üzerinden birçok ders plânına, kitaba, dergiye, veri tabanlarına, görüntü ve ses bilgilerine, yazılımlara vs. ulaşabilir ve kullanabilir. Bilgisayar ağları üzerindeki web temelli öğretimde, geleneksel öğretimde öğrencilerin karşılaştıkları bazı öğretim metodu engellerinin de ortadan kaldırılması ile, daha özgür bir eğitim ortamı meydana gelmektedir.⁵²

⁵¹ DEMİREL, SEFEROĞLU, YAĞCI, s.130

⁵² ERGÜN M. 1998

Eğitimde çeşitli araç ve gereçler kullanılmaya devam ederken etkili ve verimli bir eğitim için web teknolojilerini en iyi şekilde değerlendirmek gerekir.⁵³

Eğitimde alanında web teknolojilerinin kullanılmasının şu avantajları olabilir;

- Bilgi; yazı, ses, video ve grafik formunda sunulabilir.
- Öğretmen ve öğrenciler herhangi bir zamanda değişik yerlere mesaj gönderip alabilir ve bu mesajları kolaylıkla saklayıp, düzenleyebilirler.
- Dökümanlar, internet üzerinden bir kişiye kolayca ulaştırılabilir.
- Sürekli bir diyalog gerçekleştirilebilir ve çoklu sohbet ağları kurulabilir.
- İnternet üzerinde oluşturulan forumlar sayesinde belli bir konu hakkındaki tartışmaya kolayca katılınabilir ve gönderilmiş mesajlar okunabilir.
- İnternete üzerinde e-mail hesabına sahip olan kişiye dökümanlar, otomatik olarak dağıtılabilir.
- Web bilgisi kolayca güncellenebilir ve güncel bilgiye zaman kaybetmeden erişilebilir.

Okullarda İnternet kullanılmasının öğrencilere şu kazanımları sağlayacağı düşünülmektedir:⁵⁴

- İnternet, bireylere bilgileri karşılıklı paylaşma ortamı yaratır ve diğer kullanıcılar ile fikirlerini tartışma olanağı sunar.
- İnternet, belli bir öğrenci ve öğretmen grubuna, ortak ilgi alanları çerçevesinde farklı bölgelerdeki insanlarla iletişim olanağı sağlar.
- İnternet, öğrencilere kendi kendilerine dünya çapındaki bu ağ üzerinde arama ve araştırma yapma becerileri kazandırır. Uygun tekniklerle bu kazanımlar, erişilen bilgileri etkin kullanma davranışlarına da dönüştürülebilir.

Etkileşim özelliği sayesinde internet, öğrenmeye katkı getirmekte ve doğrudan derslerde kullanılacak hemen her konu alanına yönelik kaynak ve materyaller sağlamaktadır. Böylelikle öğrenme ortamlarının görünümü ve değerlendirme yöntemleri

⁵³ Mustafa ALKAN, Özgür GENÇ, Hakan TEKEDERE, “İnternet Tabanlı Eğitimde Web Sayfa Tasarımı Ve Multimedya Öğeleri İle Geliştirilmesi” BİTE Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim. Bildiriler Kitabı. Ankara, 2001.s. 240

⁵⁴ Sadegül AKBABA ALTUN ve Arif ALTUN “Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet” *Milli Eğitim Dergisi*, Temmuz, Ağustos, Eylül, Sayı 147, 2000, 12/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.egitim.aku.edu.tr/akbaba.htm>

kökten değişmektedir. İnterneti kara tahta, tebeşir ve sıralara alternatif bir yol olarak düşünebiliriz. Bir bilgi kaynağı olarak internetin kullanılması, geleneksel olarak tek bilgi kaynağı görülen öğretmenin rolünün, yani günümüze kadar geçerli olan geleneksel paradigmanın değişmesine yol açmıştır. Böylece, öğrenen-merkezli öğrenme ortamları ağırlık kazanmıştır. İnternet kullanma, öğrencilerin aktif katılımcılar haline gelmesini sağlamakta, kendi geleceklerini planlamakta ve öğrendikleri disiplinlerin uygulamaları içine girmelerine yardımcı olmaktadır. Hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin teknoloji ve bilgi okur-yazarlığını geliştirmelerini sağlamaktadır. Yine, hem başlangıç hem de ileri düzeydeki öğrenenleri teknolojik araçları kullanmaları konusunda cesaretlendirmektedir. Bilginin önemli olduğu kadar, onu kullanma süreçlerinin de eşit önemde olduğu bir çağa doğru ilerlemekteyiz. İnternet bunların her ikisini de desteklemektedir.⁵⁵

İnternet, siber ortamda gerçekleştirilen olayları bilgisayarımıza taşıyarak uzaklık kavramını yeniden tartışmaya açmıştır. Özellikle sanat ve bilim alanında oldukça etkin kullanım alanı bulunan bu tür uygulamalar, öğrencilere dünyanın değişik bölgelerinde gerçekleştirilen ortamlara eşzamanlı veya eşzamansız katılma ortamı sağlayacaktır. Örneğin, bir müzenin on-line olarak gezilmesi, bir uzay aracının uzaya fırlatılışının gözlemlenmesi, bir müzisyenin verdiği konseri izleyebilme gibi... Hazırlanan ders programına bu tür olayların ve siber gezilerin eklenmesi, anlamlı öğrenme ortamı yaratacağı gibi, öğrencilerin dünyanın değişik bölgelerinde yaşatları ile etkileşimini de başlatmış olacaktır.⁵⁶

Bir öğretim aracı olan internet, eğitimde şu amaçlar için kullanılabilir.⁵⁷

- Öğrencilerin ziyaret etmelerinin mümkün olmadığı bölgeleri tanımakta
- Teleskoplarca elde edilmiş uzaya ilişkin görüntüleri izlemekte
- Öğrencilerin konuları daha iyi anlamalarını sağlayacak olan, harita ve grafiklerin oluşturulmasında ve analizinde
- Öğrencilerin çalışmalarını yayınlamakta
- Okullarda elde edilemeyen gazete, dergi, kitap gibi yayınların okunmasında

⁵⁵ GÜROL ve SEVİNDİK , 2001.

⁵⁶ AKBABA ALTUN ve ALTUN, 2000.

⁵⁷ GÜROL ve SEVİNDİK, 2001.

- Bilim adamları ve diğer öğrenciler tarafından sürdürülmekte olan bilimsel araştırmalara katılmakta
- Tüm konularda ders planı ve metotları elde etmekte
- Profesyonel eğitim örgütleri ve meslektaşlarla iletişime geçmekte
- Yabancı dili geliştirici uygulamalarda
- Kişisel uzmanlık ve tecrübeleri başkalarıyla paylaşmada
- Tartışma gruplarında yer almaktadır

3. Çocukların Eğitiminde Bilgisayar ve İnternet

Bilgisayar, çocuklarda özgüven meydana getirir; çocuklar okullarda bu araçları kullanmaya daha çok ilgi gösterirler. Bilgisayar, öğrenme için güvenli bir ortam yaratır; çünkü bağımsız olan öğrenmenin ilk adımını atmadaki hata yapma korkusu, bir çok öğrenciyi tereddüde sevk eder. Bilgisayar, problem çözmek için öğrenciye, diğer kişilerin yardımına ihtiyaç hissetmeksizin güvenli bir eğitim ortamı yaratır, hızlı ve aydınlatıcı bir dönüt verir. Bilgisayar, değerlendirme sonuçlarını vermede bütün araç, gereç ve yöntemlerden daha hızlıdır, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılar. Kalabalık sınıflarda bilgisayar bir bakıma öğretmenin eksiğini tamamlamaktadır. Bilgisayar öğrencilerin değişik yeteneklerine göre uygun bir öğrenme ortamı yaratmakta, onların değişik ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir. Bilgisayar, öğrenmeden zevk alamayan, devamsız, davranışlarında çözümlenemeyen öğrencilere de yardım elini uzatır; motivasyonu düşük veya ilgisi az, heyecanlı ve utangaç öğrencilerin motivasyonunu da yükseltir. Bilgisayarda yazılan yazılarda kolayca değişiklikler yapılabilir. Bilgisayar kullanımı, başarılı bir yazı üretiminde ve gramerin temellerini öğrenmede öğrencilerin motivasyonunu yükseltir ve yeni beceriler kazandırır. Öğrencileri çok zengin bilgi kaynaklarına doğrudan ulaştırır. Bilgisayar, öğrencilerin küçük gruplar halinde, etkili bir şekilde çalışmalarına imkân verir.⁵⁸

Çocukların bilgisayar ve internet kontrolü olayını yaş dönemleri açısından ele alırsak; 3-7 yaş arası çocuklar operasyonel dönem içerisinde mantıksal diziler

⁵⁸Aslı YÜRÜTÜCÜ ÖZTOPÇU, *Okul Öncesi ve İlköğretim Sürecindeki Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Önemi*, IX. Türkiye'de İnternet Konferansı 11-13 Aralık 2003 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf9/bildiri/97.doc>

oluşturabilecek kapasitede ve bilgisayarda eğitim alabilecek, fakat internet kavramını çözebilecek seviyede değildir. 7-11 yaş arası dönemde ise çocuk artık olayları gözlemleyebilmekte, görüntüye odaklanabilmekte, multimedya tabanlı dersler ile öğrenim gerçekleştirilebilmektedir.

12-18 yaş arası soyutlama yeteneğinin arttığı, soyut kavramların daha rahat algılandığı dönemdir. Multimedya tabanlı ders işlenmesinin yanı sıra, artık öğrenci dersin içeriğine göre ileri düzeyde araştırmalar yapmak için internet kullanmaya hazırdır. Öğrencinin yaşı ilerledikçe internet daha anlamlı hale gelecektir. Çünkü çocuk yaptığı araştırmaların sınırlarını genişletip değişik kitlelerle paylaşmak isteyecektir.⁵⁹

Günümüzde bir bilgi kaynağı olarak internet özellikle herkes tarafından kullanılmaktadır. Eğitim internet ve web bağlamında artık oldukça geniş bir yer işgal etmektedir. Eğitim siteleri; velilere ve öğrencilere bilgi verme, okuldaki sosyal, sportif ve eğlence faaliyetlerini bildirme ve reklam gibi bir çok konudaki gereksinimleri internet üzerinden karşılamaktadır. Ülkemizde de özellikle eğitim alanındaki siteler kullanıcıya farklı bakış açıları sunmakta, farklı gereksinimleri karşılamaktadır.

Ülkemizde sunulmakta olan eğitim sitelerini şu başlıklar altında sıralayabiliriz:

- Milli Eğitim Bakanlığı Web Sayfası
- İl, ilçe ve köylerdeki okulları tanıtan web sayfaları.
- Dershaneler
- Kolejler
- Veri tabanları
- ÖSYM
- YÖK
- Üniversiteler
- Öğretmenlere yönelik siteler
- Uzaktan Eğitim siteleri
- Kişisel Eğitim Sayfaları

⁵⁹ GÜROL ve SEVİNDİK, 2001.

C. Okullar ve İnternet (Web Sayfaları)

1. İlköğretim Okulları Web Sayfaları

Bilgiye ulaşmada artık zaman ve yer kavramlarının önemi kalmamıştır. Okul, ülke, millet sınırları da ortadan kalkmış; dünyanın bütün sınıfları birbirine bağlanmaya başlamıştır. Yeni oluşan bu online sınıflarda (online classroom) her sınıf ve öğretmen, kendi ders plân ve çalışmalarını bütün dünyaya açabilmektedir. Geliştirip web sayfalarına koydukları projelerle sınıf duvarlarını kaldırmakta, öğrenciler dünyanın değişik yerlerindeki müzeleri ve parkları internet vasıtasıyla gezebilmektedir. Dünyanın başka yerlerinden sanal ziyaretçiler onların sınıflarına ve tartışma gruplarına gelip derse katılmaktadır. Yeni internet ortamlarında, öğrencilerin problem çözme, yazma, iletişim ve eleştirel düşünme yetenekleri artmakta; yaş, sınıf, cinsiyet, milliyet, din, özel ihtiyaçlar gibi farklar önemli ölçüde ortadan kalkmaktadır.⁶⁰

İnternet ile sınıflar dünyaya açılmakta, öğrenme ortamları daha ilginç hale gelmektedir. Öğretmen ve öğrenciler için zaman ve mekân sınırı ortadan kalkmaktadır. 21. yüzyılda toplumlar, bireylerini yaşam boyu öğrenme için gerekli olan temel becerilerle de (bilgiye ulaşma, bilgiyi dağıtma ve bilgiyi paylaşma gibi) donanık kılmak istemektedirler. Bu becerilerin kazanılmasında internet çok yardımcı ve yararlı olmaktadır. Çünkü internet, öğrencileri ihtiyacı olan bilgiye ulaştırmakta, onların dünya ile iletişim kurmalarını sağlamakta ve öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaktadır. İnternet ayrıca sınıf ortamında işbirliğini geliştirme, bilgileri yapılandırma ve iletişim kurma konusunda geleneksel öğretim ortamına göre daha fazla olanak sağlamaktadır. Bu durum ise eğitim ortamında öğrenciyi daha aktif kılmaktadır.⁶¹

Tüm bu bilgisayar ortamı iletişim akışı içinde okul web sayfalarının da ayrı bir önemi bulunmaktadır. İnternet uygulamalarının en önemli kısmı web sayfalarıdır. Okul

⁶⁰ ERGÜN, 1998

⁶¹ Mehmet KARAHAN ve Eyüp İZCİ, “Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi”, *Milli Eğitim Dergisi*, Nisan, Mayıs, Haziran , Sayı 150, ISSN:1301-7669, 2001, 24/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/150/karahan_izci.htm

web siteleri okulların bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanabilmeleri için önemli başlangıçlardan biridir.

Okul web sitelerinin kullanıcılarının büyük çoğunluğu çocuklardır (veya web siteleri tasarlanırken esas olarak onlara göre tasarlanıyor). Dolayısıyla okul web site ve sayfalarının değerlendirilmesinde öğrencilerden yararlanan çalışmalar ve ölçekler vardır. Okul web sitelerinin tasarlanması ve hazırlanması konusunda birçok kitabın sahibi olan Kathy Schrock'un geliştirdiği bir ilköğretim okulu web sitesini değerlendirme ölçeğinde⁶² sayfanın nasıl gözüktüğü ve o sayfadan neler öğrenildiği ölçülmeye çalışılmaktadır. Burada resimler, yazımın doğruluğu, yazarın adı ve emaili, linkler, başka sayfaya gidilirse geri dönüş yolunun olup olmadığı, sayfanın ne zaman hazırlandığı, fotoğraflar ve sesler olup olmadığı sorulmaktadır. Sonra başlığın sayfa içeriğini yansıtıp yansıtmadığı, giriş yazısı, oradaki bilginin bir ansiklopedideki bilgi ile mukayese edilmesi, yazarın görüşünü kabul edip etmediği, sayfada yanlış bir bilgi olup olmadığı, resim ve fotoğrafların metnin anlaşılmasına yardımcı olup olmadığı sorulmaktadır.

Eğitim kurumları kendi web sitelerini geliştirerek okulları ile ilgili bilgileri geniş bir kitleye sunabilme olanağı yaratmaktadırlar. Web, dev bir bilgi hazinesine sahip ve grafik tabanlı olduğu için kullanılması oldukça basit olan bir internet sistemidir. İnternetteki webler doküman, resim, müzik, animasyon ve video görüntülerinin birleştiği sayfaları içermektedir.⁶³

Eğitimle ilgili iyi bir web sayfası, kullanıcılara kısa zamanda ve kısa bir gezinti ile aradıkları bilgiye ulaşma olanağı sağlar. Okul web sayfalarının dört ana hedefi vardır:⁶⁴

1. Okulu ziyaretçilere tanıtmak (okulun görevi, nitelikleri, görünümü, okul hakkında öğrencilerin önerileri, okuldaki yeni teknolojilerin kullanımı ve okul etkinliklerinin tanıtılması);

⁶² Kathy SCHROCK, *Critical evaluation of a web site. Elementary school level*, 2005, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi www.mediacritica.net/courses/711/evaluation.pdf

⁶³ KARAHAN ve İZCİ, 2001

⁶⁴ MCKENZIE, 1997

2. Bilgiye geniş yer ayırmak (dersler, öğretim programları ve akademik takvim gibi konuların eksiksiz bulunması);
3. Çalışmalara yer vermek (öğrenci ve öğretmenlerin çalışmalarına yer verilmesi)
4. Yöreyi tanıtıcı bilgiler vermektir (bilgi bankaları, sanal müzeler ve sanal kütüphanelerin bulunması).

Okul web sayfalarının hitab ettiği grupları şu şekilde sıralayabiliriz.

1. Kurumlar/okullar,
2. Öğretmenler,
3. Öğrenciler,
4. Aileler,
5. Vatandaşlar.

Bir okulun web sitesine başka bir okuldan, şehirden hattâ ülkeden öğrenciler, öğretmenler veya vatandaşlar araştırma, bilgi edinme ya da yeni teknolojiler üzerine haberleşme amacıyla erişmek isteyebilirler. Bir okulun web sitesi varsa, bu, o okulun teknolojik gelişmelere yakın ve yatkın olduğunu gösterir. Sonuçta bu okulun yöneticisi, öğretmeni, öğrencisi ve velisinin teknolojiden, onun sonuçlarından ve dünyadaki gelişmelerden uzak kalmama şansı yüksektir.

Günümüzde bilgi sistemleri kafaları karıştıran bir hızla gelişmekte, genel bir kaygı olan "geri kalıyoruz" ya da "biz yapamayız" düşüncesi gün geçtikçe azalmaktadır. Burada insanları cesaretlendiren en önemli araç da internettir. Eğitim kurumlarının internetin ve web sayfalarının verimli kullanılması için neler yapılması gerektiği ve web sitesi hazırlanırken dikkat edilmesi gereken unsurlar belirlenirse, internetten maksimum düzeyde yararlanma sağlanılabilecektir.

2. İlköğretim Okulları Web Sayfalarının Özellikleri

Genel olarak web site ve sayfalarının özelliklerini belirlemek için çok değişik açılardan yaklaşılabilir. Teknik özellikler, yazılım özellikleri, sitenin içeriğine göre aranabilecek özellikler vs... Web sayfalarını değerlendirmede kullanılan özellikler ve ilköğretim okulu web sitesi içerikleri göz önüne alındığında, aşağıdaki gruplar içinde bazı özelliklerin değerlendirilmesi mümkündür.

1. Bir ilköğretim okulu web sitesinin içerik özellikleri.
2. Temel web tasarım ilkelerine uygunluk ve kullanım kolaylığı.

a. İlköğretim Okulu Web Sitesinde İçerik Özellikleri

Web site ve sayfalarının içerik özellikleri öncelikle site ve sayfanın neden bahsettiği ve amacına göre değişebilir. Bir pazarlama şirketinin, bir futbol klübünün, bir sanatçının veya müzenin web siteleri değişik özellikler taşıyacağı gibi; bir anaokulu veya ilköğretim okulu sayfalarının bir üniversite veya araştırma enstitüsü web sitesinden farklı olacağı da unutulmamalıdır. Burada ilköğretim okullarının web site ve sayfalarının değerlendirilmesinde kullanılabilecek bazı özellikler ele alınmıştır. Web sitelerin içerik ölçütlerini Amerika ve Türkiye’de yüzlerce ilköğretim okulunu inceleyerek kendimiz geliştirdik.

1. Okulun Vizyon, Misyonu ve Okulu Tanıtıcı Bilgi.
2. Öğretmenler (genel tanıtım, e mail adresleri)
3. Sınıfların Ayrı Ayrı Web Sayfası Açması
4. Kütüphane ve İlgili Bağlantılar (öğrenci ve öğretmen için)
5. Aktiviteler-Haberler (özel günler, törenler, spor...)
6. Başarılı Öğrenciler (Aydın, haftanın, yılın öğrencileri)
7. Akademik Takvim
8. Ders Programları ve İçerikleri
9. Okul-Aile Birliği Sayfası
10. Yararlı Linkler

Bu özellikleri değerlendirirken aranılan alt konular hakkında biraz açıklama yapalım.

1.Okulun Vizyon ve Misyonu (Okul Hakkında Yetkilinin Mesajı)

Kullanıcı okulun web sayfasından okulun adresini, telefonunu, faks numarasını, posta kodunu, öğretmenlerin isimlerini, okulun geçmişini ve başka bir çok bilgiyi kolayca elde edebilir. Basit gibi görünse de, bunlara ihtiyaç duyup da elde edilemeyen durumlarla sıklıkla karşılaşılır.

Web sayfasında okulun tüm birimlerine ait telefon numaraları ile öğretmenlere ait dahili telefon numaraları bulunmalıdır. Aynı zamanda bu iletişim bilgilerinin sürekli güncellenmesi, okuldan ayrılan öğretmenlere ilişkin bilgilerin bu sayfalardan silinmesi

ve yeni katılan öğretmenlere ilişkin bilgilerin de web sayfalarına eklenmesi gerekmektedir. Okula ve kişilere ilişkin tüm bilgilerin doğru olması da çok önemlidir. Örneğin yanlış yazılan isimler ya da bölüm adları insanları yanlış bilgilendirebilir.

Okula ulaşım olanakları, okulun krokisi, çevreye ve binalara ilişkin resimler ve bu bölümde yer almalıdır.

Web sayfasında gerekli güncellemeler yapılsa bile, eksik bir bilgiyi içeriyorsa güncellenmesi de eksik olacaktır. Bu yüzden web sayfalarında telefon ve e-mail adreslerinin bulunması ve sözü edilen bu bilgilerin düzenli kontrol edilmesi söz konusu eksikliği azaltabilir.

2. Öğretmenler (Genel Tanıtım, Web Sayfaları)

Bu bölümde öğretmenlerin branşı, çalışmaları, varsa yayınları, elektronik posta adresi ve o öğretmene ait bir fotoğraf yer almalıdır. Okulun; öğretmenlerin teknolojiyi kullanması yönünde özendirilmesine bağlı olarak, çocuğun öğretmenleri ile daha kolay iletişimde bulunabilinir. Okulun ve öğretmenlerin yönlendirmelerine bağlı olarak, hangi konularda hangi kaynakların kullanıldığını izleyerek, öğretim kalitesi konusunda da daha fazla bilgi sahibi olma şansı olabilir.

3. Sınıf Web Sayfası

Öğrencileri ilgilendiren her türlü bilginin sınıf web sayfasında bulunması gerekmektedir. İlköğretim okulu web sitesinde öğretmene ve/veya sınıfa ait bir sınıf web sayfası bulunabilir. Okulun web sitesi buna uygun olarak düzenlenmişse, hangi derste hangi konuların işlendiği, sınav ve ödev programları, çocuğun not ve derslere devam durumu da internet üzerinden izlenebilecektir. Derslerin saatleri ve içeriklerine ilişkin bilgiler de bulunmalıdır. Okula yeni başlamış veya başka okullardan gelmiş öğrencilere uyum/oryantasyon eğitimi hizmeti web sayfası üzerinden de verilebilir.

Öğretmen bu sayfada sınıfa ait fotoğrafları ve öğrencilerin çalışmalarını yayınlatabilir; öğrencilerine ödevler verebilir ve gerekli açıklamalarda bulunabilir. Ailelere çocukları ile ilgili bilgiler verip, onlara nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda tavsiyelerde bulunabilir. Sınıf kurallarını yazabilir; uyanların nasıl ödüllendirileceğini,

uymayanlara neler uygulanacağını belirtebilir. Yine bu sayfalarda öğrencilere sınavlardan sonra geribildirimlerde bulunabilir. Not ve derslere devam durumu, ders programı, hangi derste hangi konuların işlendiği hakkında bilgiler verebilir. Derslerin saatleri ve içeriklerine ilişkin bilgiler de bulunmalıdır. Öğretmen eğitim –öğretim için yaptığı tüm faaliyetleri burada yayınlayabilir.

4. Kütüphane (Öğrenci ve Öğretmen İçin)

İlköğretim okulu web sitelerinde okula ait bir kütüphane sayfası olabilir. Bu sayfa öğrencilerin aradıkları bilgileri bulacak şekilde düzenlenmelidir. Örneğin bu sayfalarda, kütüphane kuralları, kütüphane sayfasından nasıl yararlanılacağı ile ilgili bilgiler, arama motorları, online dergiler, kitaplar, yazarların web sitelerinin adresleri, bazı önemli kütüphanelerin adresleri bulunabilir. Öğrenci seviyelerine göre kitap listeleri de bulunabilir.

Bilimsel çalışmaların, süreli ve süresiz yayınların, kitapların elektronik ortama aktarılıp web sayfalarında yer alması gerekmektedir. Kitapların içindeki tüm bilgiler olmasa bile, en azından içindekiler ve özet gibi bilgilere bu bölümde yer verilebilir. Elektronik kütüphaneye öğretmenlerin ve öğrencilerin yaptığı çalışmalar konulabilir. Böylece diğer öğrencilere ve öğretmenlere de bu çalışmalarını inceleme olanağı sağlanabilir. Ayrıca öğretmenler derslerde anlatacakları konuları önceden hazırlayıp elektronik kütüphaneye vererek, öğrencilerin bu bilgileri web sayfası aracılığı ile incelemesini ve derse hazırlıklı gelmelerini sağlayabilir.

Web sayfalarında bulunan kütüphane bilgilerinin eksik ve arama işleminin yetersiz olması web kullanıcılarını yanlış yönlendirecektir. Ayrıca arama sonucunda bulunsa bile, kitabın sadece adı ve raf numarası veriliyorsa, kullanıcılar için yeterli olmayacak ve çoğu zaman hayal kırıklığı yaratacaktır.⁶⁵

5. Aktiviteler-Haberler (Özel Günler, Törenler, Spor...)

Diğer önemli bir nokta ise sürekli güncellenen duyurulara ve yeni haberlere yer verilmesidir. Web sayfalarının amaçlarından biri, duyuruların en kısa sürede ve

⁶⁵ IRGAT, s.125

ekonomik olarak çok fazla kişiye ulaştırılmasıdır. Bir web sayfasını düzenli olarak takip eden kullanıcılar bu duyurulardan da haberdar olabilir. Ancak web sayfasında yer alan duyuruların inandırıcı olabilmesi için güncel olması, eskiyen haberlerin silinip, yenilerinin eklenmesi gerekmektedir.

Okulun web sitesi okulla ilgili günlük gelişmeleri aktaracak biçimde düzenlenmişse, okuldaki gelişmelerden dilediğiniz an haberiniz olabilecek demektir. Böylece, çocuğunuzun unutkanlığından ya da bir duyuruyu önemli ve değerli bulup bulmamasından bağımsız olarak, okuldaki etkinlikleri, web sitesinin güncellenme düzeyine bağlı olarak izleme şansınız olabilecektir. Okul ile ilgili bir duyurunun web sayfasında yer almaması veya gecikmesi, web kullanıcılarını yanlış ve/veya eksik bilgilendireceğinden istenmeyen ve beklenmeyen sorunlara yol açabilir.

6. Başarılı Öğrenciler (Aynın, Haftanın, Yılın Öğrencileri)

İlköğretim okulları web sitelerinde çeşitli alanlarda (akademik, sosyal, kültürel vb.) başarılı olan öğrencilerin fotoğrafları ilköğretim okulu web sitesinde yayınlanabilir. Her öğretmen, dönem içerisinde akademik, spor, kültürel vb. alanlarda başarılı olan öğrencileri veya çevresine karşı saygılı, yardımsever, güvenilir vb. gibi davranışlarda daha iyi olan öğrencileri ödüllendirerek sitede yayımlatabilir. Bu durum, öğrencileri hem başarılı olmaya hem de olumlu kişilik özellikleri kazandırmaya motive edecektir. Aynı zamanda öğrencilerin fotoğrafları hem okul sitesine verilip hem de okul panosuna asılabilir.

7. Akademik Takvim

Okulun öğretime başlama, bitiş, sınav tarihlerinin gösteren takvimin okulun web sitesinde yer alması ve her dönem güncelleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca ilk öğretim okulunun her öğretim yılına ve bir sonraki öğretim yılına ilişkin akademik takvimin web sayfasında bulunması gerekir. Bilgiler sürekli güncellenmelidir. Okulun başlama, bitiş tarihleri, okulun olmadığı günler öğrencilerin erken gönderileceği günler (Okul aile toplantısı olduğu için) ay içerisinde önemli günler ve etkinlikler, konferanslar, sınavlar, toplantılar takvimde yer almalıdır.

Daha çok üniversite web sayfalarında yer alan akademik takvimin ilköğretim okulu web sayfalarında olması ailelere, öğrencilere ve öğretmenlere bilgi vermesi açısından faydalı olacaktır. Burada önemli olan okulların ne zaman açılıp ne zaman kapanacağından çok hangi faaliyetlerin ne zaman yapılacağı, arızı olarak yapılacak tatiller ve okul içi ve dışı sosyal ve kültürel faaliyetlerin akademik takvim içinde gösterilmesidir.

8. Ders Programları ve İçerikleri

Web sitesi öğrenmeyi kolaylaştırmaya da hizmet etmelidir. Bunun için de ders içeriklerine ulaşabilme sağlanmalı, ulaşılan içeriğin de bu konuda etkili olması gözetilmelidir.⁶⁶ Okulun web sitesinde, ya öğretmenin ya da sınıfın web sayfasında ders içerikleri, planları, belli konularda kullanılacak yazılı kaynaklar ve malzemeler mutlaka verilmelidir. Burada öğretmenin kalitesi, derse ilgisi ortaya çıkmaktadır. Kendi öğrencilerinin öğrenme stillerini bilen öğretmenler âdeta her öğrencisi için farklı ders materyalleri hazırlamakta ve bunları internet üzerinden kullanıma sunmaktadır.

9. Okul Aile Birliği Sayfası

Okullar görev ve sorumluluklarını, kendisini oluşturan öğelerin tam bir koordinasyonla çalıştığı bir düzende yerine getirebilmelidir. Bu nedenle okulda yönetici ve öğretmen olanlarla okulda çocuğu bulunan tüm ilgililerin eğitim sürecine etkili olarak katılması gerekir. Okulda gerçekleştirilen eğitim öğretim etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında en önemli sorumluluğu öğretmenler üstlenmektedir. Ancak çocukların başarısı için özel bir çaba harcayan ailelerin de bu sürecin dışında tutulması düşünülemez.⁶⁷ Bu yönüyle, eğitim sürecinin her aşamasında okul-aile işbirliğinin etkin olması gerekmektedir. Bu etkinliğin geliştirilmesi, hem okulun amaçlarına ulaşmasına hem de öğrencilerin davranışlarını olumlu yönde geliştirmelerine imkan tanıyacaktır.

⁶⁶ Bir Okulun Web Sitesini Değerlendirirken Gözetilmesi Gerekenler, 08/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.okulwebleri.net/ow/olcut.htm>

⁶⁷ Salih Zeki GENÇ “İlköğretim 1. Kademedeki Okul Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri” *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar 2005, Cilt 3, Sayı 2, s. 227-241

Çocuğun eğitim ve öğretiminde istenilen başarılı sonuca ulaşmak için, her şeyden önce okul aile iş birliği yapılması gerekmektedir.⁶⁸ Okul-aile birlikleri ve bazen de koruma dernekleri okulun birçok ihtiyaçlarının giderilmesinde, okulda daha iyi bir eğitim ortamı oluşturmada fedakarca çalışmaktadırlar. Bu çalışmalarını okulun web sitesi vasıtasıyla duyurmaları daha verimli çalışmaya neden olmaktadır. Birçok okul web sitelerinde mutlaka okul-aile birliğine bir sayfa ayrıldığı gibi, bazı güçlü birlikler veya bir okullar grubunun okul-aile birlikleri bağımsız web sitelerine de sahip olmaktadır.

10. Yararlı linkler

Link, bir bağlantı yazısı veya simgesine tıklanıldığında kaynak siteden hedef siteye ulaşılmasını sağlayan (ilgi site veya sayfayı açan) bir web özelliğidir. Kaynak sitenin kendi dışındaki ilginç sitelere ve sayfalara ulaşılmasını sağlayan bir yöntemdir.

Ziyaretçiler, arama motorlarından aradıkları ve buldukları her site ve sayfaya, orada listenen linklere tıklayarak ulaşırlar. Bazen kullanıcılar okulların web sayfalarına sadece o okula ilişkin bir bilgiyi aramak için değil, çocuklarının eğitimi ile ilgili başka web sayfalarına ulaşmak için de girebilirler. Eğer o web sayfasında ilgili diğer web sayfalarına bağlantılar varsa, bu durumda kullanıcılar ilköğretim web sayfaları sayesinde aradıkları bilgiye daha çabuk ulaşabilirler. Dolayısıyla okul web site ve sayfaları, kendi alanlarında aynı zamanda iyi bir arama motoru görevini de görebilirler. Çünkü arama motorları aradığımız konu ile ilgili gerekli gereksiz binlerce siteyi listelerken ve kişi bu binlerce sayfalık bağlantı içinde çaresiz çırpınıp aradığını da bulamaz iken, okulların ve öğretmenlerin web sayfalarında aradıkları bağlantıları daha kolay bulabilmektedirler.

b. Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı

Temel web tasarımı ilkelerinden yola çıkılarak oluşturulan bu genel nitelikli ölçütlerin gerekçesi, kullanıcıların inceleme yaptıkları sitede aradıkları bilgiye kolay ve çabuk bir biçimde ulaşabilecek ortam ve araçların varlığını saptamaktır. Web sitesinde bu ölçütler varsa, kullanıcı istediği bilgilere daha kolay ve daha çabuk ulaşabilecek,

⁶⁸ GENÇ, s.228

sayfalar arasında kaybolmayacaktır. Diğer yandan elde ettiği bilgilerin ne kadar güncel olduğunu bilecek ve varsa önerilerini site yöneticilerine iletebilecektir.

Bu gruptaki ölçütler şöyle sıralanabilir:

1. Hedef kitle ve amaçlara ait bilgi,
2. Kolayca anlaşılabilir sayfa başlıkları ve metin,
3. Yükleme hızını yavaşlatmayan sayfa veya grafikler,
4. Çalışan bağlantılar ve uygulamalar,
5. Art-alan yazı rengi uyumu,
6. Güncellenme Tarihi
7. Tasarımda yalınlık,
8. Web Adresleri
9. Site içi arama,
10. Site haritası,
11. Sıkça sorulan sorular bölümü.

1. Hedef Kitle ve Amaçlara Ait Bilgi

İlköğretim Web sitelerinde bulunması gereken en önemli özelliklerden birisi, kullanıcıların görmek istedikleri bilgiler dikkate alınarak tasarlanmış ve geliştirilmiş olmasıdır. Sayfalar okul web sayfasını ziyaret etmesi beklenen hedef kitle ve bu hedef kitlenin temel gereksinimleri ve beklentileri belirlenerek tasarlanmalıdır.⁶⁹

Okul, başlangıçta internetten nasıl yararlanmak istediğini ve web sitesi ile ne yapmak istediğini çok net olarak tanımlamalıdır. Sadece okulla ilgili temel bilgilere ulaşılabilir bir site yapılabilir. O zaman sitenin bu işi en etkili bir biçimde yapmasını sağlamak, amaca uygunluktur. Güncel bilgiler de aktarılmalı istenildiğinde, sitenin buna göre kurgulanması ve yaşatılması gerekir. Amaç, velilerle bir iletişim ve etkileşim kanalı oluşturmaksa, basit bir web sitesine sahip olmayı aşarak buna uygun bir örgütlenme kurulmalıdır. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini web sitesi üzerinden desteklemek istediğinizde, işin boyutu bir kez daha değişir; çok daha fazlası istenebilir. Fakat en

⁶⁹ IRGAT, s. 5

önemlisi, ne istediğini çok açık bir biçimde tanımlamak ve bunun webdeki karşılıklarını oluşturmaktır.⁷⁰

İçerik, kullanıcı sadakatini artıran unsurların en başında gelir. Sitede yer alan içerik hedef kitle tarafından kolayca anlaşılmalıdır. Bu sebepten ötürü web sitesi hangi hedef kitleye seslenmek istediğini işin en başında belirleyip buna göre yapılmalıdır. Web sitesi yayanların hedef kitleyi birçok açılardan iyi tanınması şarttır.⁷¹

“Hele önce bir siteyi açıp yayınlalım, içeriği sonra zenginleştiririz” felsefesi pek doğru değildir. Her şeyden önce site içeriği kullanıcıların isteklerine, ihtiyaçlarına, seviyelerine uygun olmalıdır (Appropriateness).⁷² İçerik hazırlamanın temel ilkesi “müşteri merkezli desen”dir (client centered design). Web sitesi hazırlanırken ilk başta gözönünde tutacağımız husus kullanıcıların ne istediği (beklentileri), sayfayı kolayca kullanıp kullanamayacakları, aradıklarını bulmaları, formların ve linklerin içinde kaybolmamaları gibi hususlardır. Buna genel olarak tüm bilgisayar yazılımlarını kapsayan bir özellik olarak kullanım kolaylığı (user-friendliness) denirdi. Dolayısıyla web site ve sayfalarının hazırlanmasında “sadelik” (simplicity, clarity) her zaman göz önünde tutulması gereken bir husustur.⁷³

2. Kolayca Anlaşılan Sayfa Başlıkları ve Metin

Bütün okulların kendilerine seçebilecekleri amaç ve buna uygun olarak geliştirebilecekleri işlevler büyük benzerlikler içerir. Buna rağmen, web sitelerinin önemli farklılıklar göstermektedir. Okulların kendine özgü bir web sitesi yapabilmeleri önemli bir yaratıcılık sorunudur. Bunu sağlayan sadece ekrandaki arayüz değil, önemli ölçüde bunun arkasında kurulmuş olan sistemdir.

Web sayfası sade tasarlanmışsa aranan bilgiye daha kolay ulaşılmaktadır. Web sayfasında kullanılan yazıların herkes tarafından aynı şekilde anlaşılması, farklı

⁷⁰ Bir Okulun Web Sitesini Değerlendirirken Gözetilmesi Gerekenler, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.okulwebleri.net/ow/olcut.htm>.

⁷¹ Conni ECCLES, ComPortOne: “Creating Website Stickiness”, 2000, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.comportone.com/cpo/business/eccles/sticky.htm>

⁷² Electronic Quality Information for Patients, Quality of Information on this Website: 2005, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.equip.nhs.uk/quality.html>

⁷³ Peter-Paul KOCH, “Client Centered Design”, *Digital Web Magazine*. October 2002. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.digital-web.com/articles/client_centered_design/

anlamalara yol açmaması gerekmektedir. Web sayfasında yer alan yazıların okunaklı olması, yazı rengi ile zemin renginin farklı ve uyumlu seçilmesi aranan bilgiye ulaşmayı kolaylaştırabilir. Okuma zorluğu iki sebepten olabilir: Birincisi ekrana bir defada daha çok bilgiyi sığdırmak için yazılar küçültülerek yazılmış olabilir. İkincisi zemin ve yazı birbirine yakın renk tonlarında olabilir. Her iki durum da okuma zorluğu ortaya çıkarması yüzünden, beğenilmeyen bir husus olarak kabul edilmektedir.⁷⁴

Metinlerin çok uzun olduğu sayfalarda öğrencinin satırın başlangıcına odaklanabilmesi için soldan biraz boşluk bırakılmalıdır. Metin satırları (sütun boyları) kısa tutulmalı, metnin uzunluğuna göre satır araları 1,5 veya çift aralık olmalıdır. Metinler sola dayalı olmalı ve her bir satırda yaklaşık 65 karakter ya da en fazla 8-10 kelime bulunmalıdır.

Araştırmalara göre bir çok metin en iyi, MS Sans-serif, MS Serif, Macintosh Geneva veya NewYork fontlarında görünmektedir. Çünkü bu fontlar düşük çözünürlük için tasarlanmış olduğundan okunması kolaydır. Sayfalarda yalınlığı ve sadeliği sağlamak için en fazla iki farklı yazım stili kullanılmalıdır. Bilginin önemini azalttığı için büyük harf, altı çizili ve yanıp sönen metinlerden olabildiğince kaçınılmalıdır.

Web sayfalarındaki metinlerde kullanılan yazı tipi, stili ve büyüklüğü tüm sayfalarda aynı olmalıdır. Ancak öğrencilerin dikkatini çekmek için farklı ama okunaklı yazı tipi kullanılabilir.⁷⁵

3.Yüklemeyi Yavaşlatmayan Sayfa veya Grafikler

Web sayfalarının yüklenmesinde belli bir gecikme olduğu zaman, kullanıcıların ilgisi dağılmakta ve siteyi terk etmektedir. Burada kullanıcının sabrı da önemlidir ama, bazen de programın içindeki sıkıştırma ve kod çözümü, “network”ün kendi performansı, http protokollerindeki karışıklıklar, web sayfası yapan kişinin koyduğu resim ve flash dosyalar bu gecikmeye neden olmaktadır. Kullanıcılar üzerinde yapılan

⁷⁴ IRGAT, 2002

⁷⁵ Şirin KARADENİZ, Serçin KARATAŞ ve Ebru KILIÇ, “Öğretim Amaçlı İnternet Ortamlarının Tasarımı ve Temel İlkeleri” *Milli Eğitim Dergisi* , Sayı, 161, Kış 2004, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/161/karatas-kilic.htm>

araştırmalarda onların web sayfalarında resim ve grafikler görmek istedikleri ortaya çıkmakta, ancak bu unsurlar da teknik olarak sayfa yüklenmesini yavaşlatmaktadır.⁷⁶

Pdf dosyalar da hem yavaş yüklenmekte hem de “Adobe Reader” gibi programlar yükleyerek internet arayüzünü değiştirmektedir (dolayısıyla ayrı kopyalama, ayrı kaydırma, hiperlinklerin olmaması bu sayfaları sevimsiz yapmaktadır). Yani gecikme bazen ağ ve yazılımdan bazen de web sayfası yapan kişinin tercihlerinden (sayfa içeriğinden) kaynaklanmaktadır. Bazı sayfalar uzun uzun “intro” (Gateway pages) göstermektedir. Bazı sayfalarda birçok çerçeve (frames), tabaka (layers), css, javascript kodları ve resimler bulunmaktadır.⁷⁷ Çerçeveler (frames) web sayfalarında bir zamanlar bütün tasarımcıların kullandığı, ama kısa zamanda vazgeçtikleri bir özelliktir.⁷⁸ Çünkü ana çerçeveye ulaşip, oradan ona bağlı diğer çerçevelere hükmetmek mümkün olmamaktadır. Bu yönüyle kullanıcıları rahatsız etmektedir. Grafikselsel menu düğmeleri de yüklenmeyi yavaşlatmaktadır. Grafikler ve resimler yüklenirken okuyabileceğiniz yazılar bulunmalıdır.

Bir web sayfasında aranan bilgiler ekrana ne kadar hızlı geliyorsa istenen bilgilere ulaşabilmenin o kadar kolay olduğu söylenebilir. Sadece düz yazıdan oluşan web sayfaları aslında hız bakımından diğerlerinden daha iyidir. Ancak sayfa içerisindeki bir yazının diğerlerinden daha çarpıcı olabilmesi için resim ve grafiksel öğelerle desteklenmesi gerekmektedir.

4. Çalışan Bağlantılar ve Uygulamalar

Sayfalar arasındaki geçişlerin etkililiği çok önemlidir. İnternette ortam değiştirmek bağlar (link) sayesinde gerçekleşir. Başka sayfalara, o sayfanın adresine verilen bağlantılarla ulaşılır. Web sitesinin içindeki sayfalar arasındaki geçişlerin kolay erişimi sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekir. “Kırık link” olarak ifade edilen linke ilişkin bir sayfanın olmaması veya adının hatalı olması sonucunda sayfanın yüklenememesi web sayfasının güvenilirliğini azaltmaktadır.

⁷⁶Kenny HERMANSEN, “Web site user survey – report”, 2003, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.lshtm.ac.uk/survey/surveyreport.pdf>

⁷⁷Nina BHATTI, Anna BOUCH ve Allan KUCHINSKY, *Integrating User-Perceived Quality into Web Server Design*, Proceedings of the ninthy International World Wide Web Conference. Amsterdam, The Netherlands, May 2000, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www9.org/9cdrom/92/92.html>

⁷⁸ERGÜN, 2006, s. 6

Web sayfaları içerisinde kolaylıkla dolaşmaya izin verecek tasarımların yapılması, insanların web sayfalarında dolaşırken kaybolmaması, tekrar başladığı noktaya dönebilmesi, kısacası kolay gezinti yapabilecek tasarımların yapılması gerekmektedir. Aynı zamanda bir web sayfasında kırık linklerin olmaması, bağlantısı olmayan sayfalar veya bağlantısı olduğu halde içi boş olan sayfalar bulunmaması gerekmektedir. Web sayfa tasarımı yaparken yönlendirmelerin çok iyi yapılması gerekmektedir. Her tıklamada aradığı konuya bir adım daha yaklaşmalıdır. Web sayfasında bulunan linklere tıkladığında yüklenemeyen sayfalarla karşılaşmamalıdır.

Tıklama sonucu boş ve hatalı sayfalarla karşılaşan kullanıcı tekrar aynı sayfaya girmek istememektedir. Bu olay aynı zamanda o web sayfasının güvenilirliğini de azaltabilir.⁷⁹

5. Art-Alan Yazı Rengi Uyumu

Sadelik görselliğin bir boyutu olarak değerlendirilebilir. Ancak sitenin göze hoş görünmesi de, bir site için önemli bir değerlendirme boyutudur.

Tasarım sitenin görünümüdür. Tasarım kalitesi yüksek ve kullanıcıya uygun olmalıdır. Tasarımın pazarlama yönü bulunmaktadır. Tasarım, kurumun kullanıcıya verdiği mesaja uygun olmalıdır. Burada renk faktörü tasarımın önemli bir faktörüdür. Metin, grafikler ve arka plandaki renk birbirine yakın renklerden olmamalıdır. Örneğin koyu renkli bir zemin üzerine koyu renklerle yazılmış bir metin tercih edilmemelidir. Gözü en az yoran renk kombinasyonları tercih edilmelidir.⁸⁰

Web sayfası tasarımının önemli öğelerinden birisi olan “renk” siteye sadece görsel bir çekicilik katmaz, aynı zamanda hedef kitleye gönderdiği mesajdan ötürü de önemlidir. Renk, metin parçalarında berraklığı ve okunabilirliği artırmada, maddeleri, yerleri, bölgeleri, vb. kodlamada ve iyi ile kötü, kadın ile erkek gibi olguları ayırt etmede kullanılabilir.⁸¹

⁷⁹ IRGAT, s. 133

⁸⁰ Murat BABADAĞ, *Web Sitelerinin Yapışkanlık Oranları*, Türkiye'de İnternet Konferansı VIII, 19-21 Aralık 2002 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 10/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf8/bildiri/21.doc>

⁸¹ KARADENİZ, KARATAŞ ve KILIÇ, s.5

Renk; Gözümüzün algılayabildiği 400-700 nanometre arasında dalga boyuna sahip radyasyon, ışıktır. Renk hakkında birçok teori vardır, ama bilgisayar ekranında rengin üç temel bileşeni ayarlanır ve kullanılır: renk tonu (hue), renk parlaklığı (value) ve renk doygunluğu (saturation). Web sayfalarında hangi renklerin yan yana veya üst üste getirildiğinde en iyi etkiyi yaptığı araştırmaları yapılmıştır. Renk tekerleğinde birbirine karşıt renkler veya yan yana üç renk veya bir eşkenar üçgenin uçlarının göstereceği üç renk seçilebilir. Bilgisayar ekranlarında renk birleştirmelerinin milyonlarca değişik “renk” ürettiği unutulmamalıdır. Web sayfalarına baktığımızda ve kullanıcılar üzerinde bu konularda yapılan araştırmalarda “renklerin ve zevklerin tartışılmayacağı”nı da bir kez daha anlamış bulunuyoruz.⁸²

Sayfada kullanılan renkler, öğrencinin ilgisini uyandıracak nitelikte olmalı ve zemin rengi ile metin rengi görülebilirlik açısından uygun biçimde seçilmelidir. Önemli öğeler üzerine dikkat çekilmek istendiğinde parlak ve ışıklı renkler kullanılmalıdır. Ayrıca bir ekrandaki renk sayısının dördü geçmemesine özen gösterilmelidir.

Yapılan bir araştırmada, çeşitli metin/zemin renk kombinasyonlarının okunabilirliğini ölçmek üzere bir anket geliştirilmiştir. Bu anketin sonuçlarına göre okunabilirliği en fazla olan renk kombinasyonları beyaz zemin üzerine siyah metin, beyaz zemin üzerine mavi metin ve sarı zemin üzerine siyah metindir. Okunabilirliği en az olanlar ise yeşil üzerine kırmızı ve mavi üzerine küpeçiçeği rengi (fusya)dir. Anket genelinde her renk kombinasyonunda açık zemin üzerine koyu metin daha çok tercih edilmiştir. Örneğin, beyaz artalan üzerine mavi metin, mavi artalan üzerine beyaz metinden daha çok oy almıştır.

Kırmızı/yeşil, mavi/sarı, mavi/yeşil ve kırmızı/mavi gibi renk kombinasyonlarından kaçınılmalıdır. Başlıklarda, menülerde ve butonlarda kullanılan renkler tüm materyal boyunca değiştirilmemelidir.⁸³

⁸² Joshua D. MCCLURG-GENEVESE, “The Elements of Design”, *Digital Web Magazine*. 15. 2005a 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.digitalweb.com/articles/elements_of_design

⁸³ KARADENİZ, KARATAŞ ve KILIÇ, s. 5

6. Son Güncellenme Tarihi

Güncel olmayan bilgi değerli değildir. Siteyi kullanıcılar için değerli kılan şeyler arasında bilginin niceliği, niteliği (doğru ve güvenilir olması), bilgi iletme olanağı sağlaması ve bunların kolaylığı önemlidir. Web sitelerinin en önemli avantajı dinamik olabilmeleridir. Web sitelerinde güncel olmayan bilgileri barındıran kurumlar birçok sorunla karşılaşabilirler. Ziyaretçiler böyle web sitelerinden uzaklaşmaktadırlar.

Web sayfaları ne oranda güncelleniyor, güncellemeler site veya sayfanın ne kadarını değiştiriyor konusunda da birçok araştırmalar yapılmaktadır. 720.000 sayfa üzerinde yapılan bir araştırmada “com” uzantılı sitelerin “gov” uzantılı sitelerden daha çok değiştiğini, bir hafta içinde web sayfalarının %40’ının, 50 gün içinde de %50’sinin değiştiği, “com” uzantılı sitelerin günde %25’inin, 11 gün içinde de %50’sinin değiştiği tespit edilmiştir.⁸⁴ Tabi burada sayfa yazılımında bir değişme olup olmadığı bit sağlama toplamıyla (checksum) kontrol edilmiştir. Doküman boyutu ve gömülü resimleri sayarak, son değiştirilme gibi özellikleri esas alarak yapılan değerlendirmelerde bu değişim çok aşağılara düşmektedir. 151 milyon web sayfası üzerinde yapılan bir araştırmada sayfaların %66.3’ünün 4 KB ila 32 KB arasında olduğu, 4xx kodlu hatalara (404 = not found, 403 = forbidden vs) giderek daha çok rastlandığı; gov, edu, org uzantılı dosyalarda com uzantılılara göre daha az değişme olduğu; değişimin Likert tipi bir ölçekle değişme yok-az değişme-orta değişme-geniş değişme ve tümünden değişme gibi aralıklarda ölçülebileceği gibi hususlar ortaya çıkmıştır.⁸⁵

Bir ilköğretim okulu web sayfasındaki bilgilerin hedef kitleye etkili olarak ulaşabilmesi için sürekli yenilenmesi ve güncellenmesi gerekmektedir. Eski bilgilerin gözden geçirilmesi ve gerekiyorsa sayfadan çıkarılması ya da silinmesi, ilâve edilmesi gereken yeni bilgilerin eklenmesi kullanıcılara doğru ve güncel bilgi sunma açısından önemlidir.

⁸⁴Junghoo CHO ve Hector GARCIA-MOLINA, *The evolution of the web and implications for an incremental crawler*, Proceedings of the 26th International Conference on Very Large Databases. September, 2000, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://oak.cs.ucla.edu/~cho/papers/cho-evol.pdf>

⁸⁵ FETTERLY ve diğerleri, 2003

7. Tasarımda Yalnlık

Web sitesinin ziyaretçiler tarafından beğenilmesi hem ilgiyi arttırır hem de sitenin prestijini yükseltir. Bu nedenle web sitesi tasarlanırken bir özgün tasarım ile, siteyi ziyaret edilmeye değer kılmak gerekir. Kısaca, gereksiz tasarım öğeleri veya teknik eylemler kontrol altında tutulmalı; ama ürün, hizmet veya fikir iyi sunulmalıdır.

Bunun yanında, web sitesi sahiplerinin sıkça yaptığı bir hata, diğer sitelerin taklit edilmesidir. Sitenin, içeriği ve tasarımı ile taklit olduğu çok kolay fark edilir ve bu siteyi ve hattâ kurumu antipatik hale getirir.

Web sayfasında çok fazla renk kullanımı gözleri yorabilir. Bunun sonucunda okuma zorluğu ortaya çıkabilir. Grafik tasarım ilke ve kurallarına uyulmadan tasarlanmış ve/veya kullanılan resimler, web kullanıcılarına yanlış ve farklı bilgiler sunabilir.

Web sayfasında yer alan tüm bilgilerin başlıklarını sayfada linkler olarak yazmak, o sayfanın anlaşılrlığını güçleştirebilir. Bu yüzden, benzer konular aynı başlıklar altında gruplandırılmalıdır. Aranılan bilgiye ulaşmada kolaylık sağlamak için bilgiler ilişkili ana başlıklar altında gruplanabilmelidir. Web sayfa tasarımı yaparken dikkat edilmesi gereken noktalardan birisi de sayfanın tek bir ekran penceresine sığmasıdır. Özellikle ana sayfanın kaymaması, tek ekran penceresine sığması aranılan bilginin daha kolay bulunmasını sağlamaktadır. Ekranı gelen ilk sayfa ana sayfa olduğu için, bu sayfada gruplandırma yapılsa bile, eğer aranılan link o anda ekranda görünmüyorsa, kullanıcılar farklı linklere girerek web sayfasında kaybolabilirler.⁸⁶

8. Web Adresleri

Web adresleri, ulaşmak istediğiniz bilginin hangi ana bilgisayar (server) üzerinde kayıtlı olduğunu saptamak için kullanılır. Gözeticiye ulaşmak istenilen sayfanın adresi girildiğinde, sayfanın bulunduğu bilgisayarla iletişime geçilir. Bilgisayarlar arası haberleşme sonucu, sayfa kullanıcıya ulaştırılır. Web adreslerinde sitenin adı ve sitenin hangi tür kuruma ait olduğunu gösteren kısım değişir.

⁸⁶ IRGAT, s. 118

Tablo 2. Web adreslerinde sitenin adı ve sitenin hangi tür kuruma ait olduğunu gösteren uzantılar.

Uzantı	Kurum
.org	Ticari olmayan organizasyonlar
.net	İnternet'le ilgili kurumalar
.ac	Akademik (İngiltere)
.edu	Eğitimle ilgili kurumlar için kullanılır.
.gov	Devlete ait kurumlar
.mil	Askeri kurumları gösterir.
.com	Ticari organizasyona ait olduğunu gösterir.

Okulun web sitesine kolay ulaşılabilme önemli bir konudur. Web sayfasının kolayca bulunabilmesi için web sayfası adresinin kolayca hatırlanacak şekilde seçilmesi gerekmektedir. İlköğretim okulunu tanımlayacak en kısa ad kullanılmalı ve sonunda da (ilköğretim okulları için dünyada yaygın olarak kullanılan) k12. uzantısını bulundurmalıdır. k12.tr ve edu.tr uzantılı adresler, ilgili okulların resmi sitesi olarak kabul edilir.

9. Site Haritası ve Site İçi Arama

Web sayfasında site haritası bulunması, aranan bilgiyi bulma açısından yararlı olabilir. Ancak site haritası elle oluşturulduğunda bazen güncelleme sorunu çıkabilir. Eğer bunun için bir bilgisayar programı kullanılırsa, web sitesine eklenen veya çıkarılan sayfalar otomatik olarak değiştirilebilir. Web sitesinin kendine özel arama motoru bulundurması ve site haritası, kullanıcıya yardımcı olan bazı yöntemlerdir. Web sayfasında bir veya birkaç sözcük aranmak istenirse bu durumda tüm web sayfasını gezmek yerine arama motoru kullanarak istenilen bilgiye daha hızlı erişim sağlanabilir.

Özellikle web sitesi büyüdükçe karmaşık bir hal alabilir ve ziyaretçileri sıkabilir. Ziyaretçiler, aradıkları bilgiye kolay ulaşamayabilirler. Sürat isteyenlere yardımcı olmak, sitenin başvuru kaynağı olması için önemlidir. Ziyaretçiler belli bir sürede yapmak istedikleri işi gerçekleştiremezlerse, çoğunlukla siteden çıkmayı tercih ederler.

Site Haritası, ziyaretçilere, onların zamanına da saygı duyulduğunu gösterir, aslında zaten bu nedenle vardır.

10. Sıkça Sorulan Sorular Bölümü

Okul web sitesinin ziyaretçileri ne kadar çok ise ve siteyi etkili bir biçimde kullanıyorlarsa, başarı da o kadar büyük olacaktır. Bu iki şekilde olur: özendirme ve katılım. Bunun gerçekleşme düzeyini anlamak için ziyaretçi sayısına bakılmalıdır.

Haberleşme kullanıcıya cevap verebilme yetisidir. Gerek anketler gerekse kullanıcı grupları sayesinde kullanıcıların temel özellikleri ve beklentileri öğrenilebilir. Kullanıcılarla sağlanan iletişim, onların web sitesini daha çok ziyaret etmesini sağlar. Kullanıcılara mantıklı ve gerekli zamanlarda gönderilen elektronik postalar, onların tekrar web sitesini ziyaret etmelerini sağlayan nedenlerden biridir.⁸⁷

Ziyaretçileri ile iletişim kurabilen web siteleri, bunu yapmayan sitelere göre bir adım öndedir. Çünkü iletişim, güven oluşturmak ve mesajını tam olarak verebilmek için gereklidir. Gerisi iletişimin kalitesine bağlıdır.

Ziyaretçilere gelişmeleri, yenilikleri haber vermeli ve taleplerini iletmeleri için gerekli kanallar sağlanmalıdır. Bunu yaparken de, alışılmış iletişim formlarından daha fazlasını sunmalıdır. Okulla ilgili görüşleri, evden ya da işyerinden, eposta (email) aracılığı ile kolayca iletebilmeli, kolayca soru sorabilmelidir. Bazı karmaşık ve teknik yönleri çok olan sitelerde sıkça sorulan sorular bölümü yer almaktadır. Okulla, eğitimle ilgili yasa ve yönetmeliklerle, öğrencilerin ve velilerin sıkça sorduğu sorularla ilgili bölüm olması, kullanıcıları rahatlatacaktır.

D. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yapılan literatür taramasında İnternet ve İlköğretim Web sayfaları üzerine Türkiye'deki çalışmaların son derece sınırlı olduğu görülmüştür. Eyüp Irgat'ın "Bir Üniversite Web Sayfasını Tasarlama ve Geliştirme: Üniversite Öğretim Elemanlarının Üniversite Web Sayfalarına İlişkin Görüşleri" çalışması bunlardan birisidir. Üniversite web sayfalarının nasıl olması gerektiği hakkında Türk üniversiteleri üzerinde yapılan bu

⁸⁷ BABADAĞ, s.7

çalışmada, bu sayfaların birbirinden çok farklı özelliklere sahip olduğu; sitede sunulan bilgiler (üniversiteyi tanıtan bilgiler, kayıtlı öğrenciler için gerekli bilgiler ve dışarıdan ziyaret edenler için sunulan bilgiler açısından), görsel açıdan taşınması gereken özellikler (estetik ve sade tasarım, kullanım kolaylığı ve görsel öğelerle desteklenen iletişim dili) açısından beğenilen ve beğenilmeyen üniversite site ve sayfalarının bulunduğu belirtilmektedir. Bu inceleme ışığında bir eğitim kurumu olarak üniversite web sayfalarının sahip olması gereken özellikler şu başlıklar altında toplanmıştır: Uygunluk, güvenilirlik ve doğruluk, güncellik, ulaşılabilirlik, sörf yapılabilirlik.

Cemil Ulukan ve Barış Banaz (2001) “Web Sitelerinin Analizi Yoluyla İnternete Dayalı (Online) Eğitim Veren Üniversitelerin Değerlendirilmesi” çalışmasında internete dayalı eğitim veren kuruluşları değerlendirmek üzere web sitelerinin analizi için bir takım değerlendirme ölçütleri geliştirmiş ve bu ölçütlerin seçilmiş bazı üniversitelerde ne ölçüde karşıladıklarını araştırmışlardır. Değerleme ölçütlerini beş ana grupta incelemişlerdir. 1) Temel Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı 2) Sunulan programlar ve derslerle ilgili bilgiler 3) Eğitim Yöntemleri ve Teknolojisine İlişkin Bilgiler 4) Öğrenci Hizmetleri 5) Kurum ve Kurumun Politika ve Prosedürlerine İlişkin Bilgiler. Sonuçta üniversiteler, ölçütleri karşılama oranlarına göre sıralanmıştır.

Karen S. Ivers ve Ann E. Barron “The Presence and Purpose of Elementary School Web Pages” (1999) ve Ann E. Barron, Tina Hohlfed ve Karen S. Ivers “An Examination of Trends in Elementary School Websites” (2005) çalışmaları ile ABD ilköğretim okulları web sitelerinden alınan örneklem üzerinde çeşitli zaman dilimlerinde (1996, 1998, 2003) değerlendirmeler yapmışlar. Bunun sonucunda ise, zamanla okul web sitelerinin çeşitli özellikler bakımından geliştiği ve mükemmelleştiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin kişisel sayfaları, fotoğraf ve animasyon kullanımı, personelin email adresleri, arama motorları, javascriptler artarken; sınıf sayfaları, yerel bilgilendirme, sayaç gibi alanlarda daha az sayfa görülmektedir. Öte yandan okullarda web sayfasında herhangi bir öğretmen sorumluluğu azalmakta, medya/teknoloji uzman sorumluluğu artmaktadır. Web sitelerinin sorumluları genellikle bayanlar olmaktadır.

E. PROBLEM CÜMLESİ

Ülkemizdeki ilköğretim okullarının web site ve sayfaları, uluslar arası geçerliliği olan web site ve sayfası hazırlama ilke ve tekniklerine uygun olarak hazırlanmamaktadır. Örneklem olarak alınacak belli sayıdaki ilköğretim okul web sitesinin ABD ilköğretim okulları web siteleriyle mukayese edildiğinde eksiklikleri ortaya çıkacaktır.

F. ALT PROBLEMLER (HİPOTEZLER)

1. Türkiye'deki ilköğretim okulları web siteleri, web site ve sayfası hazırlamadaki içerik (muhteva) ölçütleri açısından oldukça geri durumdadır.
2. Türkiye'deki ilköğretim okulları web siteleri, web site ve sayfası hazırlamadaki temel tasarım ve kullanım kolaylığı ölçütleri açısından oldukça geri durumdadır.

G. SINIRLILIKLAR

1. Bu araştırma, 2004-2005 öğretim yılında yapılan tez çalışması sırasında ulaşılan web sayfaları ile sınırlıdır.
2. Araştırma ulaşılan web sayfaları ve web sayfalarında bulunan özelliklerle sınırlıdır.

H. TANIMLAR

Araştırmaya ilişkin anahtar sözcükler ve bunların tanımları aşağıda verilmiştir.

İnternet:

Dünya üzerindeki bilgisayar ağlarının telefon hatlarını kullanarak birbiri ile ilişkilmesi sonucu ortaya çıkmış olan, herhangi bir sınırlaması ve yöneticisi olmayan uluslararası en büyük bilgisayar ve bilgi iletişim ağı.

World Wide Web (WWW):

Etkileşimli-içerik tabanlı, dağıtılmış internet bilgi sistemi. Dünya çapında bir ağ. Kullanıcılar etkileşimli-içerik belgeleri oluşturabilir, daha önce oluşturulan belgeleri düzenleyebilir, gözden geçirebilir.

Web Sayfası:

Yazı, resim, ses ve hareketli görüntü gibi materyalleri üzerinde bulunduran sayfa biçimi.

İlköğretim Okulu:

Birkaç öğretim basamağından oluşan örgün eğitim sisteminin okuma yazmayı, matematiğı, iyi bir yurttaş olmak için gerekli olan temel bilgi ve becerileri kazandıran sekiz yıllık ilk basamağı.

Web Sayfası Tasarımı:

Web sayfası üzerindeki yazı, şekil, ses, hareketli görüntü ve diğer sayfalara olan bağlantıların ekranda ne şekilde bulunacağıının belirlenmesi.

İlköğretim Okulu Web Sayfası:

İnternet ortamında, üzerinde İlköğretim Okulu ile ilgili bilgileri bulunduran sayfa.

Link:

Web sayfasında, başka sayfaları açmak için gerekli olan bağlantı.

Açılan Menü:

Web sayfalarında çok sayıda linkin ekranda fazla yer kaplamaması için fare üzerine geldiğinde yeni bir pencere açılarak o pencere içerisinde diğer linklerin görüntülenmesi.

Hedef kitle:

Hedef kitleyi en genel anlamı ile mesajın ulaşması amaçlanan kişi, küme ya da kitle olarak tanımlamak mümkündür.

İKİNCİ BÖLÜM

I. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilköğretim okullarının web sitelerini değerlendirmek üzere, sitelerin analizinde kullanılacak bir “*değerlendirme ölçütleri seti*” oluşturmak ve “*İyi bir ilköğretim okulunun web sitesi nasıl olmalıdır?*” sorusuna cevap bulmaktır. Hazırlanan değerlendirme ölçütleri öğrenci, öğretmen ve velilere kılavuz olmak yanında, okullarına web sitesi yapma hazırlığında olan ilköğretim okulları ile hâlihazırda web sitesine sahip olan ilköğretim okullarının web sitelerinin yeniden gözden geçirilmesine yardımcı olacaktır.

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın problem ve alt problemlerinden yola çıkarak araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, veri toplama aracına ve verilerin analizine yer verilmiştir.

II. ARAŞTIRMANIN DESENİ

Genel olarak web sitelerinin ve sayfalarının hızla değişen ve gelişen formatları içinde Türkiye'deki site ve sayfaların orijinal ve emek harcanmış çalışmalar olmadığı, genellikle kalitesiz taklitler olduğu dikkatimizi çekmişti. Öte yandan birçok okulun web sitesi kurmada isteksiz davrandığı, kurulanların da genellikle orada çalışan bazı öğretmenlerin gayreti ile kurulduğu ve kişisel özellikler taşıdığı görülmüştü. Bunun yanında Amerikan ilköğretim okulu sitelerinin gerek çocukların eğitimi gerek öğretmenlerin derse hazırlanması ve velilerle iletişimi açısından daha üstün özellikler taşıdığı görüldü. Bu arada web sitesi ve sayfası hazırlama alanında yeni teknolojiler, yeni sanatsal çalışmalar olduğu ve insanlar arası iletişimde web sitelerinin değerinin giderek arttığı gözlemlendi. Bu durumda gerek web sitesi ve sayfası hazırlık teknolojilerindeki gelişmeler gerekse Türk ve Amerikan ilköğretim okullarının web sayfalarının incelenerek bu alanda teorik ve uygulama olarak eğitim hayatına bir katkı yapılması amaçlandı.

Bu araştırma betimsel araştırma ve değerlendirme niteliğinde tasarlandı. İlköğretim okullarının web sayfalarını değerlendirmek için bazı özellikler belirlendi ve

bu özellikler bakımından Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’de sınırlı sayıda okul Likert tipi bir ölçekle değerlendirildi.

III. ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULANMASI

İlköğretim okullarının web sitelerini değerlendirmek için ne tür ölçütler kullanılmalıdır? Böyle bir soruya karşılık bulmak, birçok açıdan oldukça zordur. Çünkü web siteleri bilgisayarın ve internetin en hızlı değişim ve gelişim geçiren alanlarından biridir. Her gün yeni siteler, yeni teknikler ve teknolojiler ortaya çıkmakta; siteler ve sayfalar bazen bu gelişmelere uymakta, bazen de eski donanım ve yazılımlar desteklesin diye bu gelişmeleri görmezden gelmektedirler. Gelişen imkanlara göre web site ve sayfalarında her gün yeni unsurlar ortaya çıkmaktadır. Öte yandan web sitelerinden ilk başta beklediği ilgiyi bulamayan birçok kişi ve kuruluş bu siteleri güncellememekte ve hattâ kapatmaktadırlar.

Bu durumda bir değerlendirme ölçeği geliştirilse bile bunun birçok alt unsurunun sitelerde bulunamayacağı, veya bulunsa bile estetik, doğruluk, işe yararlılık gibi birçok açılardan değerlendirmenin hayli zor olduğu görüldü. Bütün bunlara rağmen, yaptığımız ön incelemeler ve literatür çalışmalarına dayanarak aşağıdaki iki grup değerlendirme ölçeği geliştirildi.

Web Sitelerinin İçerik Ölçütleri

1. Okulun Vizyon ve Misyonu (okul hakkında yetkilinin mesajı)
2. Öğretmenler (genel tanıtım, e mail adresleri)
3. Sınıf Web Sayfası
4. Kütüphane (öğrenci ve öğretmen için)
5. Aktiviteler-Haberler (özel günler, törenler, spor...)
6. Başarılı Öğrenciler (Ayn, haftanın, yılın öğrencileri)
7. Akademik Takvim
8. Ders Programları ve İçerikleri
9. Okul Aile Birliği Sayfası
10. Yararlı Linkler

Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk Ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri

1. Hedef Kitle ve Amaçlara Ait Bilgi,
2. Kolayca Anlaşılan Sayfa Başlıkları ve Metin,
3. Yükleme Yavaşlatmayan Sayfa veya Grafikler,
4. Çalışan Bağlantılar ve Uygulamalar,
5. Art-alan Yazı Rengi Uyumu,
6. Güncellenme Tarihi
7. Tasarımda Yalınlık,
8. Web Adresleri
9. Site İçi Arama,
10. Sıkça Sorulan Sorular Bölümü,
11. Site Haritası.

IV. ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Araştırmanın evreni ABD ve Türkiye’de web sayfasına sahip ilköğretim okullarından oluşmaktadır. Türkiye’de 35.850 ilköğretim okulu bulunmaktadır (<http://apk.meb.gov.tr>, 2004-2005 Yılı Sayısal Veriler). Okulların 930 tanesinde web sayfası vardır. Bu okulların 645 tanesinin web sayfası açılmaktadır. 285 okulun web sayfasına ulaşılammıştır. Türkiye’de web sayfasına sahip okulların oranı % 1,80’dir. (1-23 Şubat 2006).

ABD’de 65.718 ilköğretim okulu bulunmaktadır (ies National Center for Education Statistics http://nces.ed.gov/programs/digest/d04/tables/dt04_005.asp). ABD’de daha 1990’lı yılların ortalarında tüm ilköğretim okullarında internet erişimi sağlanmış ve okullar da web sitelerini kurmuşlardır. Burada da, Türkiye’deki gibi, web sitesi kurmada zorunluluktan ziyade tavsiyeler vardır ve eğitim bölge (school district) yöneticileri web sayfası kurarken dikkat edilecek hususlar hakkında bazı genelgeler yayınlamaktadırlar. Ama burada da çalışmayan, zamanında güncellenmeyen binlerce okul web sitesi bulunmaktadır.

V. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın örneklemini, ABD ve Türkiye’de web sayfasına sahip 100’er ilköğretim okulundan oluşmaktadır. Örneklem random olarak seçilmiştir. Bu örneklemin gerek Türkiye’de gerekse ABD’de bu araştırma konusunda evreni temsil edeceğine inanılmaktadır.

VI. VERİLERİN TOPLANMASI

Yaptığımız çalışmada konuyla ilgili Türkiye ve ABD de bir çok İlköğretim okulunun web siteleri incelenmiş; literatür taraması yapılarak, konuyla ilgili daha önce yapılmış benzer çalışmalar gözden geçirilmiştir.

Türkiye ve ABD’de web sitesine sahip olan İlköğretim okullarının listesini oluşturmak üzere Google, Alta Vista ve Yahoo gibi güncel arama motorlarının yanı sıra çeşitli resmi ve özel kuruluşların web sitelerinde bulunan liste ve bağlantılardan yararlanılmıştır. Türkiye’deki okul web siteleri Milli Eğitim Bakanlığı ve Milli Eğitim Müdürlükleri sitelerine girilerek tek tek kontrol edilmiştir.

Örneklem olarak alınan ilköğretim okullarının web siteleri, kendi site sayfalarının tamamı indirilerek (download) CD’lere kaydedilmiş ve herhangi bir değişiklik veya site kapanması durumuna karşı araştırma verileri güvence altına alınmıştır. Değerlendirme ölçütleri belirlendikten sonra, incelenen ilköğretim okulları web sitelerinde bu ölçütlere ne ölçüde yer verildiği araştırılmıştır.

VII. VERİLERİN ANALİZİ

Elimizdeki temel tasarım ilkelerine uygunluk ve kullanım kolaylığı ile web sitelerinin içerikleri bakımından Amerikan ve Türk ilköğretim okullarının web sayfaları tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiş; değerlendirmede aranan kriterler tasvir edilmiş ve bu özelliklerin sitede ve sayfalarda bulunup bulunmadığı Likert tipi bir değerlendirme ile puanlanmıştır. Burada “0” aranan özelliğin hiç olmadığını, “1” aranan özelliğin kısmen var olduğunu, “2” ise aranan özelliğin mükemmel şekilde karşılandığını göstermek üzere kullanılmıştır. Verilen puanlar tez yöneticisi tarafından

da kontrol edilmiş ve onaylanmıştır. Daha sonra elde edilen bulgular karşılaştırmalı olarak da sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I. BULGULAR VE YORUMLAR

Her bir grupta yer alan ölçütler ve incelen ilköğretim okullarının web siteleri kapsamında bu ölçütlerin bulunma şekil ve miktarları düzeyleri şöyledir.

A. Türkiye'deki İlköğretim Okulları Web Sayfalarının İncelenmesi

1. Web Sitelerinin İçerik Ölçütleri

a.Okulun Vizyon ve Misyonu

İncelenen Türk İlköğretim okullarının web sitelerinde çoğu kez okulu tanıtan, tarihçesini, vizyonunu, misyonunu ve onu diğer okullardan ayıran özelliklerini gösteren bir tanıtım sayfası bulunmamaktadır.

Bu tür sayfası olan okulların bu sayfalarında genel olarak okulun tarihçesi, bir fotoğrafı, okulun tanıtımı, okulun vizyon ve misyonu, hedefleri, ilkeleri, politikası, stratejileri, okul müdürünün mesajı veya bir konuşması bulunmaktadır. Ayrıca güncel eğitim haberleri, çevrenin tanıtımı (tarihi, turistik vs.), hava durumu gibi bilgiler de bu kısımda sunulmaktadır.

Okulun vizyonu, misyonu, hedefleri, yönetim felsefesi, politikası, stratejisi gibi konularda verilen bilgiler arasında eğitim anlayışı, Atatürk'ün eğitim ve bilim hakkındaki sözleri, Türk Milli Eğitiminin temel amaçları ve ilkeleri, toplam kalite yönetimi, öğretmen ve öğrenci andı gibi konular vardır. Bütün öğrencilerin öğrenebileceği, eğitimde bireysel farklılıklara dikkat edileceği, herkesin zeka, yetenek ve ilgilerine göre eğitim düzenlemeleri yapılacağı, yaratıcı, problem çözebilen, özgüven sahibi, yarışmacı, Atatürkçü, akılcı öğrenciler yetiştirileceği, bunun için çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerine uygun eğitim yapılacağı vaad edilmektedir. Az sayıdaki okul toplam kalite yönetimin gereği olarak öğrenci, veli ve öğretmenlerle ortak yönetim yapacağını söylemektedir.

Okulun tanıtımı yapılırken de; okulun yönetim ve eğitim kadrosu, derslikler, kütüphane ve teknolojik imkânlar, öğrenci sayıları, okulun başarıları, okul aile birliği, okul marşı ve okulun sorunları, inşaatları vs. anlatılmaktadır.

b. Öğretmenlerin Tanıtılması (E mail adresleri, telefon numaraları)

İncelenen Türk ilköğretim okullarının web sitelerinde “öğretmenlerimiz”, “kadromuz”, “personelimiz” gibi başlıklar taşıyan, öğretmenlerini tanıtan sayfa bulunmaktadır. Bu tür sayfalarda çoğunlukla öğretmenlerin kaçınıcı sınıfı okuttuğu ve branşı yazılmakta, bazen de öğretmene ait vesikalık fotoğraf bulunmaktadır.

Bazı okul web sayfalarında kısaca öğretmenlerin kişisel bilgileri (doğduğu şehir, doğum tarihi, bitirdiği okullar, mezun olduğu üniversite, göreve başlama tarihi ve bulunduğu okula ne zaman geldiği) verilmektedir. Sadece birkaç okulda öğretmenlerin ev telefon numaraları verilmektedir. Okulların çoğunda öğretmenlerin e-mail adresleri de verilmektedir.

c. Sınıf Web Sayfaları

İncelenen Türk ilköğretim okulu web sitelerinde sınıflara ait bir web sayfası bulunmamaktadır. Bazen sınıftaki öğrencilerle öğretmenin resimleri bulunmaktadır. Sadece bir ilköğretim okulunda 1.sınıftan 8.sınıfa kadar sınıflar sayfası bulunmaktadır. Bu sayfalarda “ders programı”, “duyurular” ve “neler öğreniyoruz”⁸⁸ başlıkları bulunmaktadır.

⁸⁸ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi. Vakfı Özel Mahir-Sevim Özdoğan İlköğretim Okulu 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://web.ttnet.net.tr/users/kolej>

3. SINIF HAFTALIK DERS PROGRAMI								
	1	2	3	4	5	6	7	8
Pazartesi	Hayat Bilgisi	Matematik	Beden Eğitimi	Beden Eğitimi	Bilgisayar	İngilizce	Etüt(Folklor)	Etüt(Folklor)
Salı	Hayat Bilgisi	Matematik	Türkçe	Türkçe	İngilizce	İngilizce	Kulüp	Kulüp
Çarşamba	Hayat Bilgisi	Türkçe(Okuma)	Türkçe (Anlama)	Türkçe	Türkçe(Yazı)	İngilizce	İngilizce	İngilizce
Perşembe	Hayat Bilgisi	Matematik	Resim	Resim	Türkçe	Türkçe	Etüt(Türkçe)	Etüt(Türkçe)
Cuma	Hayat Bilgisi	Matematik	Türkçe	Türkçe	Müzik	Müzik	İngilizce	İngilizce

Duyurular “ 2. Sınıfın hazırlamış olduğu etkinlik 28 Mayıs Cumartesi günü okul yemekhanesinde yapılacaktır.”

Ayrıca bu okulda sınav takvimi de bulunmaktadır.⁸⁹ Fakat bunlar 2004-2005 eğitim öğretim yılının ders programları ve sınav takvimleridir.

d. Kütüphane Sayfası

İncelenen Türk İlköğretim Okullarının web sitelerinde genellikle öğretmen ve öğrencilerin yararlanabileceği okullarına ait kütüphane sayfaları bulunmamaktadır. Fakat birkaç ilköğretim okulu, üniversitelerin kütüphane sayfalarına bağlantı vermişlerdir. İncelenen okulların birkaç tanesinde okulda bulunan kütüphaneden bahsedilmektedir. Örneğin; “Kütüphane, Okulumuzun dördüncü katında en gözde mekânlardan olan bir yerde, sessizliğin ve aydınlığın bulunduğu, okumayı ve araştırmayı sevdiren bir mekandır. Kütüphanemiz, her geçen gün yeni yayınlanan kitapların kütüphaneye kazandırılmasıyla yenilenerek zenginleştirilmektedir. Okulumuz Kütüphanesinde, süreli yayımlar çeşitli ansiklopediler, ders kitapları, test kitapları, romanlar ve hikâye kitaplarından oluşan yaklaşık 4000 kitap bulunmaktadır.

Neler Öğreniyoruz

2. Sınıflar Çevremizdeki Canlılar 28 Mart- 15 Nisan

- Ünite konuları çocukların ilgilerine göre paylaşıldı. Sınıflar gruplara ayrıldı. Bir hafta içerisinde öğrenciler konuları ile ilgili bilgileri araştırıp grup arkadaşlarıyla paylaşacak. Sunumlarını hazırlayacaklar ve projeler sunulacak.
- Bitki ve Hayvanlar tanıtılacak, tohum çimlendirilecek, bitkinin bölümleri incelenecek, bitki ve hayvanları tanıtan proje çalışması yapılacak.
- Matematik derslerinde; Kesirler kavramı verildi. Kesirlerle ilgili proje çalışması yapıldı. Kesirlerle ilgili pekiştirici çalışmalar yapılacak. Kesirlerle ilgili problemler çözülecek. Dört işlem problemleri çözülecek. 1000'e kadar 10'ar ve 100'er ritmik saymalar yapılacak
- Türkçe derslerinde okuma hızını geliştirmek için başlattığımız çalışmalarımız devam ediyor. Belli aralıklarla öğrencilerin okudukları kitap sayıları hesaplanarak ilk 5'e giren öğrencilerimize ödülleri veriliyor. (Öğrenci seviyesinin üzerinde okunan romanlar kabul edilmiyor.
- Gezegen ve kitaptan ödevlerle ilgili takip veliler tarafından çalışma kağıtları sınıfta öğretmen tarafından kontrol edilecektir.

89

2004 - 2005 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI II. DÖNEM 5. SINIFLARIN SINAV TAKVİMİ

DERSLER	1. YAZILI	2. YAZILI
TÜRKÇE	15 Nisan Cuma	17 Mayıs Salı
MATEMATİK	6 Nisan Çarşamba	25 Mayıs Çarşamba
FEN BİLGİSİ	13 Nisan Çarşamba	11 Mayıs Çarşamba
SOSYAL BİLGİLER	29 Mart Salı	5 Mayıs Perşembe
İNGİLİZCE	11 Nisan Pazartesi	18 Mayıs Çarşamba
MÜZİK	14 Mart Pazartesi	16 Mayıs Pazartesi
BEDEN EĞİTİMİ	15 Mart Salı	19 Nisan Salı
RESİM-İŞ	24 Mart Perşembe	12 Mayıs Perşembe
İŞ-EĞİTİMİ	21 Mart Pazartesi	9 Mayıs Pazartesi

Öğrencilerimizin, aylık yayınlanan süreli yayınlar sayesinde çeşitli alanlardaki gelişmeleri izlenmesine de imkan sağlamaktadır.”⁹⁰

e. Aktiviteler –Haberler (törenler, özel günler, spor....)

İncelenen Türk ilköğretim okullarının web sitelerinde “aktiviteler”, “faaliyetler”, “etkinlikler”, “çalışmalarımız” başlıkları kullanılarak okulun sosyal, kültürel, sanatsal etkinliklerini anlatan bir aktivite sayfası bulunmaktadır. Bu tür sayfası olan okullar çoğunluktadır. Genelde etkinlikler fotoğraflarla anlatılmaktadır.

Etkinlikler sayfası olan okulların bu sayfalarında genel olarak etkinlikler kültürel etkinlikler, sosyal etkinlikler, sportif etkinlikler ve ulusal bayramlar olarak sınıflandırılıyor. Bu etkinliklerin içinde de resim sergisi, tiyatro, şiir, izcilik, gezi gözlem, halk oyunları, satranç, futbol, voleybol, ront, konser, sene sonu şenlikleri bulunmaktadır.

Resim sergisinde öğrencilerin çizdiği resimler veya yarışmada ödül alan resimlere yer veriliyor. Yıl içerisinde öğretmen önderliğinde öğrenciler tarafından hazırlanan tiyatro çalışmalarının fotoğrafları da bulunmaktadır.

Şiir sayfasında öğrencilerin Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, Anneler Günü vb. konularla ilgili yazdıkları şiir ve kompozisyonlara yer verilmektedir.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Atatürk’ün Ölüm Yıldönümü ve Atatürk Haftası, 24 Kasım öğretmenler Günü 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramlarının kutlamaları fotoğraflarla birlikte anlatılmaktadır. Çoğu okul, bu günlerde hazırlanan etkinliklerin fotoğraflarını vermektedir.

Sosyal etkinlikler sayfasında, kültürümüzün bir parçası olan halk oyunları ekibinin gösterileri verilmektedir. Sosyal etkinliklerde gezi gözlem ve inceleme için gidilen Anıtkabir ve bir tarihi yerlerde çekilen öğrenci öğretmen fotoğrafları

⁹⁰Cumhuriyet İlköğretim Okulu (Aksaray) “Okul Kütüphanemiz” 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.cumhuriyetilkogretim.com/sayfa.asp>

bulunmaktadır. Bir okulda da günün sözü bulunmaktadır.⁹¹ Okulların çoğunda spor etkinliklerine ağırlık verilmektedir. Özellikle futbol, basketbol ve voleybol maçları ve alınan dereceler fotoğraflarla anlatılmaktadır.

f. Başarılı Öğrenciler (Haftanın, Ayın, Yılın Öğrencileri)

İncelenen Türk İlköğretim okulları web sitelerinde ayın, haftanın, yılın başarılı öğrencileri adlı bir sayfa bulunmamaktadır. Fakat öğrencilerin, sosyal, kültürel alanda genel olarak başarıları anlatılmaktadır.

En çok spor alanındaki başarılar dikkati çekmektedir. Düzenlenen yarışmalarda alınan dereceler anlatılmaktadır. İlköğretim okulları arası hentbol, futbol, masa tenisi, voleybol, basketbol turnuvaları olarak düzenlenmekte ve bunlar sayfalarda tanıtılmaktadır. Akademik olarak okullar arası bilgi yarışmalarında derece alan öğrencilerin fotoğrafları verilmektedir.

Kültürel alanda çeşitli konularda (Trafik Haftası, 10 Kasım Atatürk'ü Anma 24 Kasım Öğretmenler Günü) resim, şiir, kompozisyon yarışmaları düzenlenmekte ve bunun sonuçları verilmektedir.

Sadece bir okulda haftanın öğrencisi uygulaması yapılmaktadır. Bu uygulamada her hafta sonunda her sınıftan gerek ders gerekse ders dışı faaliyetleri ve davranışları arkadaş ve çevresine örnek olabilecek öğrenciler belirlenerek “haftanın öğrencisi” olarak seçilmektedir. Seçilen öğrencilerin fotoğrafları okulun ilan panosuna asılmakta ve neden haftanın öğrencisi olduğu ayrıntılı olarak yazılmaktadır. Hafta sonu İstiklâl Marşı töreninden önce teşhir edilerek arkadaşlarına tanıtılmaktadır.⁹² Haftanın öğrencisi uygulamasına “faaliyetlerimiz” sayfasında rastlanmıştır. Uygulamanın yapılıp yapılmadığı ile ilgili bir bilgi yoktur. Okul web sayfasında belirlenen öğrencilerin adı bulunmamaktadır.

Okulların çoğunluğu “Onur tablomuz”, “Gururumuz”, “Başarılarımız” gibi sayfalarda Liseye geçiş sınavında başarılı olan öğrencilerin listesini yayınlamaktadır.

⁹¹ Manavgat Saraçlıkale İlköğretim Okulu Antalya 21/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.saraclikale.com> “Hayal gücü ruhun gözüdür.”

⁹² Şenkaya Yedinisan İlköğretim Okulu, (Erzurum) “Haftanın Öğrencisi Uygulaması” 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.yedinisan.k12.tr/Haftaninogrencisi.htm>

Bazı okullar Takdir Belgesi ve Teşekkür Belgesi alanları da yayınlamaktadır.

g. Akademik Takvim

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde akademik takvime rastlanmamaktadır. Sadece birkaç okulda çalışma takvimi verilmiştir. Bunlar da güncellenmemiş bilgilerdir. Bir okulda 2001-2002 eğitim öğretim yılının çalışma takvimi yazılmış, ondan sonra yeni eğitim öğretim yılının bilgileri verilmemiştir.⁹³

h. Ders Programları ve İçerikleri

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde ders programları ve içerikleri bulunmamaktadır. Sadece birkaç okulda haftalık ders programları verilmiştir. Bu bilgiler de yenilenmemiştir. Bazı okullar da yıllık planları “zip” dosyası olarak vermiş.

ı. Okul Aile Birliği Sayfası

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarında okul aile birliği sayfasına çok rastlanmamaktadır. Bu sayfa sadece birkaç okulda bulunmaktadır. Bunlarda da üyelerin adları ve resimleri bulunmaktadır. Bir ilköğretim okulunun web sayfasında okul aile birliği hakkında sadece “Okul aile birliği; okulda demokratik işleyişin gerçekleşmesinde payı olan kurumdur. Her eğitim yılı başında, bütün velilerin katılımı ile yapılan genel kurulda seçilir. Velilerin temsilcisi olarak okul kararlarına katılım sağlar. Okul ve öğrencilerin yararına çalışmalar yapar” şeklinde açıklama yapılmaktadır.⁹⁴

Bir okulda okul aile birliğinin görevleri “Her fırsattan faydalanılarak öğrencilerin millet, vatan, bayrak ve insanlık sevgilerini; Atatürk ilke ve inkılâplarına, manevi değerlere bağlılıklarını; dayanışma duygularını pekiştirme amacıyla veliler ve okul müdürlüğü ile iş birliği yapmak, Okulun amaç ve eğitim ilkeleri ile eğitim faaliyetleri hakkında ana ve babaları aydınlatma, Okulun programı, eğitimle ilgili

⁹³ Suruç Atatürk İlköğretim Okulu (Şanlıurfa), “Çalışma Takvimi” 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.ataturk.koleji.com>

⁹⁴ Büyükçekmece Borusan Otomotiv Zehra Nurhan Kocabıyık İlköğretim Okulu (İstanbul) “Okul Aile Birliği” 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.borusanilkogretim.k12.tr/zaile1.asp?bkod=1&kod=26>

yönetmelikleri konusunda öğrenci velilerini aydınlatma, öğrencilerin sorumluluk yüklenmelerine, dürüst, nazik, saygılı, başarılı ve düzenli olmalarına katkıda bulunmak üzere aile ile işbirliği yapmak; öğrencilerin başarılarını toplu şekilde ana ve babalarına göstermek için imkânlar hazırlamak, çocukların başarılarının artırılması için ana ve babalarla iş birliği yapmak, öğrencilerin zamanında ve düzenli olarak okula devamlarının sağlanmasında veliler ve okul müdürlüğü ile iş birliği yapmak, evde derslerine çalışmak için imkân bulamayan öğrencilere okulda çalışma ortamı hazırlamak vb.” şeklinde yazılmaktadır.⁹⁵ Okul Aile Birliği Yönetim Yapısı; Okul Müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenler ve öğrenci velilerinden oluşmaktadır.

Bir ilköğretim okulu da Okul Aile Birliğinin üyelerinin nasıl seçildiğini yayınlamaktadır. “Millî Eğitim Bakanlığı - Okul Aile Birliği Yönetmeliğine uygun olarak her öğretim yılı başında Eylül ayı içinde toplanan Okul Aile Birliği Genel Kurulu'nda 5 asil, 5 yedek yönetim kurulu, 3 asil 3 yedek denetleme kurulu üyesi seçilmektedir.”⁹⁶

i. Yararlı Linkler

İlköğretim okulları web sayfaların hemen hemen hepsinde yararlı linkler sayfası bulunmaktadır. Bu sayfalarda genelde aynı sitelerin adresi verilmiştir.

Çoğu okul linklerin hepsini liste halinde vermiş, örneğin ; Arama Motorları, Astroloji, Bankalar, Barolar, Belediyeler, Bilgisayar, Cep Telefonu, Coğrafya, Dergiler, Dernekler, Devlet Kurumları, Din, Eğitim, E-Kart, Ekonomi&İş, Emlak, Gazeteler, Gerekli Siteler, Haber Ajanslar, Haber Siteleri, Hukuk Siteleri, Hukuk Programları, İnsan Kaynakları, Kültür&Sanat, Kütüphaneler, Magazin, Meslek Odaları, MizahMüzik&MP3, Otomobil, Oyunlar, Radyolar, Sağlık, Sinema&Film, Siyasi Partiler, Sohbet&Chat, Son Dakika Haber, Sözlükler, Spor, Şans Oyunları, Tarih Televizyonlar, Turizm&Ulaşım, Üniversiteler, Yabancı Medya, Yerel Basın....

Bazı okullar da kategorilere ayırıp listelemiştir.

Kurum siteleri; TBMM Çankaya

⁹⁵ Çankaya Rauf Orbay İlköğretim Okulu (Ankara) “ Okul Aile Birliğinin Görevleri” 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:<http://www.rauforbayilkogretim.com/?id=36>

⁹⁶ Erdek Atatürk İlköğretim Okulu “Okul Aile Birliği” (Balıkesir) 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:<http://erdekataturk.8m.com/okulailebirligi.htm>

Gazeteler ; hürriyet milliyet

Dergiler; bilim çocuk (tübitak) bilim ve teknik (tübitak)

Eğitim siteleri; öğretmenler sitesi öğretmenler kimya okulu eğitim.com tüba

Bilgisayar eğitimi; trt internet tv teknolojim donanım font animasyon bilgisayar.nl

Kültür sanat edebiyat; şiironline şiir.gen.tr antoloji dilimiz.

Okulların çoğu TC vergi no ve TC kimlik sorgulama adreslerini de vermektedir.

Yine bir okulda trafik sorgulama (araç sorgulama, ceza puanı sorgulama, araç kaza sorgulama, kazazede sorgulama, trafik cezası ve mtv sorgulama), döviz kurları, arayıp ta bulamadığımız tüm linkler adresleri de verilmektedir.

2.Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri

a. Kolayca Anlaşılan Sayfa Başlıkları ve Metin

Web sayfasında kullanılan yazıların herkes tarafından aynı şekilde anlaşılması, farklı anlamalara yol açmaması gerekmektedir. İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde sayfa başlıkları ve metinler kolayca anlaşılma olup öğrencilerin anlayacağı seviyededir.

b. Yükleme Yavaşlatmayan Sayfa ve Grafikler

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde sayfa ve grafikler yüklemeyi çok da yavaşlatmamaktadır. Fakat, resimlerin açılmasında, sayfanın açılmasında biraz beklemek gerekmektedir.

c. Çalışan Bağlantılar ve Uygulamalar

Sayfalar arasındaki geçişlerin etkililiği çok önemlidir. İnternette ortam değiştirmek bağlar (link) sayesinde gerçekleşir. Her sayfaya, o sayfa adresine verilen bağlarla ulaşılır. Web sitesinin içindeki sayfalar arasındaki geçişlerin kolay erişimi sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekir.

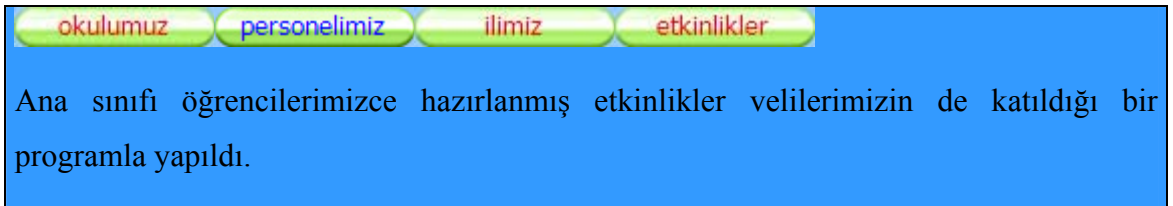
Web sayfa tasarımı yaparken yönlendirmelerin çok iyi yapılması gerekmektedir. Bir konuyu arayan kişi web sayfasında gezinti yaparken kaybolmamalıdır. Her tıklamada aradığı konuya bir adım daha yaklaşmalıdır, Web sayfasında bulunan linklere tıkladığında yüklenemeyen sayfalarla karşılaşmamalıdır. Tıklama sonucu boş ve hatalı sayfalarla karşılaşan kullanıcı tekrar aynı sayfaya girmek istememektedir.

Türkiye'deki ilköğretim okullarının web sayfalarındaki bağlantılar incelendiğinde çoğunluğu çalışmaktadır. Sadece bazı okullarda verilen birkaç link açılmamaktadır.

d. Artalan Yazı Rengi Uyumu

İncelenen Türk İlköğretim Okulları web siteleri genelde ana renkler olan sarı, kırmızı ve mavi renkleri kullanmaktadır. Okulların büyük bir çoğunluğunun ana sayfası okunabilirliği fazla bir renk kombinasyonu olan, beyaz artalan üzerine siyah metin şeklindedir. Yine okulların tercih ettikleri renkler arasında mavi artalan üzerine beyaz veya siyah metin yazılmaktadır. Birkaç okul gri artalan üzerine siyah metini tercih etmiştir.

Gri renki öğretim amaçlı web sitesi tasarlamada tavsiye edilmeyen art alan rengidir. Bir ilköğretim okulu web sayfasında lacivert artalan üzerine lacivert metin yazılmıştır. Bu da okunabilirliği zorlaştırmaktadır. Ayrıca okulların ana sayfalarındaki linklerin yazılı olduğu bölüm ayrı renkten ve zeminden, ana sayfa üzerindeki metin ve zemin farklı renklerden oluşmaktadır. Mesela,



Bununla birlikte web sayfaların rengi, ilk hedef kitlesi olan çocukların hoşlanacağı canlı renklerden oluşmamaktadır.

e. Son Güncellenme Tarihi

İncelenen ilköğretim okulları web sitelerinin çoğunda bilgilerin güncelliğini gösteren son güncelleme tarihi bulunmamaktadır. 7 tane ilköğretim okulunun web sayfasında güncelleme tarihi bulunmaktadır. Fakat, bunlardan iki tanesinin son güncelleme tarihinin üzerinden 5-6 yıl geçmiştir: Merkez Adnan Menderes İlköğretim Okulu (Çankırı) Güncelleme Tarihi: 06.09.1999⁹⁷ Suruç Atatürk İlköğretim Okulu (Şanlıurfa) Güncelleme tarihi: 02.08.2002⁹⁸

f. Tasarımda Yalınlık

Web sayfası sade tasarlanmışsa aranan bilgiye daha kolay ulaşılmaktadır. İncelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarının tasarım olarak karmaşık olduğu görülmektedir. Bir ilköğretim okulunun web sayfasında olmaması gereken bir çok sitenin adresi bulunmaktadır. Bu da, o siteden yararlanacak ilk hedef kitle olan çocuklar için gerekli değildir. İncelenen okulların sitelerinde genellikle, yanda sıralı bir şekilde okula ait linkler bulunmaktadır. Yine birçoğunda Atatürk köşesi vardır. Okula ait resimler vardır. Bunun dışında tasarımın yalınlığını bozan bilgisayarlara indirilecek programlar, yerel haberler, yasa ve yönetmelikler, il milli eğitim müdürlükleri, ziyaretçi defteri, Atatürk siteleri, e-devlet, bakanlıklar, üniversiteler, dershaneler, kütüphaneler, ders plan siteleri, bankalar, gazeteler, borsa döviz, valilik, tüm hava raporları, iller arası mesafe, uydudan Türkiye, son deprem raporları bir kaç okulun ana sayfasında bulunmaktadır. Ayrıca bazı okullarda sendikalar, TV-fal kanallar, günlük fal, telsim GSM vb. gibi sitelerin adreslerine rastlanmaktadır. Çoğunlukla TC Kimlik No, Vergi No, Üniversiteler, Başbakanlık, Kütüphaneler ana sayfada yer almaktadır. Anasayfa da çok fazla linkin olması da sayfayı çok karışık göstermektedir. Sayfa tıpkı gazete sayfasına benzemektedir.

⁹⁷07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.adnanmenderes.8m.com>

⁹⁸ 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.ataturk.koleji.com>

g. Web Adresleri

Türkiye'deki ilköğretim okullarının web adreslerinin uzantısı k12.tr, com, net, sitemynet'den oluşmaktadır.

20/10/2000 de Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri müdürlüğü yayınladığı genelgede okul web sitelerinin incelendiğinde ulusal değerler açısından bir içerik standardının sağlanmamış olduğunu ve bazı okulların WEB sitelerinde yalnızca öğretmenler, etkinlikler, duyurular vb. gibi okulun özel sorumluluk alanına dair bilgilerin yer aldığını yayınlamıştır.

Aradan 6 yıl geçmesine rağmen incelenen Türk İlköğretim Okulları sitelerinde standart oluşturulamamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı sayfasındaki bazı İlköğretim okulları web sayfalarının bazılarının açılmadığı görülmektedir. Yine Milli Eğitim Müdürlükleri "Okulların Web Siteleri" adlı okul listelerinde de okulların çoğunluğunun sitelerinin görüntülenemediği ve standartın oluşmadığı görülmektedir.

h. Site İçi Arama

İlköğretim okullarının web sayfalarının sadece 4 tanesinde site içi arama bulunmaktadır. Yıldırım Emek İlköğretim Okulunda (Bursa) site içi arama gibi gösterip google arama motorundan arama yaptırılıyor ve okula ait bilgilerin dökümünü veriyor. Gazi İlköğretim Okulunda (Diyarbakır) sayfa içi arama var. Bulduğunuz sayfadaki anahtar kelimeyi buluyor. Bozkurt Fatih İlköğretim Okulunda (Kastamonu) site içi arama sayfası var. Ama kullanımda değildir. Yazılan Anahtar kelimelerin hiçbiri bulunmadı. Siteden yararlanabilmek için üye olmak gerekiyormuş belki de ondan bulamamış olabilir. Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulunda (Samsun) bilgi işlem adı altında arama sayfası var ama anahtar kelimeyi bulmuyor.

ı. Sıkça Sorulan Sorular Bölümü

İncelenen ilköğretim okulların web sayfalarında sıkça sorulan sorular bölümü sadece bir okulda bulunmaktadır. Yıldırım Emek İlköğretim Okulunda (Bursa) sıkça sorulan sorular bölümü üç bölüme ayrılmıştır. Bunlar, kayıt, öğrenci ve veliler içindir. Örnek olarak

Veliler için bölümünde şu sorular sorulmaktadır.

1. Öğrenci bilgi sistemi nedir? Öğrenci bilgi sisteminden nasıl yararlanabilirim, şifremi bilmiyorum.

Öğrencilerinizin not ve devamsızlıklarını, ders programını, ders öğretmenlerini görebilmek için sadece öğrencinizin internet şifresini bilmelisiniz. Öğrencilerin internet şifreleri ise okuldan verilecektir, eğer öğrenciniz tarafından size ulaştırılmadıysa lütfen okul yönetimine başvurunuz.

2. Okul kantini ne kadar güvenlidir?
3. Okulun temizliğini kim yapıyor?
4. Okulun sayısal bilgileri nedir?

Soruları sorulmaktadır. Bunun dışında diğer okullarda “sıkça sorulan sorular” bölümü bulunmamaktadır.

i. Site Haritası

Web sayfasında bulunan tüm bağlantıları ağaç yapısında gösteren bir “harita” olan site haritası incelenen Türk ilköğretim okullarından sadece 3-4 tanesinde bulunmaktadır. Aşağıdaki site haritası; Gülağaç İlköğretim Okulundan alınmıştır.⁹⁹

SİTE HARİTASI

- Ana Sayfa
- Okulumuz
- İlçemiz
- Atatürk Köşesi
- Kadromuz
- Rehberlik Servisi
- Duyurular
- Linkler
- Tarihçemiz

⁹⁹ Gülağaç İlköğretim Okulu (Aksaray) 05/08/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://www.gulagac.edu.tr.tc/>

B. ABD İlköğretim Okulları Web Sayfalarının İncelenmesi

1. Web Sitelerinin İçerik Ölçütleri

a. Okulun Vizyon ve Misyonu

Bu kısımda okulun vizyonu, misyonu, müdürün mesajı, okulun tanıtımı, okulun diğer okullardan üstün yönleri, okul andı, okul kuralları ve kısmen öğretmenlerin tanıtımı vardır.

Okulun vizyonu: Burada okulların felsefesi verilmektedir. Bu konuda birbirine yakın ifadeler yer almaktadır. Bunları şöyle özetlemek mümkündür: Her öğrenci bir tek örnektir; onun ihtiyaçları, zekası, ilgi ve yetenekleri farklıdır. Her öğrencimizin bireysel bir değeri vardır. Bütün öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarmak ve eşsiz hünelerini geliştirmek hedeflenmektedir. Öğrencilerin yeteneklerini en iyi şekilde kullanabilmelerine yardım etmelidir (maksimum başarı için en uygun eğitimsel deneyimleri kazandırmak). Öğrencileri başarılı olmaya, öğrenmeye, kendi yetenek ve güçlerini keşfedip geliştirmeye motive etmelidir.

Öğrencileri toplumda yaşam boyu “öğrenici” yapmak, kendini iyi disipline etmiş, sorumluluk duygusu gelişmiş, ekip içinde uyumlu çalışabilen, hedefleri olan ve ısrarla bu hedeflere ulaşmaya çalışan, cesaretli kişiler haline getirmek amaçlanıyor. Mevcut teknolojileri tanıtmak, dünya ve çeşitli kültürler hakkında bilgiler vermek amaçlanıyor. Okul, öğrencileri değişen dünyada üretkenliğe ve mükemmel bir hayat için yaşam boyu öğrenmeye hazırlayacaktır. Ailelerin, öğretmenlerin ve toplumun önderliğiyle öğrencileri akademik alanda, sorumluluğu gelişmiş, dürüst, özdisiplinli, eleştirel düşünceye sahip, fikirlerini başkaları ile tartışmaya açık, pozitif ve çeşitli hünere sahip bireyler olarak hazırlamaktır.

Her öğrenci değerlidir, eşit eğitim hakkına sahiptir. Herkes öğrenci ve öğretmendir. “Öğretmenlerimiz öğretmeyi, öğrencilerimiz de öğrenmeyi seviyorlar.” Öğrenme anlamlı, yenilikçi, yaratıcı ve kolektif olmalıdır. Öğrenme ortamında saygı, dürüstlük ve güvenlik gereklidir. Öğrenciler akademik, sosyal, kültürel, teknolojik beceri göstermelidir. Öğrencilere güvenli ve destekleyici bir ortam yaratmalıdır. Öğrencilerin akademik ve bireysel gelişmelerini yardım eden bir atmosfer, bir ortam

yaratmak; hem rekabetçi hem de yardımsever bir öğrenme ortamı oluşturmak okullar tarafından vizyon olarak görülmektedir.¹⁰⁰

Bir okul, felsefesini başarı başarıyı, başarısızlık başarısızlığı getirir ("*Success teaches Success - Failure teaches Failures*") ilkesi gereğince her öğrencide yüksek bir özgüven duygusu geliştirmektir şeklinde anlatılmaktadır.

Okulun misyonu: Okulun vizyonu ile çoğu kez karıştırılan bu kısımda da okulun amacı, hedefleri anlatılmaktadır. Öğretmenler, öğrenciler, aileler ve o çevredeki toplum olarak ortak bir çalışma yapılacaktır. Öğrencilerin güçlü bir kişilik, sorumluk duygusu gelişmiş vatandaş, okuma-yazma, konuşma, bilim ve güzel sanatlarda temel yetilere sahip, problem çözebilen, karar verebilen, kendine ve diğerlerine saygı duyan, üretken, takım çalışması yetisine sahip, teknoloji okuryazarı ve günlük hayatta etken teknoloji kullanan, pozitif bir kişi (temel beceriler) olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

¹⁰⁰Bu hususta bir örnek olarak Alban Elementary School sayfası verilebilir: 21/11/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://kcs.kana.k12.wv.us/alban/Index.html>

We envision all students of Alban Elementary:

- leaving our school proficient in the basic skills with the ability to solve problems and communicate effectively
- experienced in the use of technology and incorporate these skills in their daily lives
- have confidence in their abilities to do well and be able to set and achieve their own goals
- develop positive character traits and demonstrate respect for themselves and others
- interact reasonably with those around them
- show pride in their accomplishments and strive to acquire additional knowledge
- be motivated, life long learners

We envision our school to:

- have a safe, positive and stimulating learning environment
- offer a welcoming climate where students, parents, and community members play an active role
- have a caring atmosphere that will be evident
- show that cooperation and communication among the administrator, staff, students, and parents will be a vital part of our school

We will:

- set high expectations and provide a varied approach toward learning through an integrated curriculum which will enable each student to develop independent and creative thinking skills
- provide opportunities for every child to achieve mastery of the goals and objectives in the core curriculum
- be student-centered where individual needs are met and various learning styles are addressed

We will focus on:

- producing responsible and self-disciplined students by equipping them with the organizational tools necessary to be successful
- clearly state and consistently enforce behavioral expectations act as role models for our students by demonstrating the value we have placed on our own love of learning

Öğrencilerin sürekli gelişimini sağlamak ana öncelik olarak alınmaktadır. Bazı okullar akademik başarı garantisi vermektedir. Her öğrenciye ulaşarak, onlardaki potansiyeli ortaya çıkaran bir eğitim yapmak, bütün öğrencilere eşit öğrenme fırsatı sağlamak, başarılarını en üst seviyeye çıkarmak (öğrenci merkezli eğitim) hedeflenmektedir. Mükemmel personel, program ve öğrenci başarısı ile bölgede birinci okul olmak istenmektedir. Okulun öğretmenleri öğrencilerin öğrenme stillerini ve akademik yeteneklerini analiz etmektedirler (bütün öğrenciler öğrenirler, ama farklı yollardan, farklı yöntemlerle, farklı sürelerde).

Her öğrenci öğrenebilir, ama öğrenme bireyseldir ve her öğrenci ancak kendisi öğrenir. Öğrencileri geleceğe hazırlamak, kendi hedeflerini koyan ve onlara ulaşma yollarını bilen yarının liderlerini yetiştirmek. Bazı bölgelerde öğrenciler farklı sosyal, etnik, ekonomik ve kültürel çevreden gelmişlerdir. Öğretmenler bu farklılığı ortadan kaldırarak, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre esnek akademik program tasarlamaya çalışacaklardır.

Hedef, çocuğu kendinden emin (kendine ve başkalarına güvenen), başarılarıyla övünen, mutlu, amaca yönelik, çevresiyle karşılıklı ilişki içinde olan, mücadele eden bir kişi olarak topluma hazırlamaktır. Güvenli, zengin ve öğrenmeyi destekleyici bir ortamda, öğrencilerin zihinsel, duygusal, sosyal, bedensel gelişimlerine destek vermek, potansiyellerini tam olarak kullanmalarını sağlamak. Bazı okullarda çocuk merkezli, araştırma temelli olan bir program yapılmış; bu program öğrencilere cesaret vererek yaşam boyu öğrenmelerini sağlayacaktır (öğrenmeyi öğretme ve kendi kendine öğrenme).

Okulu her alanda en yüksek standartlara ulaştırmaya çalışmak, yüksek başarı standartları koymak ve öğretmen-öğrenci-aile-toplum ortak çalışması ile bu standartları yakalamaya çalışan okullar vardır. Ailelerle birlikte çocukları sorumlu, saygılı ve yardımsever kişiler olmaya cesaretlendirmektedirler. Kişi haklarına saygı duyduklarını ve değer verdiklerini açıklamaktadırlar. Öğrencileri orta öğretime ve iş dünyasına hazırlamak (higher education and in the workplace) da bazı okullar tarafından misyon olarak yazılmaktadır.

Müdürün mesajı:

Hoş geldiniz mesajı, okul açılışında, çeşitli törenlerde yapılan konuşmalar, müdürün kendisini tanıtmaması (özgeçmiş, deneyimler, nerelerde kaç yıl hangi görevleri yaptığı) bulunmaktadır. Çocukları sevdiğini, görevini sevdiğini söylemektedir. Her öğrencinin akademik ve sosyal başarısı için gurur duyduğunu belirtmektedir. Ailelerin sınıflara gitmeden önce kendi yanına gelmelerini belirtmektedir. Öğrencilere ve ailelere başarılarından dolayı teşekkür etmektedir.

Okulun tanıtımı:

Okulun yeri, okulla ilgili istatistik bilgiler, program, gelişim planı, davranış planı, okuldaki yeni telefon sistemi, bilgisayarlı mesaj iletme merkezi gibi bilgiler veriliyor. Bazı okulların gelişme planları var. Öğrenci el kitabı yayınlayan okullar var.

Öğretmenlerin tanıtımı:

Bu konuda çoğu kez başka kısımda bilgi verilmektedir, ancak birkaç okul bu kısımda da bilgiler vermektedir.

Okulun üstün yönleri:

Bazı okullar okuma ve matematikte ulusal sınavlara katılıp orada başarılı sonuçlar almaktadırlar. Eyalet Eğitim Bakanlığı her yıl okulların durumunu değerlendiren bir rapor (indicators of school performance) yayınlamakta ve okulun biri burada A sınıfındadır.

Bir okul kendisini akredite olmuş olarak tanıtılmaktadır (bununla ilgili rapor bağlantıları verilmiş). Bazı okullar çok uluslu bir topluluğa hizmet vermektedir. Velilerin etnik kökenlerine göre Arapça, Korece, İspanyolca ve Vietnamca sayfalar da sunulmaktadır. Her öğrencinin yetenek, zeka ve ihtiyaçları ve velilerin raporlarına göre her çocuğa özel eğitim verilmektedir. Çok faal bir PTA'ları özel rehberlik ve okul sonrası çalışmaları bulunmaktadır "öğrenen bir çevre" oluşturmuşlardır. Bir üniversite tarafından desteklenmekte ve bağlı oldukları okul grupları bulunmaktadır.

Birçok okulda okulun öğretmenlerinin toplumun olumlu şekilde gelişmesine katkıda bulunan, başkalarına saygı duyan, yaşam boyu öğrenmeye değer veren sorumlu vatandaşlar ve eğiticiler olduğu bir üstünlük olarak belirtilmektedir. Okuldaki

öğrenmenin standartları olduğu ve bunların hassasiyetle takip edildiği vurgulanmaktadır.

Okul kuralları (School rules):

Bazı okulların kuralları ve sloganları olduğu belirtilip bunlar sıralanmaktadır.¹⁰¹

Okul yemini:

Birçok okulun yemini (creed) var ve bu sitenin başlangıç sayfasında verilmektedir. “Bugün yeni bir gün, kendime güveneceğim, sorumlu olacağım, kendime ve diğerlerine saygı duyacağım, herkese iyilik yapacağım, eğitimi en önemli şey kabul edeceğim, gösterebileceğim en yüksek başarıyı göstereceğim, nazik ve onurlu olacağım, başkalarına örnek olacağım gibi...”¹⁰²

b. Öğretmenlerin Tanıtılması (E mail adresleri, telefon numaraları vs.)

İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarında “staff” veya “teachers” başlıkları ile öğretmenler tanıtılmaktadır. Bu sayfalarda öğretmenlerin çoğunlukla e-mail adresleri ve kaçınıcı sınıfı okuttukları yazılmaktadır. Bazı okullarda öğretmenlerin kişisel bilgileri (doğduğu şehir, bitirdiği okular, aldığı ödüller, göreve başlama tarihi, kaç yıldır görev yaptığı ve bulunduğu okulda kaç yıldır çalıştığı vs) yazılmaktadır.

¹⁰¹ Oak elementary 21/11/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://albany.k12.or.us/oak/>
Örnek: “Together... We care, We learn, We grow.”

¹⁰² Reidville Elementary School 21/11/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.spart5.k12.sc.us/schools/rves/homelink/intro.htm>

- Örnek 1: “I will be a responsible student at Reidville Elementary School. I will control myself. I will tell the truth. I will listen, I will be kind, I will do my best work. I will learn all I can. I am an important person.”
- Örnek 2: Roosevelt Elementary School 21/11/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.iowa-city.k12.ia.us/Schools/Roosevelt/files/behavior.html>
- Örnek 3: “The 3 Be's of Roosevelt Elementary School: Be safe, Be respectful, Be a thinker” veya
- Örnek 4: Colorado Elementary 21/11/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.muscatine.k12.ia.us/col/>

The Heart of a Tiger Pledge

I am important
I am a winner
I am respectful to others
I know that everyone is a little different, and that's okay
I will do my part to make sure that everyone has a safe and happy day
I will make the choice to do right
I will make a difference in the world
I am a COLORADO TIGER

ABD İlköğretim okulu web sayfalarında genellikle öğretmenlerin tanıtılması öğretmenlere veya sınıfına ait olan sınıf web sayfasında verilmektedir. Genel olarak “okulun öğretmenleri” sayfasında öğretmenlerin tanıtılmasını web master hazırlamıştır. Fakat bazı sınıfların web sayfalarında, öğretmenler öz geçmişleri hakkında kendileri kısa bilgi vermişlerdir. Deneyimleri, ilgi alanları, medeni durumları, varsa çocukları hakkında bilgiler vermektedir. Yine girdikleri sınıf ve çocuklar hakkında düşüncelerini yazmaktadırlar.¹⁰³

c. Sınıf Web Sayfası

Öğretmenlerin çoğunluğunun web sayfası vardır. Bu tür sayfalar için “classrooms”, “teacher’s class page”, “classrooms page” başlıkları kullanılıyor. Kimi okulda bu sayfalardaki bağlantılar tüm sınıf sayfalarında aynı, bazı okullarda da öğretmenden öğretmene değişiyor.

Sınıf web sayfaları genellikle 1.2.3.4.5. sınıfların sayfaları olarak sınıflandırılıyor. Sayfalarda çoğunlukla spelling list, curriculum, monthly calendar, homework, newsletter linkleri bulunmaktadır. Bazı öğretmenler ailelere çocuklarına nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda tavsiyelerde bulunuyor.¹⁰⁴ Bu sayfalarda ayın

¹⁰³ Gillet Elementary School 21/11/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden

indirildi: <http://gillett.wi.schoolwebpages.com/education/staff/staff.php?sectiondetailid=854>

- Hello! I'd like to introduce myself to you. My name is Mrs. Dantoin and I am a second grade teacher. This is my third year in Gillett, but this is the beginning of my twelfth year of teaching. I have taught in Suring and in a Catholic school in Reedsville. I have taught 2nd, 3rd, and 5th grades. I have been married for 9 years. My husband and I have three children. Tasha, who is 8; Kieran who will be 6; and Branigan, who is 3. They keep both of us VERY busy. We live in Pulaski, where Tasha is a second grader and Kieran is a Kindergartener. We will be having fun this year writing letters to the kids in Tasha's class. I have a lot of fun teaching. When I am not teaching, I enjoy scrapbooking and baking. As a family, we enjoy camping and watching movies together. I am looking forward to a wonderful year!

¹⁰⁴ Bu hususta Dakota Elementary, Mrs. Dickerson's Classroom Grade 1 örnek verilebilir. 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www4.minot.k12.nd.us/education/staff/staff.php?sectionid=71>

Please use the following reading strategies when you are helping your child read.

1. Say hello to the words you know.
Have your child tap and say the words on each page which he/she knows right away.
2. Take a picture walk.
Look at the illustrations, talk about which words might be in the text...look for those words.
3. Look for any "tricky" words.

öğrencisinin fotoğrafı da verilmektedir. En fazla kitap okuyan, iyi vatandaşlık davranışında bulunan öğrencilerin fotoğrafları yayınlanmaktadır.

Hemen hemen tüm sınıf web sayfasında sınıf kuralları bulunmaktadır.¹⁰⁵

Birkaç öğretmen sınıf ve okul kurallarına uyanlara puan ya da ödül vermektedir.¹⁰⁶ Yine sınıf web sayfalarında öğretmenler günlük ders programını da vermektedir. Bazı sınıf web sayfalarında öğrenciler kendini tanıtıyor.¹⁰⁷

Talk about the sounds in those words. Tell your child to think about what might make sense in the sentence. your child does not always have to "sound it out." Picture clues and meaning are also important tools.

4. Read the story.
When a word is missed and corrected, reread the sentence for fluency and comprehension.
5. Talk about it.
Discuss the story to increase comprehension and enjoyment. Ask a variety of questions.
6. Praise.

Above all, PRAISE your child. Learning to read is not an easy task.

¹⁰⁵ Pacolet Elementary School Christy Guyton 4th Grade 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.spa3.k12.sc.us/Pacolet/teachers/guyton/GuytonRules.html>

Class Rules

1. Raise your hand and wait for permission to share with the class.
2. Listen when others are speaking.
3. Treat others in a kind way.
4. Keep hand, feet and objects to yourself.
5. Have all materials, homework, and class assignments on time.

¹⁰⁶ Pacolet Elementary School Allison Berry - 3rdGrade 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.spa3.k12.sc.us/Pacolet/teachers/berry/BerryRules.html>

School Rules

1. Have permission to talk or be out of seat.
2. Show respect for others.
3. Follow directions and stay on task.
4. Complete all assignments.
5. Keep hands, feet, and objects to yourself.
6. Follow school-wide expectations in all settings.

Consequences

Level I behaviors= 10 point fine

Level II behaviors= 20 point fine and parent communication

Level III behaviors= 50 point fine and office referral

No homework= 5 point fine for each assignment (The assignment will need to be completed during recess.)

Excellent= 90-100, Good= 80-89, Average= 70-79, Poor= 0-69

**Each day your child's point will be recorded in their agenda. Please check this each evening.

¹⁰⁷ Greentown Elementary School Mrs. Cropper's Second Grade 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.northcanton.sparcc.org/~greentown/>

SYDNEY: I like to do math in school. I think it is fun to subtract. I like reading Charlotte's Web in class. My favorite animals are big cats. I like all of them. At home I like playing a game called UNO. I just got that game and it is fun to play. I can play it with two to ten players. When I grow up I want to be a zoo keeper because I like animals.

Sınıf albümünde öğrencilerin gezdikleri yerlerde, sınıftaki çalışmaları yaparken fotoğrafları bulunmaktadır.

Öğretmen ders programında kaçınıcı sınıfı okutuyorsa, ünitelere göre derslerin içeriğini yayınlamaktadır.¹⁰⁸

d. Kütüphane

ABD İlköğretim okulları web sitelerinin çoğunda kütüphane sayfası bulunmaktadır. Bu sayfalar genellikle başka kütüphanenin adresine link verilen sayfalar değil, okulun hazırladığı sayfalardır. Bu sayfalarda genellikle kütüphane kuralları, arama motorları, online dergiler, kitaplar, yazarların web sitelerinin adresleri, bazı önemli kütüphanelerin ve online kaynakların adresleri (Hawaii School Library Services/ EBSCO, The Encyclopedia Britannica Online, Online Encyclopedias, World Book Online gibi) derslere göre araştırma linkleri (Literature Sites, Math, Science, Social Studies, Language Arts, Homework Help gibi) bulunmaktadır.

Kütüphane sayfasında öğretmenler ve aileler için de sayfalar bulunmaktadır.¹⁰⁹ Kitaplar, yazar ve yayıncıların sitelerinin adresleri de bulunmaktadır.¹¹⁰

Kütüphanede uyulması gereken kurallar ve ilkeler yazılmıştır.¹¹¹ Kütüphane ilkelerinde öğrencilerin, ailelerin ve öğretmenlerin uyacağı ilkeler verilmiştir.¹¹²

¹⁰⁸Bellerose Avenue School 24/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://northport.k12.ny.us/~bellrose/lipari/web%6202004-2005/curriculum.htm>

¹⁰⁹ Emerson Memeorial Elementary 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://www.emerson.k12.nj.us/staff/rmkelly/custom/mediacenter/mediahome.html>

“Teacher Resources”

Curriculum and Materials

Reference

Internet

Multimedia bulunmaktadır.

¹¹⁰ Emerson Memeorial Elementary 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden

indirildi:<http://www.emerson.k12.nj.us/staff/rmkelly/custom/mediacenter/mediahome.html>

Literature Related Web-Sites

Books and Reading Publishers Home Pages Authors and Illustrators Collective Sites Individual

Sites

¹¹¹ Sunny Mead Elementary Media Center 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden

indirildi:<http://www.hillsborough.k12.nj.us/sunny/library/aboutus.htm>

¹¹² Mills Elementary 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://osage.k12.mo.us>

[/les/library/Library_Policies.html](http://osage.k12.mo.us/les/library/Library_Policies.html)

LIBRARY POLICIES

SERVICES FOR STUDENTS

Okullarda genellikle öğrencilerin seviyelerine göre kitap listeleri de bulunmaktadır. Bu sayfalarda ailelere çocuklarına nasıl yardımcı olacakları konusunda bilgiler,¹¹³ öğrencilere okuma, okumada gerekli olanlar ve kitapların listesi verilmiştir.¹¹⁴

e. Aktiviteler- Haberler (öğretmen ve öğrenci resimleri)

ABD ilköğretim okullarının web sitelerinde, incelenen okulların hemen hemen hepsinde okuldan haber sayfası bulunmaktadır. Bu sayfalarda genellikle aylık haberler bulunmaktadır. Sayfalarda o ay içerisindeki önemli olaylar ve tarihler verilmektedir. Burada okul müdürünün mesajı da bulunmaktadır.

Öğretmenler sınıfları ile ilgili bilgileri, haberleri anlatmaktadır. Bu sayfalarda genellikle başarılı öğrencilerin listesi verilmektedir. Öğretmenlerin belirlediği bu kişiler ya derslerde başarı göstermişler ya da sınıfta, okulda veya evde olumlu davranışlar göstermişlerdir. Başarılı öğrencilerin listesi sınıf sınıf verilmektedir.

Each class is scheduled for a 30 minute library period weekly. Teachers may schedule additional visits as needed. These times must be scheduled with the librarian in advance. With teacher permission, students may visit the library during any of the scheduled checkout times to exchange books. Students are encouraged to visit the library on a regular basis. The computer lab is located in the room next to the library and can be reached through the connecting door.

SERVICES FOR PARENTS

Parents are invited to visit the library with their children before or after school or during their children's library period. Parents-As-Teachers and other parent and community groups are welcome to schedule activities with the librarian.

SERVICES FOR STAFF

One networked computer workstation including a color scanner and color printer is available for staff use. In the professional area, a laminating machine and binding machine are also available for staff use.

¹¹³ Emerson Memorial Elementary 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://www.emerson.k12.nj.us/staff/rmkelly/custom/memorial/SummerReading04/Home.html>

Dear Parents, Hardly a day passes when there isn't an article in the newspaper about the literacy level of our children. We are constantly being reminded through both formal research, reports from employers and everyday observations that our children are not spending enough time reading. A recent article in the newspaper stated that television and video games must be turned off, books must be readily accessible and parents should read to or with their children every night if only for 15-20 minutes. The more you read, the easier it becomes.

¹¹⁴ Emerson Memorial Elementary 22/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://www.emerson.k12.nj.us/staff/rmkelly/custom/memorial/SummerReading04/Home.html>

Kitap listesi için örnek: Chapter Book Series

Easy (Beginning reader, short chapters, few words on a page, very simple vocabulary, uncomplicated storyline)

Intermediate (Somewhat independent reader, longer chapters containing one or more complete paragraphs on a page, storyline in becoming slightly more complex.)

Challenging (Independent reader capable of sustained reading, chapters are longer in length and contain more difficult vocabulary, has a more involved storyline)

Haberler sayfasında, okul aile birliğinden, okul hemşiresinden, okul kütüphanecisinden haberler bulunmaktadır. Bazı sayfalarda o ayın yemek listesi de yayınlanmaktadır.

Bazı okullarda ailelere ve çocuklara okuma ipuçları verilmektedir (Reading Tips).¹¹⁵

Bu sayfalarda öğrencilerin yaptığı çalışmaların fotoğrafları da yayınlanmaktadır.

Öğrencilerin çalışırken, kitap okurken, piknik yaparken, konser verirken fotoğrafları bulunmaktadır. Doğum günü olan öğrenci ve öğretmen tebrik edilmektedir. Bazı okullarda da sporla ilgili haberler bulunmaktadır (atletizm, futbol, voleybol...).

Bir okulda da haftanın bilgisi (Quote of the Week) bulunmaktadır.¹¹⁶

¹¹⁵ Colorado Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://www.muscatine.k12.ia.us/col/newsletter.htm>

Tiger Reading Tips

- 1. Read aloud to your child every day.**
 - a. Read to babies before they can talk.
- 2. Create a print-rich environment.**
 - a. Have a variety of books available for children.
 - b. Encourage kids to look at books on their own.
- 3. Model reading and writing.**
 - a. Let children see you reading for work or to learn something.
 - b. Let children see you reading for pleasure.
- 4. Use grocery shopping to encourage reading.**
 - a. Have children help you search for specific brands.
 - b. Use the aisle markers with your child to find items.
- 5. Cook with your child to develop literacy.**
 - a. Show your child how to read a recipe.
 - b. Read the labels on ingredients together.
- 6. Explore books together.**
 - a. As you read, point out important features about the book.
 - b. Ask your child questions
- 7. Tell stories together.**
 - a. Talk about your family history.
 - b. Look at old family photos and discuss your memories.
- 8. Sing and rhyme with your child.**
 - a. Choose songs with rhymes and word play.
 - b. Play rhyming games with your child.
- 9. Write with your child.**
 - a. provide lots of writing materials – pencils, crayons, markers, etc.
 - b. Encourage your child to draw or write on his/her own.
- 10. Visit the library often.**
 - a. Encourage your child to get her/his own library card.
 - b. Take advantage of the many wonderful programs we have at our public library.

¹¹⁶ Klondike Elementary 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.wvec.k12.in.us/kes/news/current.htm>

Quote of the Week

“Somewhere on your journey, don't forget to turn around and enjoy the view”.

f. Başarılı Öğrenciler (Haftanın, Ayın, Yılın Öğrencileri)

ABD ilköğretim okullarının web sayfalarında yılın, dönemin veya haftanın başarılı öğrencileri yayınlanmaktadır. Genelde sınıf web sayfalarında öğretmen sınıfın başarılı öğrencilerinin fotoğraflarını yayınlanmaktadır. Okulların çoğunda kişilik eğitimi (character education) adlı bir yarışma düzenlenmektedir. Haftanın veya ayın ilk günü pozitif davranış olan bir kelime seçilmektedir. “Eylül Güvenirlik, Kasım Dürüstlük, Aralık Saygılı, Ocak Yardımsever, Şubat Sevecen” vb. gibi kelimeler belirlenmektedir. Önce öğrencilere bu kelimenin anlamı anlatılmaktadır. O hafta ya da o ayda belirlenen davranışı en iyi sergileyen öğrenci ödüllendirilmektedir. Web sayfalarında fotoğrafları yayınlanan öğrencilerin, o ayın “okuldan haberler” sayfasında da adları listelenmektedir. Ayın vatandaşı (Citizen of the Month) başlığında ay içerisinde belirlenen kurallara uyan öğrencilerin fotoğrafları yayınlanmakta ve tebrik edilmektedir.¹¹⁷

g. Akademik Takvim

İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarının çoğunluğunda bir akademik takvim bulunmaktadır. Okulların çoğunluğu aylık takvim şeklinde bir yıldaki önemli

¹¹⁷Greentown Elementary 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://www.northcanton.sparcc.org/~greentown/>

Citizen of the Month:

Greentown Elementary has a monthly award to acknowledge students who portray outstanding qualities of being a good citizen. Each recipient has been nominated by his/her classroom teacher as well as the art, music, and gym teachers to ensure that these students set a good example for others throughout their entire school day schedule. Such traits include trustworthiness, honesty, respectful, helpful, and compassionate to fellow students. This is a nonacademic award; rather one that acknowledges the behaviors of those boys and girls who consistently do the right things for the right reasons. The recipients of the award have had their names announced, their pictures placed on a special “Citizen of the Month” bulletin board in the cafeteria, received a personalized letter, and a one of a kind Cougar paw. The following names are the “Shining Stars” for the month of November:

FIRST grade: Michael Manley, Brock Bender,

SECOND grade: Kayla Kopp, Daniel Myers, Nicole McDonald, Jacob Hart, Luke Wohlford

THIRD grade: Meredith Reahm, Kenzie Alfman, John Rownd, Jamie Votaw, Kyle Policicchio

FOURTH grade: Danielle Smyers, Kristen Axline, Cade LaBolt, Andrew Bello, Kaleigh Barth

FIFTH grade: Brittany Bissler, Joshua Rivera,

gün ve tarihleri yayınlamaktadır.¹¹⁸ Haftalık, aylık ve günlük olarak takvim yayınlayan okullar bulunmaktadır.

İncelenen takvimler yeni eğitim öğretim yılının takvimleridir. Bilgiler güncellenmektedir. Okulun başlama, bitiş tarihleri, okulun olmadığı günler¹¹⁹, öğrencilerin erken gönderileceği günler¹²⁰(öğretmenlerin gelişim planı veya okul aile birliği toplantısı olduğu için) ay içerisinde önemli günler ve etkinlikler takvimde yer almaktadır. Konferanslar, sınavlar, toplantılar, kitap fuarları vs. bu sayfada yer almaktadır.

¹¹⁸ Zwolle Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://www.sabine.k12.la.us/zes/calendar/default.htm>
2005-2006 School Calendar

	Staff Days	Instructional Days	
Friday, August 12, 2005	1		Staff Development Day
Monday, August 15, 2005			Registration/First Full Day
Thursday, September 22, 2005	27	27	End of First Six Weeks
Wednesday, November 9, 2005	28	28	End of Second Six Weeks
Friday, January 6, 2006	28	28	End of Third Six Weeks
Days In First Semester	84	83	End of First Semester
Friday, January 13, 2006	1		Parent/ Teacher Conference
Thursday, February 16, 2006	28	28	End of Fourth Six Weeks
Tuesday, March 28, 2006	28	28	End of Fifth Six Weeks
Wednesday, May 17, 2006	27	27	End of Sixth Six Weeks
Thursday, May 18, 2006	1		Teacher Work Day
Days In Second Semester	85	83	End of Second Semester
Total Days In School Year	169	166	

¹¹⁹Zwolle Elementary School <http://www.sabine.k12.la.us/zes/calendar/default.htm> (23/12/2005)

¹²⁰Zwolle Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://www.sabine.k12.la.us/zes/calendar/default.htm>

Student Dismissed

Friday, August 12, 2005	1	Staff Development Day
Friday, October 21, 2005 (last 2 periods)		Staff Development
Friday, January 13, 2006	1	Parent/Teacher Conference
Thursday, May. 18, 2006	1	Teacher Work Day

h. Ders Programları ve İçerikleri

İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarında ders programları ve içerikleri bulunmaktadır.¹²¹ Bunlar genellikle sınıf web sayfalarında yer almaktadır. Öğretmenler seviyeye göre o yılın ders programını ve ders içeriklerini yayınlamaktadır.

ı. Okul Aile Birliği Sayfası

İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarının çoğunda okul aile birliği sayfası bulunmaktadır. Genellikle okul aile birliği sayfaları bir web sayfası şeklin-

¹²¹Wetzel Road Elementary 26/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:

<http://www.liverpool.k12.ny.us/standards/lstandards/curriculum/sci/g1sci/1-scicurric.html#top>

Welcome to LCSD's Grade 1 Science Curriculum

Performance Indicator	Describe patterns of daily, monthly, and seasonal changes in their environment.
Objectives	<ul style="list-style-type: none"> ▪ generalize that the moon appears to change shape in a predictable sequence. (observational only) ▪ state two differences between the sun and the other stars in the sky. ▪ use a thermometer to compare a shaded environment with a sunny one to determine which is warmer and a possible reason why. ▪ describe two ways the sun is helpful to people and our Earth
Content	<p>Understandings:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ The moon appears to change shape from round to crescent and from crescent back to round, or full, about every four weeks. (observational only) ▪ The sun is the brightest star; it overpowers (outshines) the other stars when it is in our sky. ▪ The sun gives us light and warmth; helps plants to grow ▪ Note: Most astronomical concepts are too difficult at this age and best taught through observational activities. See Inquiry Benchmarks (from Standard 1 of MST) ▪ Teach Fahrenheit measurement using a thermometer. ▪ Vocabulary: sun, moon, full moon, crescent moon, sky, star, shade, thermometer
Activities	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Photo of the Sun: Use a DBQ format to ask students observational questions about the sun. ▪ Owl Moon: Share this story with students as a connection to how the cycle of the moon is portrayed in literature. ▪ Do Stars Disappear? Place glow-in-the-dark stars in an area that can be made dark. After viewing, add a bright source of light and discuss what happened. Relate this to the brightness of the daytime sun and why the stars seem to be gone. ▪ M.O.S.T. Planetarium Visitation or Field Trip: Fees are building responsibility. (SUNY Oswego has a planetarium and BOCES has a traveling planetarium as well.)
Resources	<p>Internet Exploration:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Astronomy for Kids http://tjunior.advanced.org/3645/ ▪ The Sun (unbelievable gif!) http://sohowww.nascom.nasa.gov/gallery/EIT/eit027.gif ▪ Tradebook: <i>Owl Moon</i> (Jane Yolen) ▪ Tradebook: <i>Papa, Please Get The Moon For Me</i> (Carle) ▪ Tradebook: <i>Grandfather Twilight</i> (Berger)

dedir.¹²² Okul Aile Birliğinin üyeleri web sayfalarında, misyonlarını, amaçlarını¹²³, programlarını, toplanma tarihleri ve yerlerini (takvimleri), yapılan faaliyetlerini, e-mail adreslerini yayınlamaktadırlar. Toplantıdan sonraki raporlarında yapılan işler, muhasebeci raporu, müdürün raporu ve bir sonraki toplanma tarihi verilmektedir. Okul aile birliği 1 başkan, 2 başkan yardımcısı, 1 muhasebeci ve 1 sekreterden oluşmaktadır.

Okul Aile Birliğinin misyonu; Aileler, öğretmenler ve müdür olarak amacımız, okul hakkında önerilerin, şikayetlerin ve çeşitli konuların düzenli olarak tartışıldığı bir ortam sağlamaktır. Aile-Öğretmen-öğrenci organizasyonu, öğrencilerin yararı için etkin iletişim ve güçlü ilişkileri beslemeye çalışmaktadır.

Farklı bir okulda Okul Aile Birliğinin misyonu; aile-öğretmen organizasyonunun amacı okulda aile katılımını ve liderliğini sağlamak. Hem okulun amaçlarını hem de öğretmen ve yönetimin aldığı kararları desteklemektir.

i. Yararlı Linkler

İncelenen ABD İlköğretim okulu web sitelerinde “useful links”, “research links” sayfaları bulunmaktadır. ABD ilköğretim okullarının yararlı linkler kısmında genellikle

¹²² Carrcroft Elementary School Parents Teachers Association 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.carrcroftpta.org/index.html>
Logan Elementary Parent-Teacher-Student Organization 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://logan.aaps.k12.mi.us/ptso/Logan_PTSA_Website.html
Mary Scroggs Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www2.chccs.k12.nc.us/education/components/docmgr/default.php?sectionid=3085>
Florien Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://home.classicnet.net/guillot/PTA2001/Default2001.htm>
Jefferson Elementary 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.jeffersonpta.org/>

¹²³ Frank Jewett Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.sad6.k12.me.us/jewett/index.html>

MISSION STATEMENT:

The Buxton PTO is a community of parents, teachers, students, and support staff who have joined together to educate and nurture the children of the citizens of Buxton. The PTO is an organization whose sole purpose is to lend its energy, talent, and time to improve the quality of the community's education. It has been established so that teachers and parents can work together to make the community more effective in reaching its educational goals.

PTO GOALS:

1. Promote parent and community partnerships with the schools.
2. Sponsor informational programs for parents, students, and staff.
3. Support the arts and enrichment programs in the schools.
4. Encourage special projects both within and outside of the classroom.
5. Provide funds for special class projects.
6. Provide funds to purchase special equipment for the schools.

eğitsel siteler bulunmaktadır. Bazı okulların yararlı linkler sayfasında öğretmenler, çocuklar ve aileler için ve derslere göre site adresleri verilmiştir.¹²⁴

Kimi ilköğretim okullarında seviye seviye araştırma linkleri sınıflandırılmış, ünitelere göre kaynak adresleri verilmiştir.¹²⁵ Yararlı linkler sayfasında ayrıca, arama motorları, kütüphaneler, müzeler, sözlükler, ansiklopediler ve gazetelerin adresleri de verilmiştir.

¹²⁴ Brandywood Elementary School 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
http://www.k12.de.us/brandywood/Web_Links/web_links.html

Favorite Web Sites

- Language Arts Links
- Math Links
- Parent Links
- Research and Search Engine Links
- Science Links
- Social Studies Links
- Teacher Links
- Holiday and Event Links

¹²⁵ Harrison Elementary 23/12/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://harrison.brainerdk12.mn.us/classroomlinks.html> *Classrooms links*

First Grade:

Chickens: The chicken picture page.

Farm Animals: All sorts of pictures of farm animals.

Kids Farm: Learn all about farms animals at this great site.

Second Grade:

Disney: The official Disney website..

Butterflies: All about butterflies.

Roaches: Learn all about their life cycle and nasty habits

Iowa State University Entomology Image Gallery: Pictures of all sorts of insects.

Third Grade:

Wolfweb: Everything you needed to know about wolves.

Pictures of Wolves: Need we say more.....pictures, pictures, pictures

The Nine Planets: Some great pictures of the planets.

Math Stories: A neat site with all kinds of math stories on it. Looks fun!

Wildlife of the Amazon Forests: All sorts of good information.

Fourth Grade:

50 US States and Capitals: Learn all about the US states.

State Research: Two official websites for most states.

Charles Schultz For Mrs. DeLaHunt's Kids.

Books for Fourth Graders: A great site for our young readers.

Fifth Grade:

The Royal London Wax Museum

CoopersTown - American Baseball Experience: Sport figures in wax

Math Stories: A neat site with all kinds of math stories on it. Looks fun!

Horses and Plains Indians: Describes the uses of horses for the plains indians.

2.Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri

a. Kolayca Anlaşılan Sayfa Başlıkları ve Metin

ABD ilköğretim okulları web sayfalarında başlıklar ve metin kolayca anlaşılmalıdır. Metinler başlıklara uygundur. Öğrencinin anlayacağı seviyede olan başlıklar şunlardır:

About us
Principal's Message
Teachers/ Staff
PTA/PTO
Newsletter
Library/Media Center
Calendar
Resources
Photo Galleries
Classroom Webs
School Supplies
Improvement Plan (Vision, Mission, Goals)
Health Room (School Nurse, Health News)
Bus Routes
Class Projects and Activities
Technology
Lunch Menu
Contact Us

b. Yükleme Yavaşlatmayan Sayfa ve Grafikler

ABD ilköğretim okulların web sayfalarında sayfa ve grafikler yüklemeyi yavaşlatmamaktadır. Sayfadaki resimler, linkler çabuk ve kolay bir şekilde açılmaktadır. Bir web sitesini ziyaret ettiğimizde, istediğimiz sayfanın görüntülenmesi için belli bir süre beklememiz gereklidir.

c. Çalışan Bağlantılar ve Uygulamalar

İncelenen ABD ilköğretim okulu web sayfalarında verilen linklerin çalıştığı görülmektedir.

d. Art Alan Yazı Rengi Uyumu

ABD ilköğretim okulları web sayfalarının zemin renginde genellikle ekranda en iyi okunabilirliği sağlayan sarı ve beyaz renkleri kullanılmaktadır. Bunların üzerindeki yazı renkleri genellikle mavi, kırmızı, siyahtır. Renk kombinasyonunda açık artalan üzerine koyu metin okulların en çok tercih ettiği durumdur (örneğin, beyaz artalan üzerine mavi, siyah renkleri kullanılmıştır).

e. Son Güncelleme Tarihi

ABD ilköğretim okulları web sayfalarının hemen hemen hepsinde son güncelleme tarihi bulunmaktadır. Bu tarihler sitenin sürekli güncellendiğini göstermektedir. Yeni eğitim öğretim yılına ait bilgiler bulunmaktadır. Son güncelleme tarihleri üzerinden en çok 2-3 ay geçen okullar bulunmaktadır.

f. Tasarımda Yalnlık

İncelenen ABD ilköğretim okulu web sayfalarının oldukça sade olduğu görülmektedir. Ana sayfada sadece okulun adı ve okulun logosu olan bir hayvan resmi (arı, ayı, kartal, kuş, kaplan, tilki vb.) ve okula ait bilgiler, aileler için ve çocuklar için bilgiler bulunmaktadır. Genellikle ABD web sayfalarında About us, Principal's Message, Vision, Mission, Goals, Teachers/ Staff, PTA/PTO, Newsletter, Library/Media Center, Calendar, Resources, Photo Galleries başlıkları bulunmaktadır. Sayfalar oldukça sade ve güzel dizayn edilmiştir. Sayfalar gazete sayfasına benzememektedir. Aranılan bir bilgiye kolayca ulaşılmaktadır.

g. Web Adresleri

İncelenen ABD ilköğretim okulu web sayfalarının uzantısı k.12 dir.

h. Site İçi Arama

ABD ilköğretim okulların web sayfalarının sadece 2 tanesinde site içi arama bulunmaktadır. Okul web sayfaları sade olduğu için aranılan bilgiye kolay ulaşılmaktadır. Bu nedenle “Site içi arama” konulmamış olabilir.

ı. Sıkça Sorulan Sorular bölümü

ABD ilköğretim okulları web sayfalarında sıkça sorulan sorular bölümü sadece bir okulda bulunmaktadır.

i. Site Haritası

Web sayfasında bulunan tüm bağlantıları ağaç yapısında gösteren bir harita olan site haritası incelenen ABD ilköğretim okullarından sadece 4 okulda bulunmaktadır. Örneğin; Farwell Elementary” de bulunmaktadır.¹²⁶

¹²⁶ “ Site Map” 09/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
http://coldfusion.mead.k12.wa.us/far/site_map.cfm

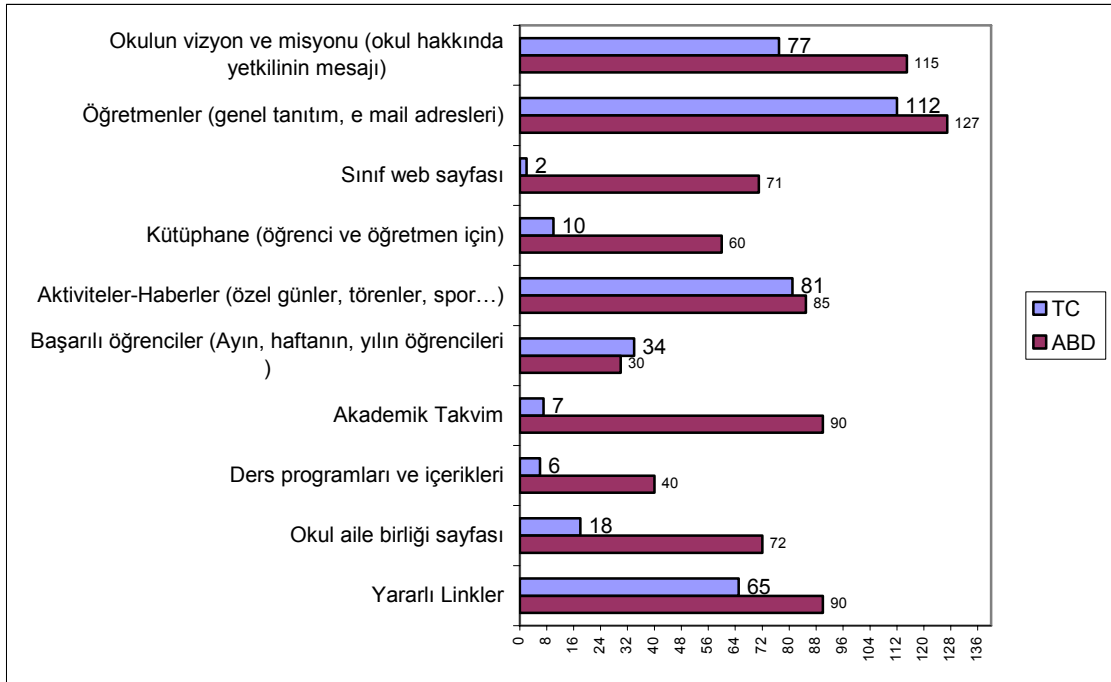
C. Web Sitelerinin İçeriği ve Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Bakımından Amerikan ve Türk İlköğretim Okullarının Karşılaştırılması

Web Sitelerin İçerik Ölçütleri

Okulun Vizyon ve Misyonu

İncelenen Türk İlköğretim okullarının web sayfalarında çoğu kez okulu tanıtan, tarihçesini, vizyonunu, misyonunu ve onu diğer okullardan ayıran özelliklerini gösteren bir tanıtım sayfası bulunmamaktadır. Halbuki incelenen ABD ilköğretim okulları web sayfalarında okulun vizyonu, misyonu, müdürün mesajı, okulun tanıtımı, okulun diğer okullardan üstün yönleri, okul andı, okul kuralları ve kısmen öğretmenlerin tanıtımı ile ilgili web sayfaları vardır.

Tablo 3. Web Sitelerin İçerik Ölçütleri Açısından Türk Ve Amerikan İlköğretim Okulu Web Sayfalarının Değerlendirilmesi.



Sınıf Web Sayfaları

Türkiye ilköğretim okullarının web sitelerinde sınıfa ve öğretmene ait sınıf web sayfası bulunmamaktadır. ABD ilköğretim okulları web sitelerinin hemen hemen hepsinde sınıf web sayfaları bulunmaktadır. Bu tür sayfaları öğretmenler, öğrencilere faydalı olacak şekilde düzenlemektedirler. Burada öğrencilerin haftalık ödevleri, ders programları, öğrenci çalışmaları yayınlanmaktadır. Yine burada ailelere tavsiyeler de bulunmaktadır. Öğretmen sınıfının başarılı öğrencisini ve neden başarılı ve ayın öğrencisi seçildiğini yayınlamaktadır. Kullanıcıların web sayfasından sürekli yararlanabilmeleri için bilgiler düzenli olarak güncellenmektedir.

Kütüphane Sayfası

Türkiye ilköğretim okullarının web sayfalarında, okulda kütüphane var ise, bu kütüphane hakkında bazı bilgiler verilmiştir. Bu da incelenen okulların çok azında görülmüştür. Yani Türk ilköğretim okullu sitelerinde okula ait bir online kütüphane bulunmamaktadır. Bazı okullar üniversitelerin kütüphane sayfalarına bağlantı vermişlerdir. ABD İlköğretim okullarının web sitelerinin çoğunda kütüphane sayfası bulunmaktadır. Bu sayfalar genellikle okulun hazırladığı sayfalardır; başka kütüphanenin adresine link verilen sayfalar değildir. Kütüphane sayfasında öğrencilerin, ailelerin ve öğretmenlerin yararlanabileceği bağlantılar vardır. Çocukların kitap okurken nelere dikkat etmeleri gerektiği, kütüphane kuralları, öğrencilerin seviyelerine göre okuyacakları kitapların listesi, çeşitli ansiklopedilerin, faydalı bağlantıların adresleri verilmektedir.

Aktiviteler –Haberler

İncelenen Türk ilköğretim okullarının web sitelerinde okulun sosyal, kültürel, sanatsal etkinliklerini anlatan bir aktivite sayfası bulunmaktadır. Ulusal bayramlar ve törenler de etkinlikler sayfasında bulunmaktadır. Bu tür sayfası olan okullar çoğunluktadır. Genelde etkinlikler fotoğraflarla anlatılmaktadır. Okulların çoğunda spor

etkinliklerine ağırlık verilmektedir. Özellikle futbol, basketbol ve voleybol maçları ve alınan dereceler fotoğraflarla anlatılmaktadır.

ABD ilköğretim okullarının web sayfalarında da okuldan haber sayfası, incelenen okulların hemen hemen hepsinde bulunmaktadır. Bu sayfalarda genellikle aylık haberler bulunmaktadır. Sayfalarda o ay içerisindeki önemli olaylar ve tarihler verilmektedir. Burada okul müdürünün konu ile ilgili mesajı da bulunmaktadır. Haberler sayfasında, okul-aile birliğinden, okul hemşiresinden, okul kütüphane görevlisinden haberler bulunmaktadır. Bazı sayfalarda o ayın yemek listesi de yayınlanmaktadır. Bu sayfalarda öğrencilerin yaptığı çalışmaların fotoğrafları da yayınlanmaktadır. Öğrencilerin çalışırken, kitap okurken, piknik yaparken, konser verirken fotoğrafları bulunmaktadır.

Başarılı Öğrenciler

Türk ilköğretim okulları web sayfalarında ayın, haftanın, yılın başarılı öğrencileri adlı bir sayfa bulunmamaktadır. Fakat öğrencilerin, sosyal, kültürel alanda genel olarak başarıları anlatılmaktadır. En çok spor alanındaki başarılar dikkati çekmektedir. ABD ilköğretim okullarının web sayfalarında yılın, dönemin veya haftanın başarılı öğrencileri yayınlanmaktadır. Genelde sınıf web sayfalarında öğretmen sınıfın başarılı öğrencilerinin fotoğraflarını yayınlanmakta ve tebrik etmektedir. Başarılı olan öğrencilerin adları o aydaki haberler sayfasında da listelenmektedir.

Akademik Takvim

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarında akademik takvime rastlanmamaktadır. Sadece birkaç okulda çalışma takvimi verilmiştir. Bunlar da güncellenmemiş bilgilerdir. Mesela, 2001-2002 eğitim öğretim yılının çalışma takvimi yazılmış, ondan sonra yeni eğitim öğretim yılının bilgileri verilmemiştir. İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarının hepsinde bir takvim bulunmaktadır. Okulların çoğunluğu aylık takvim şeklinde bir yıldaki önemli gün ve tarihleri yayınlamaktadır. İncelenen takvimler yeni eğitim öğretim yılının takvimleridir. Bilgiler

güncellenmektedir. Okulun başlama, bitiş tarihleri, okulun olmadığı günler, öğrencilerin erken gönderileceği günler (öğretmenlerin gelişim planı, Okul-aile birliği toplantısı vs olduğu için), ay içerisinde önemli günler ve etkinlikler takvimde yer almaktadır. Konferanslar, sınavlar, toplantılar, kitap fuarları vs. bu sayfada yer almaktadır.

Ders Programları ve İçerikleri

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde ders programları ve içerikleri bulunmamaktadır. Birkaç okulda haftalık ders programı verilmiştir. Bu bilgiler de yenilenmemiştir. Okullar yıllık planları “zip”lenmiş dosya olarak vermiştir. İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarında ise, ders programları ve içerikleri bulunmaktadır. Bunlar genellikle sınıf web sayfalarında yer almaktadır. Öğretmenler seviyeye göre o yılın ders programını ve ders içeriklerini yayınlamaktadır.

Okul-Aile Birliği Sayfası

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarında “okul-aile birliği sayfası”na çok rastlanmamaktadır. Bu sayfa sadece birkaç okulda bulunmaktadır. Bunlarda da üyelerin adları ve resimleri bulunmaktadır. İncelenen ABD İlköğretim okulu web sayfalarının çoğunda ise, “okul-aile birliği sayfası” bulunmaktadır. Genellikle okul-aile birliği sayfaları bir web sayfası şeklindedir. Okul Aile Birliğinin üyeleri web sayfalarında, misyonlarını, amaçlarını, programlarını, toplanma tarihleri ve yerlerini (takvimleri), yapılan faaliyetlerini, e-mail adreslerini yayınlamaktadırlar. Toplantıdan sonraki raporlarında yapılan işler, muhasebeci raporu, müdürün raporu ve bir sonraki toplanma tarihi verilmektedir. Bazı Amerikan okullarının Okul-Aile Birlikleri okulun web sitesinden bağımsız kendi web siteleri ile çalışmaktadırlar.

Yararlı Linkler

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinin hemen hemen hepsinde “yararlı linkler” sayfası bulunmaktadır. Bu sayfalarda genelde aynı sitelerin adresi verilmiştir. Bir ilköğretim okulunun web sitesinde bulunması çok da gerekli olmayan bir çok site adresi bulunmaktadır. Örneğin, bankalar, barolar, emlak, siyasi partiler, bugünkü falınız, trafik sorgulama (araç sorgulama, ceza puanı sorgulama, araç kaza sorgulama, kazazede sorgulama, trafik cezası ve mtv sorgulama), döviz kurları, arayıp da bulamadığımız tüm linkler adresleri de verilmektedir. İncelenen ABD İlköğretim okulu web sitelerinde ise, “useful links”, “research links” sayfaları bulunmaktadır. ABD ilköğretim okullarının yararlı linkler kısmında genellikle eğitsel siteler bulunmaktadır. Fen, matematik, sosyal bilimler vb. derslere ait linkler bulunmaktadır. Bazı okulların yararlı linkler sayfasında öğretmenler, çocuklar ve aileler için yararlı adresler ve derslere göre faydalı site adresleri verilmiştir. Kimi ilköğretim okullarında seviye seviye araştırma linkleri sınıflandırılmış, ünitelere göre kaynak adresleri verilmiştir.

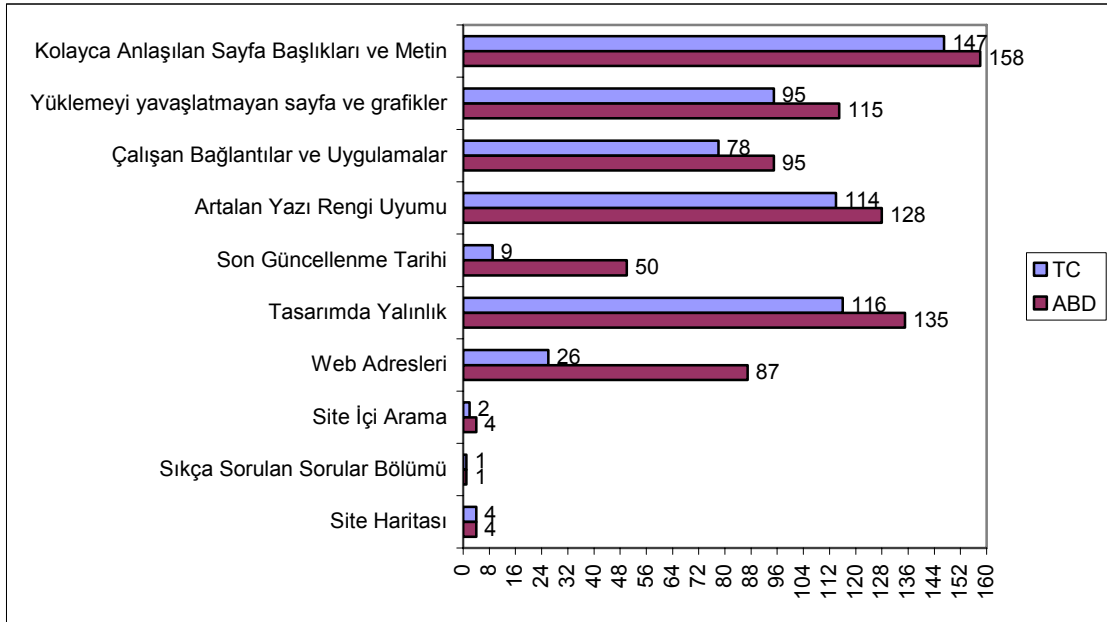
Bazı okulların yararlı linkler sayfasında ayrıca, arama motorları, kütüphaneler, müzeler, sözlükler, ansiklopediler ve gazetelerin adresleri de verilmiştir.

Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri

Kolayca Anlaşılan Sayfa Başlıkları ve Metin

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde sayfa başlıkları ve metinler kolayca anlaşılakta olup öğrencilerin anlayacağı seviyededir. ABD ilköğretim okulları web sayfalarında da başlıklar ve metin kolayca anlaşılmaktadır. Metinler başlıklara uygundur.

Tablo 4. Web Sitelerin Temel Web Tasarım İlkelerine Uygunluk ve Kullanım Kolaylığı Ölçütleri Açısından Türk ve Amerikan İlköğretim Okulu Web Sayfalarının Değerlendirilmesi.



Yüklemeyi Yavaşlatmayan Sayfa ve Grafikler

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinde sayfa ve grafikler yüklemeyi çok da yavaşlatmamaktadır. Fakat, resimlerin açılmasında, sayfanın açılmasında biraz beklemek gerekmektedir. İncelenen ABD ilköğretim okullarının web sayfalarında, sayfa ve grafikler yüklemeyi yavaşlatmamaktadır. Sayfadaki resimler, linkler çabuk ve kolay bir şekilde açılmaktadır. Ancak puanlama yapıldığında Amerikan okulları web sitelerinin Türk okullarından daha yüksek puan alındığı görülmektedir.

Çalışan Bağlantılar ve Uygulamalar

Türkiye'deki ilköğretim okullarının web sayfalarındaki bağlantılar incelendiğinde çoğunluğu çalışmaktadır. Ancak bu bağlantıların çoğunun okulla ve eğitimle alakası olmadığı unutulmamalıdır. Türk ilköğretim okullarında 20'ye yakın okulun web sayfalarında bazı linkler açılmamaktadır. İncelenen ABD ilköğretim okulu

web sayfalarında da verilen linklerin hepsinin çalıştığı görülmektedir. Üstelik bu bağlantılar okul ve eğitimle ilişkili ve sürekli kontrol edilip güncellenen bağlantılardır.

Artalan Yazı Rengi Uyumu

İncelenen Türk İlköğretim Okulları web siteleri genelde ana renkler olan sarı, kırmızı ve mavi renkleri kullanmaktadır. Okulların büyük bir çoğunluğunun ana sayfası beyaz artalan üzerine siyah metin şeklindedir. Yine okulların tercih ettikleri renkler arasında mavi artalan üzerine beyaz veya siyah metin yazılmaktadır. Birkaç okul gri artalan üzerine siyah yazıyı tercih etmiştir. ABD ilköğretim okulları web sayfaları zeminde genellikle ekranda en iyi okunabilirliği sağlayan sarı ve beyaz renkleri kullanılmaktadır. Bunların üzerindeki yazı renkleri genellikle mavi, kırmızı, siyahtır. Renk kombinasyonunda açık artalan üzerine koyu metin okulların en çok tercih ettiği durumdur (örneğin, beyaz artalan üzerine mavi, siyah renkleri kullanılmıştır).

Aşağıdaki grafiğe bakıldığında, Türk ve Amerikan ilköğretim okullarının web sayfalarında tercih ettikleri renklerin hemen hemen aynısı olduğu görülmektedir. Bunlar da okunurluğu kolaylaştıran, gözleri yormayan renklerdir.

Son Güncellenme Tarihi

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sitelerinin çoğunda bilgilerin güncelliğini gösteren son güncellenme tarihi bulunmamaktadır. 7 tane ilköğretim okulunun web sayfasında güncelleme tarihi bulunmaktadır. Fakat, bunlardan iki tanesinin son güncelleme tarihinin üzerinden 5-6 yıl geçmiştir. ABD ilköğretim okulları web sayfalarının çoğunda son güncelleme tarihi bulunmaktadır. Bu tarihler sitenin sürekli güncellendiğini göstermektedir. Yeni eğitim öğretim yılına ait bilgiler bulunmaktadır. Son güncelleme tarihleri üzerinden en çok 2-3 ay geçen okullar bulunmaktadır.

Amerikan ilköğretim okulları web sayfalarında son güncelleme tarihine daha çok rastlanmıştır, yeni yıla ve döneme ait bilgiler bulunmaktadır. Öğretmenler sınıf web sayfalarını sürekli güncellemektedir. Türk ilköğretim okulları web sayfalarında ise,

sayfaların sürekli kontrol edilmediği, bilgilerin yenilenmediği görülmektedir. Bazı okullarda ise, güncelleme tarihi üzerinden 4-5 yıl gibi sürenin geçtiği görülmektedir. Dolayısıyla Türk ve Amerikan ilköğretim okulları web sitelerinin puanları bir hayli fazla gözükmemektedir.

Tasarımda Yalınlık

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarının tasarım olarak karmaşık olduğu görülmektedir. Bir ilköğretim okulunun web sayfasında olmaması gereken bir çok sitenin adresi bulunmaktadır. Bu da, o siteden yararlanacak ilk hedef kitle olan çocuklar için yararsızdır. Tasarımın yalınlığını bozan; bilgisayarlara indirilecek programlar, yerel haberler, yasa ve yönetmelikler, il milli eğitim müdürlükleri, ziyaretçi defteri, Atatürk siteleri, e-devlet, bakanlıklar, üniversiteler, dershaneler, kütüphaneler, ders plan siteleri, bankalar, gazeteler, borsa döviz, valilik, tüm hava raporları, iller arası mesafe, uydudan Türkiye, son deprem raporları bir kaç okulun ana sayfasında bulunmaktadır. Ayrıca bazı okullarda sendikalar, TV-fal kanallar, günlük fal, telsim GSM vb. gibi sitelerin adreslerine rastlanmaktadır. Çoğunlukla TC Kimlik No, Vergi No, Üniversiteler, Başbakanlık, Kütüphaneler ana sayfada yer almaktadır. Ana sayfa da çok fazla linkin olması da sayfayı çok karışık göstermektedir.

İncelenen ABD ilköğretim okulu web sayfalarının oldukça sade olduğu görülmektedir. Ana sayfada sadece okulun adı ve okulun logosu olan bir hayvan resmi (arı, ayı, kartal, kuş, kaplan, tilki vb.) ve okula ait bilgiler; aileler için ve çocuklar için bilgiler bulunmaktadır. Genellikle ABD web sayfalarında About us, Principal's Message, Vision, Mission, Goals, Teachers/ Staff, PTA/PTO, Newsletter, Library/Media Center, Calendar, Resources, Photo Galleries başlıkları bulunmaktadır. Sayfalar oldukça sade ve güzel dizayn edilmiştir. Sayfalar gazete sayfasına benzemektedir. Aranılan bir bilgiye kolayca ulaşılmaktadır.

Tasarımda yalınlık açısından Türk okulları da oldukça puan almıştır. Okul web sitelerinin ana sayfası ve diğer sayfaları, diğer web sitelerinden oldukça basit ve işlevsel olmalıdır. Amerikan okulları web sayfaları oldukça yalın ve mükemmel şekilde dizayn edilmişlerdir.

Web Adresleri

Türkiye’deki ilköğretim okullarının web adreslerinin uzantısı k12.tr, com, net, sitemynet den oluşmaktadır. Fakat çoğunluğu k.12 tr den oluşmamaktadır. İncelenen ABD ilköğretim okulu web sayfalarının uzantısı ise hepsinde k.12 dir.

Bu açıdan bir puanlama yapıldığında Amerikan okulları web sitelerinin Türk okullarına göre büyük bir disiplin içinde olduğu, orada internet uzantılarının bile artık yerleştiği görülmektedir.

Site İçi Arama

İncelenen Türk ilköğretim okulları web sayfalarının sadece 4 tanesinde site içi arama bulunmaktadır. Bunlarda tam anlamıyla site içi arama değildir. Bazısında Google arama motoru açılıyor. Bazılarında ise sadece o sayfadaki kelimeyi buluyor. Yine birkaç site içi arama diye yazılan linkin açılmadığı okullar da bulunmaktadır. ABD ilköğretim okulların web sayfalarının sadece 2 tanesinde site içi arama bulunmaktadır. Okul web sayfaları sade olduğu için aranan bilgiye kolay ulaşılmaktadır. Bu nedenle “Site içi arama” konulmamış olabilir.

Bu konuda yaptığımız puanlamada da her iki grubun da fazla puan almadığı görülmektedir. Belki de okul web siteleri sade yapıda ve küçük boyutlu siteler olduğu için site içi aramaya ihtiyaç duyulmamış olabilir. Site içi arama birçok site için önemli değildir veya web tasarımcıları site içi arama yapacak yama programları pek kullanmıyor olabilirler.

Sıkça Sorulan Sorular Bölümü

İncelenen Türk ilköğretim okullarının web sayfalarında sıkça sorulan sorular bölümü sadece bir okulda bulunmaktadır. ABD ilköğretim okulları web sayfalarında sıkça sorulan sorular bölümü bulunmamaktadır. Puanlamada da her iki grup bu internet ögesini pek kullanmamıştır. Demek ki bu yönde önemli bir ihtiyaç bulunmamaktadır.

İnternette daha çok hastaneler, üniversiteler, ürün pazarlama, bankalar, MEB vb. büyük ve karmaşık olan sitelerde sıkça sorulan sorular bölümü bulunmaktadır. Fakat ilköğretim okulları gibi çok büyük olmayan web sitelerinde bu bölüm olmamaktadır.

Site Haritası

İncelenen Türk ilköğretim okullarının web sayfalarında site haritasının sadece 4 okulda olduğu görülmektedir. İncelenen ABD ilköğretim okullarının web sayfalarında ise, site haritası sadece bir okulda bulunmaktadır. İncelenen Amerikan ve Türk ilköğretim okullarının web sitelerinde site haritasına hemen hemen hiç rastlanmamaktadır. İlköğretim okulu web sitelerinde site haritasının olması çok da gerekli olmayabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

I. SONUÇ VE ÖNERİLER

A. Sonuçlar

Her şeyin elektronik ortama aktarıldığı bir dünyada yaşıyoruz. Kütüphaneler, basın-yayın, ekonomi, ticaret, devlet, bilimsel araştırmalar, her türlü sosyal faaliyet internet ortamına geçmektedir. Bu sektörlerin içinde eğitim de önemli bir yer tutmaktadır.

Eğitimde çok etkin olarak kullanılacak bilgisayar teknolojilerden biri, her kurumun kendi web sitesini kurması ve ana eğitim haberleşmesini buraya aktarmasıdır. Bu alandaki çalışmalar dünyanın her tarafında hızla gelişmektedir. Türkiye’de de bu alanda bazı gelişmeler olmasına rağmen, hem gelişmenin miktarı hem de kalitesi konusunda çok geri bir durumda bulunmaktayız.

Şu anda web sitelerinin kurulması ve geliştirilmesi konusunda çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Her gün ortaya çıkan birçok gelişmeye rağmen web sitelerinin büyük bir çoğunluğu hâlâ düşük kalitededir. Bütün web masterlar, web mimarları, web programcıları ve web desencileri iyi yetişmiş ve bu konuda eğitim almış kişiler değillerdir. Bütün bu işleri yapanlar da çoğu zaman aynı kişilerdir. Web sitelerinde standart olmayışı biraz da buradan kaynaklanmaktadır. Buna bir de web sitelerinde dolaşanların bilgi ve deneyim eksikliklerini katarsak, web site ve sayfalarından tam verimli yararlanma daha da zorlaşmaktadır. Hemen her alanda web sitesi olduğu için bunlar içerik, dışa yansıma, iletişim, kullanılan teknolojiler vs açısından farklı özellikler ve standartlar istemektedir. Her alandaki sitenin başarısızlık nedenleri, bunları düzeltilmesi ve tekrar değerlendirmesi farklı olabilir.

Türkiye’de okulların web sitelerinin kurulması ve belli standartlar çerçevesinde geliştirilmesi konusunda sistematik bir çalışma yoktur. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Müdürlüğü 2000 yılında yayınladığı genelgede, okul web sitelerinde ulusal değerler açısından bir içerik standardının sağlanmamış olduğunu ve bazı okulların web sitelerinde yalnızca öğretmenler, etkinlikler, duyurular vb. gibi okulun özel sorumluluk alanına dair bilgilerin yer aldığını belirtip, bu alandaki çalışmaların

sistemli ve kaliteli yapılmasını istemiş idi. Aradan 6 yıl geçmesine rağmen incelenen Türk İlköğretim Okulları sitelerinde standart oluşturulmadığı görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ve Milli Eğitim Müdürlükleri web sitesinde adresi verilen bazı ilköğretim okulları web sayfalarının açılmadığı görülmektedir.

Bir ilköğretim okulu web sitesi hangi özellikleri taşımalıdır? Tezde cevabı aranan bu soruya verilebilecek cevaplar şunlardır: Site kendi kuruluş amacına uygun olarak okulla, eğitimle, öğrencilerle, öğretmen ve velilerle ilgili doğru ve güncel bilgiler vermelidir. Burada hem hızlı ve doğru haberleşme hem de çocukların eğitimine yardımcı olabilecek birçok dijital bilgi ve bağlantılar verilmelidir. Site hem modern hem de kullanımı kolay, mantıklı şekilde düzenlenmiş, akıcı, görsel yönden çekici, içerik yönünden doyurucu olmalıdır. Site sadece hedefe hizmet etmeli, gereksiz bilgi ve bağlantılardan temizlenmeli, çocukları zararlı ve tehlikeli sitelere götürmemelidir. Okul web siteleri ve sayfaları ticari reklamlardan, dini ve siyasi propagandalardan uzak tutulduğu gibi, yöneticilerin ve site yapımcıların kişisel tercihlerinin çok fazla yansıtıldığı yerler de olmamalıdır. Ancak gene de webin özgür ortamı okul web sitelerinde de görülebilmelidir.

Tezde Türkiye’den ve ABD’den seçilen yüzer ilköğretim okulunun web site ve sayfaları belli açılardan değerlendirilmiş ve farklar ortaya konmuştur. Karşılaştırmadan amaç gelişmiş bir ülkedeki site ve sayfaların özellikleri ile ülkemizdekileri karşılaştırarak, kendi okullarımızın web siteleri için yararlı bazı sonuçlar çıkartmak idi. Bu nedenle çok ince ve ayrıntılı karşılaştırmadan kaçınılarak, iyi bir okul web site ve sayfasında bulunması gereken özellikler, iyi örnekler göz önüne alınarak ortaya konmaya çalışılmıştır.

B. Öneriler

Bir ilköğretim okulu web sayfasının hedef kitlesi nesnel bir biçimde tanımlanmalıdır. İlköğretim okulu web sayfası tasarlanırken de bu hedef kitlenin gereksinimlerine uygun web sayfaları kurulmalıdır.

Web sayfasındaki bilgilerin güncel olabilmesi için sürekli yenilenmesi gerekmektedir. İlköğretim okulu web sayfaları doğru ve güncel bilgilerle ve uzman kişilerin işbirliğiyle tasarlanmalıdır.

Okuldaki bilgisayar öğretmeninden veya bilgisayardan anlayan kişilere değil, web tasarımcılarından ve her alandan temsilcilerin, özellikle eğitim tasarımcılarının da bulunması ilköğretim okulu web sayfalarının geliştirilmesinde yararlı olabilir.

Ayrıca ilköğretim okulu web sayfalarında bilgiye en kolay ulaşım için sade ama estetik tasarımlara yer verilmelidir. İlköğretim okulu web sayfaları Bakanlığın denetiminde ve uzantıları da standart bir uzantı olarak seçilmelidir (rneėin meb gibi).

Okul web sayfasındaki linkler çalışan bağlantılar olmalıdır. Kullanıcı, web sayfasında bulunan linklere tıkladığında yüklenemeyen sayfalarla karşılaşmamalıdır.

Okulda bulunan müdür ve öğretmenlere ulaşılabilecek telefon ve e-posta adreslerinin web sayfasında bulunması iletişim sıkıntısını ortadan kaldıracaktır. Ancak e-posta adresi verilen ğretmenlerinde sürekli olarak e-postalarını kontrol etmesi ve ailelerle, öğrencilerle iletişimi kesmemeleri gerekmektedir.

Okul web sitelerinin ticari reklamlar için kullanılmaması, çocukların bedensel ve ruh sağlıkları açısından tehlikeli linklerin olmaması, kişisel tercihlerin çok fazla yansıtılmaması gibi konularda bazı önlemler alınabilir. Ancak gene de webin zgr ortamı okul web sitelerinde de görülebilmelidir.

EKLER

Tablo 5) Türkiye’de İncelenen Okullar ve Web Adresleri

NO	OKUL ADI	WEB SAYFASI ADRESİ
1	Kocasinan Şehit Nazım İlköğretim Okulu - Kayseri	http://www.sehitnazim.k12.tr
2	Kayseri 60.Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu -Kayseri	http://www.60yilcum.k12.tr
3	Yusuf Savaş İlköğretim Okulu -Kocaeli	http://yusufsavasoo.sitemynet.com
4	Raif Dinçök İlköğretim Okulu Tekirdağ	http://www.raifdinckokilkogretim.k12.tr
5	Gazi Evrenos İlköğretim Okulu -Balıkesir	http://ivrindigazi.sitemynet.com
6	Yıldırım Emek İlköğretim Okulu -Bursa	http://www.bursamem.k12.tr
7	Edirne Kapı İlköğretim Okulu -Edirne	http://www.edirnekapi.net
8	İnönü İlköğretim Okulu Safranbolu	http://www.inonuio.k12.tr
9	Sincan Koç İ.O. - Ankara	http://www.sincankocilkogretim.com
10	Altındağ Cumhuriyet İlköğretim Okulu -Ankara	http://www.altindagcumhuriyetioo.com
11	İrfan Baştuğ İlköğretim Okulu -Van	http://www.irfanbastug.tr.cx
12	Suna Uzal İlköğretim Okulu Burdur	http://www.geocities.com/sunauzal15
13	Ahmetli Gazi İlköğretim Okulu -Manisa	http://gazinin.sayfasi.com
14	Hoca Ahmet Yesevi İlköğretim Okulu Karaman	http://www.hahmetyesevi.cjb.net
15	Edebalı İlköğretim OkuluBilecik	http://www.edebalilkogretim.net
16	HikmetUlugbay İlköğretim Okulu -Muş	http://www.musulugbay.com
17	Bahçeli Evler Gazi İlköğretim Okulu Sakarya	http://www.bahgazi.k12.tr
18	Büyük Ada İlköğretim Okulu -İstanbul	http://www.buyukadailkogretim.com
19	Vali Recali Güreli İlköğretim Okulu Fethiye/Muğla	http://www.valirecaigureli.com
20	Kara Mehmet İlköğretim Okulu -Bursa	http://karamehmet.k12.tr
21	Fatih Sultan Memet İlköğretim Okulu Gaziantep	http://www.fsm27.com
22	Nilüfer Koç İlköğretim Okulu Bursa	http://www.koc.k12.tr
23	Zafer İlköğretim Okulu Aydın	http://www.zaferilkogretimokulu.k12.tr
24	Bayramiç Mehmet A.Ersoy İlköğretim Okulu Çanakkale	http://www.bayramicmaersoyilkogretim.com/
25	Denizciler İlköğretim Okulu Rize	http://www.denizcilerilkogretim.com
26	Karadeniz Bakır İlköğretim Okulu Artvin	http://www.karadenizbakir.com
27	Borçka Atatürk İlköğretim Okulu Artvin	http://www.borckaaturturkio.com
28	İki Eylül İlköğretim OkuluEskişehir	http://www.ikiyul.k12.tr
29	İnönü İlköğretim Okulu Bursa	http://inonuilkogretim.k12.tr
30	Dalyan Naciye tınaztepe İlköğretim Okulu Muğla	http://www.dntio.com
31	Gülağaç İlköğretim Okulu Aksaray	http://www.gulagac.edu.tr.tc
32	Ferit Bahriye Ergil İlköğretim Okulu -İzmir	http://fbergilioo.freestarhost.com/default.htm
33	Edip Baser İlköğretim Okulu Şırnak	http://www.edipbaser.com
34	Meşkure Şamlı İlköğretim Okulu İzmir	http://www.meskuresamliio.k12.tr
35	Engin Eker İlköğretim Okulu Çanakkale	http://www.engineker.com
36	Kaymakam Mümin Heybet İlköğretim Okulu Şırnak	http://www.kmhiokulu.com
37	Manavgat Saraçlıkale İlköğretim Okulu Antalya	http://www.saraclikale.com
38	Ahmet Necati Hancıoğlu İlköğretim Okulu İçel	http://www.hancioglu.8k.com
39	Eyüplü Şehit Sezar İlköğretim Okulu Ordu	http://www.eyupluilkogretim.com
40	Bucak Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu Burdur	http://www.bucakmakifioo.com
41	Salyazı İlköğretim Okulu Gümüşhane	http://salyaziioo.sitemynet.com
42	Cumhuriyet İlköğretim Okulu Aksaray	http://www.cumhuriyetilkogretim.com

43	Azize Ana Yatılı Bölge İlköğretim Okulu Kastamonu	http://www.azizeanayibo.8m.com
44	Dört Yol Karakese İlköğretim Okulu Hatay	http://dortyolkarakese.8m.com
45	Ülkü İlköğretim Okulu Isparta	http://www.ulku.k12.tr
46	Hoca Ahmet Yesevi İlköğretim Okulu Afyon	www.yesevi.k12.tr
47	Suruç Atatürk İlköğretim Okulu Şanlıurfa	http://www.ataturk.koleji.com
48	Havsa Sokullu İlköğretim Okulu Edirne	http://www.sokulluilkogretim.org
49	Kaş-Kınık İlköğretim Okulu Antalya	http://www.kinikilkogretim.edu.tr.tc
50	Akşar Genç Osman İlköğretim Okulu Bayburt	http://www.aksargencosman.com
51	Borusan Otomotiv Zehra Kocabıyık İ.O. İstanbul	http://www.borusanilkogretim.k12.tr/
52	Gazi İlköğretim Okulu Diyarbakır	http://www.gaziilkogretimokulu.edu.tr.tc
53	Himmet Çondur Cumhuriyet İlköğretim Okulu Aydın	http://www.hcondur.cjb.net
54	Çarşamba Şehit Nuripamir Pansiyonlu İ. O.Samsun	http://mlonuripamir.sitemynet.com
55	Dr.Mustafa Gençay İlköğretim Okulu Hatay	http://www.drgencay.com.tr.tc
56	İnönü İlköğretim Okulu Malatya	http://abone.turk.net/inonuilkog
57	Güroymak Gölbaşı Cumhuriyet İlköğretim Okulu Bitlis	http://www.golbasicumhuriyet.4t.com
58	Sivriiler Merkez İlköğretim Okulu Zonguldak	http://sivrilerilkogretim.sitemynet.com
59	Şenkaya Yedinişan İlköğretim Okulu Erzurum	http://www.yedinisan.k12.tr
60	Dr. Mete Ersoy İlköğretim Okulu Muğla	http://www.drmete.k12.tr
61	Alaca Sarısüleyman İlköğretim Okulu Çorum	http://www.sarisuleyman.com.tr.tc
62	Ekincik Köyü İlköğretim Okulu Ağrı	http://www.ekincik.net
63	Bozkurt Fatih İlköğretim Okulu Kastamonu	http://bozkurtfatih.com
64	Noter Cevdet Altun İlköğretim Okulu Mardin	http://nca.net.tr.tc
65	G. Akören İlköğretim Okulu Afyon	http://akorenio.cjb.net/
66	Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulu Samsun	http://www.samsuntso.k12.tr
67	Şehit Ali Gaffar Okkan İlköğretim Okulu Adapazarı	http://www.sagoioh.com
68	Kale Koçkaya Pansiyonlu İlköğretim Okulu Gümüşhane	http://kalekoçkayapio.sitemynet.com
69	Bucak 75. Yıl İlköğretim Okulu Burdur	http://www.bucak75yilioo.com
70	Merkez Doğu Çay İlköğretim Okulu Rize	http://www.doguscailkogretim.com
71	Cumhuriyet İlköğretim Okulu Van	http://www.ercicumhuriyetioo.com
72	Cumhuriyet İlköğretim Okulu Düzce	http://www.duzcecumhuriyet.k12.tr
73	Kargın Şehit Cumali Çağlar İlköğretim Okulu Niğde	http://www.karginokulu.com
74	Rauf Orbay İlköğretim Okulu Ankara	http://www.rauforbayilkogretim.com
75	Hatay İskenderun Kurtuluş İlköğretim Okulu	http://www.kurtulus.k12.tr
76	Koçarlı Cumhuriyet İlköğretim Okulu Aydın	http://www.kocarlicumhuriyet.k12.tr
77	Şarkışla Kahraman Köseoğlu İlköğretim Okulu Sivas	http://www.koseoglu.com.tr.tc
78	Cumhuriyet Üniv. Vak. Özel Mahir-Sevim Özdoğan İ. O. Sivas	http://web.ttnet.net.tr/users/kolej
79	Erdek Atatürk İlköğretim Okulu Balıkesir	http://erdekaturk.8m.com
80	Şarkikaraağaç Şehit Faruk Kaplan İlköğretim Okulu Isparta	http://sehitfarukkaptan.8m.com
81	Hasyurt İlköğretim Okulu Antalya	http://www.geocities.com/hasyurtilkogretim/
82	Merkez Adnan Menderes İlköğretim Okulu Çankırı	http://www.adnanmenderes.8m.com
83	Emirdağ Şükrü Mola İlköğretim Okulu Afyon	http://www.sukrumola.ekibi.com
84	Amasra Şehit Ahmet Telli İlköğretim Okulu Bartın	http://www.cakrazokulu.com/
85	Antakya General Refet Bele İlköğretim Okulu Hatay	http://harbiyegnrefetbele.sitemynet.com
86	Keşan Orhaniye İlköğretim Okulu Edirne	http://orhaniyeio.sitemynet.com

87	Kaya-İsmet Özden Pansiyonlu İlköğretim Okulu Tokat	http://www.kayaismet.k12.tr
88	Osmancık Org. Ahmet Çörekçi Yibo Çorum	http://www.osmancikyibo.cjb.net
89	Şehitkamil Mete Uygun İlköğretim Okulu Gaziantep	http://www.meteuygunilkogretim.com.tr.tc
90	Devrek İstiklal İlköğretim Okulu Zonguldak	http://www.devrekistiklal.net
91	Halkapınar Pansiyonlu İlköğretim Okulu Konya	http://halkapinarpio.cjb.net
92	A.Fazıl Ağanoğlu İlköğretim Okulu Trabzon	http://www.aganoglu.com
93	Elbistan Gazipaşa İlköğretim Okulu K.Maraş	http://www.elbistangazipasa.com/index.htm
94	Altı Eylül İlköğretim Okulu Bursa	http://www.altieylul.k12.tr
95	Yenimahalle Kent Koop. İlköğretim Okulu Ankara	http://www.kentkoopioo.k12.tr
96	Merkez Tekel 75. Yıl Pansiyonlu İ.O. Adıyaman	http://www.tekelpio.com
97	Seyhan Gazi İlköğretim Okulu Adana	http://www.geocities.com/seyangazi
98	Zafer İlköğretim Okulu İstanbul	http://www.zaferilkogretim.k12.tr
99	Ülker İlköğretim Okulu Ankara	http://www.ulkerilkogretim.k12.tr
100	Avcılı İlköğretim Okulu Elazığ	http://avciliokulu.sitemynet.com

Tablo 6) ABD İncelenen Okullar ve Web Adresleri

NO	OKUL ADI	WEB SAYFASI ADRESİ
1	Farwell Elementary Washington	http://coldfusion.mead.k12.wa.us/far/index.cfm
2	Heth-Washington Elementary Indiana	http://hwes.shesc.k12.in.us/index.html
3	Arnold Elementary School Michigan	http://scnc.mcps.k12.mi.us/~arnold/index.html
4	Augusta Elementary School Washington	http://www.washington.k12.mo.us/schools/augusta/index.html
5	Gillett Elementary School Wisconsin	http://www.gillett.k12.wi.us/elementary/home.html
6	Sunnyside Elementary School Idaho	http://www.sd391.k12.id.us/sunnyside
7	Harison Elementary Minnesota	http://harrison.brainerd.k12.mn.us/
8	Dakota Elementary School North Dakota	http://www4.minot.k12.nd.us/education/school/school.php?sectiondetailid=179&sc_timestamp=1115807961
9	Chaffee Elementary School Alabama	http://www.hsv.k12.al.us/schools/elementary/chafes/
10	John F. Kennedy Elementary School Minnesota	http://www.jfk.isd194.k12.mn.us/
11	Bloomfield Elementary School Maine	http://www.msad54.k12.me.us/MSAD54Pages/Bloomfield/BloomElem3.html
12	Logan Elementary School Michigan	http://logan.aaps.k12.mi.us/index.html
13	The Bristol Elementary School New Hampshire	http://www.newfound.k12.nh.us/bes/home.htm
14	Abbotsford Elementary School Wisconsin	http://www.abbotsford.k12.wi.us/el/defaultelem.htm
15	Barbieri School Massachusetts	http://www.framingham.k12.ma.us/barbieri/Default.htm#backhomepage
16	Frank Jewett Elementary School Maine	http://www.sad6.k12.me.us/jewett/index.html
17	Barnard Elementary School Connecticut	http://www.waterbury.k12.ct.us/School_Links/Barnard//index.htm
18	Seabrook Elementary School New Hampshire	http://www.sau21.k12.nh.us/seabrook/ses/
19	Bellerose Avenue School New York	http://northport.k12.ny.us/~bellrose
20	Beeman Elementary School Vermont	http://www.vita-learn.org/bmes/
21	Edwin Forrest Elementary Pennsylvania	http://www.philsch.k12.pa.us/schools/forrest/
22	Centerville Elementary School Massachusetts	http://www.barnstable.k12.ma.us/cville/index.html
23	Nortfield Elementary School Maryland	http://www.howard.k12.md.us/NES/default.html
24	Accident Elementary School Maryland	http://www.ga.k12.md.us/Schools/AC/
25	Brooklyn Elementary School Connecticut	http://www.brooklynes.org/
26	Brandywood Elementary School Delaware	http://www.k12.de.us/brandywood
27	Vetzel Road Elementary New York	http://www.wre.liverpool.k12.ny.us/
28	Virginia Park Elementary School Virginia	http://www.vpe.k12.nf.ca/
29	Annandale Terrace Elementary School Virginia	http://www.fcps.edu/AnnandaleTerraceES/index.html
30	Alblan Elementary West Virginia	http://kcs.kana.k12.wv.us/alban/Index.html
31	Carrcroft Elementary School Delaware	http://www.k12.de.us/carrcroft/
32	Pacolet Elementary School South Carolina	http://www.spa3.k12.sc.us/Pacolet/index.html
33	Chamberlain Elementary School West Virginia	http://kcs.kana.k12.wv.us/chamberlain/
34	Pleasant Grove Elementary School Georgia	http://www.henry.k12.ga.us/pges/default.htm
35	Elon Elementary School North Carolina	http://ece.abss.k12.nc.us/
36	Bayshore Elementary School Florida	http://www.lee.k12.fl.us/schools/bay/
37	Reidville Elementary School South Carolina	http://www.spart5.k12.sc.us/schools/rves/
38	Puesta Del Sol Elementary School New Mexico	http://www.rtps.net/elementa/puesta/default.htm
39	Big Creek Elementary Georgia	http://www.forsyth.k12.ga.us/schools/home.asp?pgID=1287
40	Northridge Elementary School North Dakota	http://www.nor.bismarck.k12.nd.us/index.html
41	Fruitville Elementary School Florida	http://www.sarasota.k12.fl.us/fruitville/
42	Edmunds Elementary School Vermont	http://www.bsdt.org/schools/edmundsel/

43	Baret Elementary School Alabama	http://www.bhm.k12.al.us/schools/barrett/
44	Mary Scroggs Elementary School North Carolina	http://www.chccs.k12.nc.us/scroggs/
45	Florien Elementary School Louisiana	http://www.sabine.k12.la.us/fes/
46	Booker T. Washington Academy Kentucky	http://www.academy.fcps.net/
47	Zwolle Elementary School Louisiana	http://www.sabine.k12.la.us/zes/
48	Baker Elementary School Mississippi	http://www.jackson.k12.ms.us/school_sites/baker/index.htm
49	Barr Elementary School Mississippi	http://www.jackson.k12.ms.us/school_sites/barr/index.htm
50	Arlington Park Elementary School Ohio	http://www.columbus.k12.oh.us/arlington_park/
51	Greentown Elementary School Ohio	http://www.northcanton.sparcc.org/~greentown/
52	Hills Elementary School Iowa	http://www.iowa-city.k12.ia.us/Schools/Hills/HillsTitlePage.html
53	Edgerton School Montana	http://www.sd5.k12.mt.us/edgerton/edgerton/edgerton.htm
54	Peterson Elementary Montana	http://www.sd5.k12.mt.us/peterson/default.htm
55	Smithtown Elementary School Kentucky	http://www.mccreary.k12.ky.us/smithtown/
56	Iditarod Elementary Alaska	http://ide.matsuk12.us/
57	Corning Elementary Tennessee	http://www.memphis-schools.k12.tn.us/schools/corning.es/homepage.htm
58	Sunnymead Elementary School New Jersey	http://www.hillsborough.k12.nj.us/sunny/
59	Marshall Elementary School Tennessee	http://www.marshall-es.marshall.k12.tn.us/index.html
60	Klondike Elementary School Indiana	http://www.wvec.k12.in.us/kes/
61	Kula Elementary School Hawaii	http://www.k12.hi.us/~kula
62	Jefferson Elementary Illinois	http://www.elmhurst.k12.il.us/schools/jefferson/index.html
63	Dirksen Elementary Illinois	http://web54.sd54.k12.il.us/schools/dirksen/default.htm
64	Ridgeway Elementary School Missouri	http://www.columbia.k12.mo.us/rwe/
65	Leland O. Mills Elementary Missouri	http://www.osage.k12.mo.us/schools/elementary.htm
66	Bragg Elementary Arkansas	http://www.wmsd.net/~braggweb/
67	Faulk Elementary Arkansas	http://faulk.grsc.k12.ar.us/
68	Roosevelt Elementary School Iowa	http://www.iowa-city.k12.ia.us/Schools/Roosevelt/files/staff.html
69	Westside Elementary School South Dakota	http://www.sisseton.k12.sd.us/westside/default.htm
70	East Elementary School South Dakota	http://spearfish.k12.sd.us/east/
71	Juniata Elementary School Nebraska	http://www.esu9.k12.ne.us/~juniata/index.html
72	Sandoz Elementary School Nebraska	http://teachers.esu10.org/sandozelem/
73	Briarcliff Elementary School Kansas	http://www.nkcsd.k12.mo.us/bres/
74	Chapel Elementary Kansas	http://www.nkcsd.k12.mo.us/ches/
75	Crownpoint Elementary New Mexico	http://cpe.gmcs.k12.nm.us/
76	Colorado Elementary School Colorado	http://www.muscatine.k12.ia.us/col/
77	Challenge School Colorado	http://www.chal.ccsd.k12.co.us/
78	Richmond Elementary Wyoming	http://www.chariho.k12.wy.us/ric/
79	Saratoga Elementary Wyoming	http://www.crb2.k12.wy.us/users/saratogaes/
80	Corte Sierra Elementary School Arizona	http://www.lesd.k12.az.us/CS/cs.html
81	Desert Harbor Elementary Arizona	http://desertharbor.peoriaud.k12.az.us/
82	Backman Elementary Utah	http://backman.slc.k12.ut.us/
83	Peruvian Park Elementary Utah	http://web.jordan.k12.ut.us/peruvian/default.htm
84	E.C. Best Elementary School Nevada	http://www.churchill.k12.nv.us/education/school/school.php?sectionid=5
85	Montello Elementary School Nevada	http://www.elko.k12.nv.us/montello/
86	Benjamin Bubb Elementary School California	http://www.bubb.mvwsd.k12.ca.us/

87	Centrall Elementary School California	http://www.belmont.k12.ca.us/main/central/
88	Garfield Elementary School Idaho	http://www.sd01.k12.id.us/schools/garfield/
89	Keet Gooshi Heen Elementary School Alaska	http://keetgooshiheen.ssd.k12.ak.us/KGH/kgh.htm
90	Enchanted Lake Elementary Hawaii	http://www.k12.hi.us/~elake/aloha.html
91	Hewitt- Texas Elementary Texas	http://www.wausau.k12.wi.us/hewitt-texas/
92	A.M. Aikin Elementary Texas	http://www.risd.org/schools/aikin/index.htm
93	School One New Jersey	http://www.clifton.k12.nj.us/school01/index.html
94	Asa- Packer Elementary School Pennsylvania	http://www-ap.beth.k12.pa.us/
95	Harmony Elementary Oklahoma	http://www.harmonyes.k12.ok.us/
96	Hillcrest Elementary Oklahoma	http://www.elreno.k12.ok.us/hc/default.htm
97	North Albany Elementary Oregon	http://northalbany.8j.net/
98	Oak Elementary Oregon	http://oak.8j.net/
99	Simmons Elementary School South Dakota	http://www.aberdeen.k12.sd.us/simmons/index.htm
100	Northeast Elementary School New York	http://www.icsd.k12.ny.us/northeast/

KAYNAKÇA

- AKBABA ALTUN Sadegül, ALTUN Arif “Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet” Milli Eğitim Dergisi, Temmuz, Ağustos, Eylül, Sayı 147, 2000, 12/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.egitim.aku.edu.tr/akbaba.htm>
- ALKAN Mustafa, GENÇ Özgür, TEKEDERE Hakan, İnternet Tabanlı Eğitimde Web Sayfa Tasarımı Ve Multimedya Öğeleri İle Geliştirilmesi *BİTE Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim. Bildiriler Kitabı*, Ankara, 2001
- ALPTEKİN Y. Oğuzertem, “Eğitim İçin İnternet, İnternet İçin Eğitim: Elektronik İletişim ve Etik”, V. Türkiye’de İnternet Konferansı. Ankara: Ankara Üniversitesi, 19-21 Kasım 1999. 27/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet.tr.org.tr/inetconf5/tammetin/alptekin.doc>
- ARSLAN Ahmet ve BAYRAM Servet ,”Web Ortamında Bilgiye Ulaşmada Arama Motorlarının Etkin Kullanılması”, International Educational Technologies Symposium and Fair III, 28-29 Mayıs, 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazi Mogosa, Kıbrıs. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.tojet.net/ietc2003.asp>
- BABADAĞ Murat, “Web Sitelerinin Yapışkanlık Oranları”, Türkiye’de İnternet Konferansı VIII, 19-21 Aralık 2002 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 10/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf8/bildiri/21.doc>
- BAŞARAN Funda, “İnternet, Yönelimler, Olasılıklar” EMO e-Dergi, 2002, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://edergi.emo.org.tr/index.php?yazi=3&y=2002&s=>
- BHATTİ Nina, BOUCH Anna ve KUCHINSKY Allan, Integrating User-Perceived Quality into Web Server Design. *Proceedings of the ninth International World Wide Web Conference*. Amsterdam, The Netherlands, May 2000, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www9.org/9cdrom/92/92.html>
- Bir Okulun Web Sitesini Değerlendirirken Gözetilmesi Gerekenler. 08/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.okulwebleri.net/ow/olcut.htm>
- BRAJNİK Giorgio, “Using Automatic Tools In Accessibility And Usability Assurance Processes”. *Proceedings of the 8th ERCIM UI4ALL Workshop*, C. Stephanidis ed., Springer Verlag, Vienna, June, 2004 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.dimi.uniud.it/~giorgio/papers/assurance-proc-note/assurance-proc-note.html>

- CHO Junghoo ve GARCÍA-MOLINA Hector, “The evolution of the web and implications for an incremental crawler”, *Proceedings of the 26th International Conference on Very Large Databases*. September, 2000, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://oak.cs.ucla.edu/~cho/papers/cho-evol.pdf>
- Creating Class Webs: A Tutorial for Teachers and Preservice Teachers (n.d.). 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.boxbitz.net/techlp/webpacket/webresources.htm>
- ÇETİN Özdemir, ÇAKIROĞLU Murat, BAYILMIŞ Cüneyt, EKİZ Hüseyin, “Teknolojik Gelişme için Eğitimin Önemi ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri” *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET* July 2004 ISSN: 1303-6521 Volume 3, Issue 3, Article 17, 24/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.tojet.net/articles/3317.htm>
- DAVENPORT David ve ERARSLAN Emek, “Eğitimde İnternet Eğitime Destek Olarak İnternet” *Türkiye II. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu*, 4-8 Mayıs 1998, Ankara 25/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.cs.bilkent.edu.tr/~david/desymposium/VirtuallyThereTur.doc>
- DEMİREL Özcan, SEFEROĞLU Sadi ve YAĞCI Esed, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, PegemA Yayıncılık, Ankara, 2004
- DESPEYROUX Thierry, “Practical Semantic Analysis of Web Sites and Documents”, *Proceedings of the 13th International Conference on World Wide Web*. New York, 2004, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://soninria.fr/axis/papers/04www/despeyrouxs-www2004.pdf>
- ECCLES Conni, ComPortOne: “Creating Website Stickiness”, 2000, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.comportone.com/cpo/business/eccles/sticky.htm>
- Elektronik Kütüphane “Dijital Arşiv Yönetim Sistemi. 29/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.dijitalarsiv.com/elektronikkutuphane.html>
- Elektronik Ticaretin Tanımı ve Temel Araçları” 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.e-ticaret.gov.tr/tanim/tanim.htm>
- Electronic Quality Information for Patients, Quality of Information on this Website: 2005, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.equip.nhs.uk/quality.html>
- ERGÜN Mustafa, “İnternet Destekli Eğitim”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, s.1, 1998, 20/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.egitim.aku.edu.tr/ergun5.htm>

-----, “Web Sitelerinin Çeşitli Özellikleri ve Eğitim Kurumlarına Yansımaları” 2006 (yayınlanmamış makale)

FETTERLY Dennis, MANASSE Mark, NAJORK Marc ve WIENER Janet, A large-scale study of the evolution of web pages. *Proceedings of the Twelfth WWW Conference*, Budapest, Hungary, 2003. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://research.microsoft.com/research/sv/sv-pubs/p97-fetterly/p97-fetterly.pdf>

GENÇ Salih Zeki, “İlköğretim 1. Kademedeki Okul_Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri” *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar, Cilt 3, Sayı 2, 2005

GÜROL Mehmet ve SEVİNDİK Tuncay, “İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Uygulamaları”, Türkiye’de İnternet Konferansları VII., 1-3 Kasım 2001, Askeri Müze Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul 20/06/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf7/bildiriler/37.doc>

HERMANSEN Kenny, “Web site user survey – report”, 2003, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.lshtm.ac.uk/survey/surveyreport.pdf>

IRGAT Eyüp ve KURUBACAK Gülsün, “Üniversite Web Sayfalarında Yer Alması Gereken Özellikler” Türkiye’de İnternet Konferansı VIII, 19-21 Aralık 2002 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 2002 25/07/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf8/bildiri/48.doc>

IRGAT Eyüp, “Bir Üniversite Web Sayfasını Tasarlama ve Geliştirme: Üniversite Öğretim Elemanlarının Üniversite Web Sayfalarına İlişkin Görüşleri” Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir, 2002

IVERS Karen S. ve BARRON Ann E, “The Presence and Purpose of Elementary School Web Pages”. *Information Technology in Childhood Education*. 1999, 181-191. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: www.classkey.com/classkey/documentation/schoolwebpages.pdf

İŞMAN Aytekin., *İnternet ve Eğitim. Uzaktan Eğitim Yaz 98-Kış 1999*.

KARADENİZ Şirin, KARATAŞ Serçin ve KILIÇ Ebru, “ Öğretim Amaçlı İnternet Ortamlarının Tasarımı ve Temel İlkeleri” *Milli Eğitim Dergisi* , Sayı, 161, Kış 2004, 07/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/161/karatas-kilic.htm>

KARAHAN Mehmet ve İZCİ Eyüp, “Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi”. *Milli Eğitim Dergisi*, Nisan, Mayıs, Haziran, Sayı 150, ISSN:1301-7669, 2001, 24/04/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/150/karahan_izci.htm

- KISAKÜREK Mehmet Ali, *İnternette eğitim siteleri. A-Z of Education Web Link*. Ankara: Anı Yayıncılık, 2001
- KOCH Peter-Paul, Client Centered Design. *Digital Web Magazine*. October 2002. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.digital-web.com/articles/client_centered_design/
- KURUBACAK Gülsün, “On-Line Öğrenme: Web-Destekli Öğretime İlişkin Öğrenci Tutumları”, 2000. 08/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/tez_ozetleri/kurubacak.html
- LIU Yuping, “Developing a Scale to Measure the Interactivity of Web Sites”. *Journal of Adversiting Research*. June. 2003, 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.yupingliu.com/JAR_Measurement.pdf
- LYNCH Patrick J. ve HORTON Sarah, *Web Style Guide*. Yale University, 2nd edition, 2002
- MCCLURG-GENEVESE Joshua D., The Elements of Design. *Digital Web Magazine*. 15. 2005a 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: http://www.digital-web.com/articles/elements_of_design
- MCKENZİE, Jamie, “Why in the World Wide Web?”, *Technoloji & Learning*. V.6, no 6, March: 1997, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.fno.org/mar97/why.www.htm>
- MESTÇİ Aytaç, “Türkiye İnternet Raporu 2005”, *Akademik Bilişim 2006+ BilgiTek IV 9-11 Şubat 2006*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://ab.org.tr/06/bildiri/42pdf>
- NTOULAS Alexandros, CHO Junghoo ve OLSTON Christopher, “What’s New on the Web? The evolution of the Web from a Search Engine Perspective”, *Proceedings of the 13th International Conference on World Wide Web*.(PowerPoint Dosya) 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: www.cse.lehigh.edu/~brain/course/searchengines/note/web-evolution.Ppt
- OKTAY Dilek, *Bilgisayar Sözlüğü: Ansiklopedik Bilgisayar Terimleri Kılavuzu*, Pusula Yayıncılık, İstanbul, 1998
- RITCHIE C. Donn, HOFFMAN Bob, *Using Instructional Design Principles to Amplify Learning on the World Wide Web*. Society for Info. Tech. and Teacher Education 7th World Conference, 1996. 02/08/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://edweb.sdsu.edu/clrit/learningtree/dcd/wwwinstrdesign/wwwinstrdesign.html>

- ROBERTS Linda, “ Education for the 21st Century: Using Technology to Enhance Teaching and Learning”. *Global Issues*. November, 2000. 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://usinfo.state.gov/journals/itgic/1100/ijge/gj03.htm>
- SCHUYLER M. Moore, Internet Metamorphosis Righ Before Our Eyes. *Computers in Libraries*. 20, 8, 2000
- SCHROCK Kathy, *Critical evaluation of a web site. Elementary school level*. 2005, 08/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: www.mediacritica.net/courses/711/evaluation.pdf
- SIMON S.J. ve ve PEPPAS S. C., “An Examination of Media Richness Theory in Product Web Site Desing: an Empirical Study”. *Info- the Journal of Policy, Regulation and Strategy for Telecommunications*, volume 6, Number 4, pp. 270-281, 2002, 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://www.emeraldinsight.com/Insight/viewContentservlet?Filename=Published/EmeraldFulltextArticle/Articles/2720060405.html>
- SCHROCK Kathy, *Developing Web Pages for Educators*. Teacher Created Materials, 2003
- SWEENEY Susan, *101 Ways to Promote Your Web Site*. 5 the Edition, 2004
Build your own Website: 05/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://77www.bluevoda.com>
- SÜN BÜL Ali Murat, “İnternet ve Eğitim Amaçlı Kullanımı” *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Editör Rauf YILDIZ, Mikro Yayınları, Konya, 2002
- ŞAHİN YANPAR Tuğba ve YILDIRIM Soner, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Anı Yayıncılık, Ankara, Tarih Belirtilmemiş
- TAKCI Hidayet, SOĞUKPINAR İbrahim, GÖKTÜRK Mehmet, ”Elektronik Kütüphaneler ve Bir Yaklaşım” *Akademik Bilişim 2002*, 6-8 Şubat 2002, Selçuk Üniversitesi, Konya. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://ab.org.tr/ab02/tammetin/55.doc>
- TELCİLER Coşkun., “E-Ticaret Nedir?”, *Akademik Bilişim 2006+ BilgiTek IV 9-11 Şubat 2006*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://ab.org.tr/ab06/bildiri/201.doc>
- ULUKAN Cemil ve BANAZ Barış, “Web Sitelerinin Analizi Yoluyla İnternete Dayalı Eğitim Veren Üniversitelerin Değerlendirilmesi” *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 1, Cilt III, Haziran 2001

YILDIZ Mete, “Elektronik (E)-Devlet Kuram ve Uygulamasına Genel Bir Bakış ve Değerlendirme”, 2003 10/03/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=536

YİĞİT Yasemin ve ÖZDEN M. Yaşar, “Web Tabanlı Eğitim Materyali İçerisinde İnternet Üzerinden Görüntü Aktarımı”, V. Türkiye'de İnternet Konferansı, 19-21 Kasım 1999, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi. 17/05/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:http://inet-tr.org.tr/inetconf5/bildiri/Y_yasemin_Y_Ozden.html

YÜRÜTÜCÜ ÖZTOPÇU Aslı, “Okul Öncesi ve İlköğretim Sürecindeki Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Önemi” IX. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 11-13 Aralık 2003 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 27/02/2006 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf9/bildiri/97.doc>

YÜRÜTÜCÜ Aslı, “e Ticaret ve Bilgi Toplumundaki Yapısallaşma Süreci”, Türkiye'de İnternet Konferansı VIII, 19-21 Aralık 2002 Askeri Müze/Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul, 2002. 12/05/2005 tarihinde aşağıdaki web adresinden indirildi:
<http://inet-tr.org.tr/inetconf8/bildiri/>

ZELDMAN Jeffrey, *Designing With Web Standards*, New Riders Press, 2003